

Høgskolen i Sørøst-Norge
Postboks 235
3603 Kongsberg

Deres ref

Vår ref
16/7406

Dato
22.12.2016

Statsbudsjettet for 2017 kap. 260 - Tildelingsbrev for Høgskolen i Sørøst-Norge

På bakgrunn av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2017 sender Kunnskapsdepartementet med dette tildelingsbrev til institusjonen. Tildelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument og skal distribueres til alle medlemmer av institusjonens styre. Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger blir formidlet gjennom supplerende tildelingsbrev i løpet av 2017.

Departementet gjør oppmerksom på at tildelingsbrevet skal publiseres på institusjonens nettsider så snart det er mottatt, jf. økonomiregelverket, bestemmelsene 2.3.2.

Tildelingsbrevet for 2017 består av følgende deler:

1.	Regjeringens prioriteringer	2
2.	Mål	4
3.	Budsjett for 2017	10
4.	Andre forutsetninger og krav	11
5.	Rapportering og resultatoppfølging	14

1. REGJERINGENS PRIORITERINGER

1.1 Kunnskapssamfunnet

Kunnskap og kompetanse er de viktigste faktorene for å møte de store samfunnsutfordringene, utvikle og ta i bruk nye teknologier, øke norsk produktivitet og konkurransekraft og for å utvikle den enkelte. Regjeringen vil skape morgendagens jobber gjennom å satse på kunnskap, forskning og innovasjon. Da trenger vi sterke universiteter og høyskoler som holder høy kvalitet. En forutsetning for høy kvalitet er utdanning og forskning som er åpen og inkluderende, for både kvinner og menn, innvandrere og deres etterkommere. Høy kvalitet i forskning og høyere utdanning legger grunnlaget for omstilling og fremtidig velferd og verdiskaping.

Mye er bra i norsk høyere utdanning. Både Studiebarometeret og kandidatundersøkelsene viser at studentene stort sett er fornøyde med kvaliteten på studieprogrammene. De fleste kandidatene klarer seg godt på arbeidsmarkedet. Likevel er det mye som må bli bedre, ikke minst for å forberede studentene på et samfunn og et arbeidsliv i omstilling.

Over nyttår legger regjeringen frem en melding til Stortinget om kvalitet i høyere utdanning. Der kommer vi med konkrete tiltak for å forbedre utdanningskvaliteten. Et av målene er at fremragende undervisning skal fremme karrieren til de beste formidlerne. Den viktigste jobben må imidlertid gjøres på universitetene og høyskolene. Regjeringen skal bidra ved å lage gode og forutsigbare rammevilkår, stille høye krav og stimulere til videre utvikling. Det er viktig at universiteter og høyskoler legger til rette for gode overganger for studenter og for samarbeid med fagskolesektoren.

Vi har også klare forventninger om at universitetene og høyskolene deltar i arbeidet med å utforme regionale kompetanseplaner. Det vil gi nye folkevalgte regioner et godt utgangspunkt for tettere samarbeid. Ordningen *Råd for samarbeid med arbeidslivet* (RSA) vil bli evaluert, i lys av større utdanningsinstitusjoner og større folkevalgte regioner.

Fra nyttår gjennomføres ytterligere tre fusjoner i universitets- og høyskolesektoren. Dermed faller noen av de siste brikkene på plass i det som er den største reformen i universitets- og høyskolesektoren på over 20 år. Med færre og sterkere institusjoner er grunnlaget lagt for økt kvalitet i høyere utdanning og forskning. Dette er helt avgjørende for at Norge skal klare omstillingen som kreves de neste årene.

I forlengelsen av strukturreformen prøver nå departementet ut utviklingsavtaler som et virkemiddel for å heve kvaliteten i utdanning og forskning. De skal videre bidra til at institusjonene styrker og rendyrker profilene sine, slik at det på lenger sikt blir en bedre arbeidsdeling i sektoren. Det blir et viktig lederansvar å følge opp utviklingsavtalene og bidra til at de blir et effektivt styringsverktøy.

Et annet viktig lederansvar er å sørge for at ressursene brukes effektivt og i størst mulig grad på kjerneoppgavene. Regjeringen har innført en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform (ABE-reformen), som blant annet medfører reduserte bevilgninger til driftsutgifter, tilsvarende 0,8 prosent i 2017. Departementet forventer at reduksjonen i bevilgningene fører til effektivisering, og ikke til redusert kvalitet i tjenesteproduksjonen.

Regjeringen vil skape en skole der elevene lærer mer. Da trenger vi lærere med solid faglig tyngde. Derfor innfører vi fra høsten 2017 femårige grunnskolelærerutdanninger på

mastergradsnivå. Det skal også bidra til å heve læreryrkets status. Regjeringen forventer at ledelsen ved institusjonene som tilbyr lærerutdanning, setter dette øverst på agendaen. Blant annet er det viktig å opprettholde den særskilte innsatsen for å rekruttere kvalifiserte søkere til lærerutdanning.

Regjeringen har en EU-strategi med et uttalt mål om at norske universiteter og høyskoler skal delta mer i EUs forskningsprogrammer, og at det utvikles flere forsknings- og utdanningsmiljøer som hevder seg i toppsjiktet internasjonalt. For å kunne lykkes på de mest prestisjetunge arenaene, må universitetene og høyskolene spisse innsatsen og konsentrere seg om å hevde seg på områder der forutsetningene er gode. Den justerte finansieringsordningen for universiteter og høyskoler skal blant annet bygge opp under dette.

1.2 Prioriteringer i statsbudsjettet for 2017

I statsbudsjettet for 2017 er det følgende hovedprioriteringer over programkategori 07.60:

- 252 mill. kroner til innføring av femårige grunnskolelærerutdanninger
- 68 mill. kroner for å styrke fagskolesektoren
- 67 mill. kroner til videreføring og opptrapping av studieplasser for å følge opp revidert nasjonalbudsjett for 2016
- 58 mill. kroner til 145 nye rekrutteringsstillinger
- 24 mill. kroner til 575 nye studieplasser i 2017
- 17 mill. kroner til tilsagn om tilskudd til 300 nye studentboliger, noe som gir en økning av nivået fra 2016 til 2 500 nye tilsagn om tilskudd i 2017
- 4 mill. kroner til utvikling av kompletterende utdanningstilbud og 60 nye studieplasser til kompletterende utdanning for flyktninger med utenlandsk høyere utdanning
- videreføring av 175 mill. kroner til samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenslåing
- videreføring av ordningen med 75 mill. kroner til oppgradering av bygg ved de statlige selvforvaltende institusjonene

Endringer i den resultatbaserte delen av finansieringssystemet for universiteter og høyskoler innføres med budsjetteffekt fra 2017, en kompensasjon på 45 mill. kroner og med innfasing over tre år.

For en mer utfyllende omtale av satsingene viser vi til Innst. 12 S (2016–2017) og Prop. 1 S (2016–2017) for Kunnskapsdepartementet. For øvrig viser vi til bevilgninger til universitets- og høyskolebygg over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett, jf. oversikt i vedlagte *Orientering om statsbudsjettet 2017 for universitet og høyskolar*.

2. MÅL

2.1 Om målstrukturen

Departementet har fastsatt overordnede og langsiktige mål for utdannings- og forskningssektoren. Statlige universiteter og høyskoler skal selv fastsette egne virksomhetsmål og relevante styringsparametere som gjenspeiler institusjonens profil og utviklingsstrategi. Virksomhetsmålene skal bidra til å nå *sektormålene*, jf. Prop. 1 S (2016–2017):

1. *Høy kvalitet i utdanning og forskning*

Regjeringen vil at alle utdannings- og forskningsmiljø i Norge skal holde høy kvalitet som kan møte utfordringene samfunnet står overfor, og at flere miljøer skal hevde seg internasjonalt.

2. *Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling*

Grunnlaget for fremtidig verdiskaping og velferd i Norge er å realisere kunnskapssamfunnet. Norge trenger forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, kunnskapsdeling og kandidater som bidrar til nødvendig omstilling, innovasjon og verdiskaping i offentlig og privat sektor. Regjeringen vil at Norge skal være et av de mest innovative landene i Europa.

3. *God tilgang til utdanning*

Regjeringen vil at alle skal ha tilgang til høyere utdanning, og at det skal være mulig for alle å ta høyere utdanning, uavhengig av kjønn, etnisk, sosial og økonomisk bakgrunn og bosted. Livslang læring er viktig for å legge til rette for nødvendig omstilling og fornying for den enkelte og for samfunns- og arbeidsliv.

4. *Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem*

Regjeringen vil at universitets- og høyskolesektoren skal være en differensiert sektor med høy kvalitet og som møter behovene på ulike områder i samfunnet og som kan hevde seg internasjonalt. Det vil fortsatt være behov for samarbeid, arbeidsdeling og faglig konsentrasjon i universitets- og høyskolesektoren etter at strukturreformen er gjennomført. Sektormål 4 er tverrgående. De tre første sektormålene vil dermed også si noe om måloppnåelsen for dette målet.

Departementet har fastsatt nasjonale styringsparametre på resultatområder som har særlig oppmerksomhet i styringen av sektoren. Dette omfatter følgende områder: Gjennomføring av utdanning, studieinnsats og tilfredshet, vitenskapelig publisering, EU-samarbeid, utdanningenes relevans, innovasjon, MNT-fag (matematikk, naturvitenskap og teknologi), dimensjonering av utdanning, effektivitet, likestilling, midlertidighet og universitetsmuseene. Departementet forventer at institusjonen vurderer egne resultater og ambisjoner på de nasjonale styringsparametrene.

Se nærmere omtale av sektormålene og de nasjonale styringsparameterne i *Orientering om statsbudsjettet 2017 for universitet og høyskolar*.

Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning	Sektormål 2: Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling	Sektormål 3: God tilgang til utdanning
- andel bachelorkandidater som gjennomfører på normert tid - andel mastergradskandidater som gjennomfører på normert tid - andel ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år - skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten - faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter - antall publikasjonspoeng per faglig årsverk - verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk - andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter	- andel mastergradskandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning - bidragsinntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk - andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk - andel forskningsinnsats i MNT-fag	kandidattall på helse- og lærerutdanningene¹
Sektormål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem		
- antall studiepoeng per faglig årsverk² - andel kvinner i dosent- og professorstillinger - andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger - andel av samlingene og objektene ved universitetsmuseene som er tilstrekkelig sikret og bevart		

Se Database for statistikk om høgre utdannings (DBH) nettside for dataspesifikasjon.

2.2 Om prøveordningen med utviklingsavtaler

Departementet prøver ut en ordning med flerårige utviklingsavtaler mellom departementet og den enkelte institusjon (universitet/statlig høyskole). I 2016 har det vært dialog om avtaler med Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Universitetet i Oslo, Universitetet i Stavanger, Høgskolen i Sørøst-Norge og Høgskolen i Østfold. Departementet vil utvide prøveordningen og vil ha dialog om avtaler med ytterligere fem institusjoner i 2017: Nord universitet, Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet, Høgskulen på Vestlandet, Universitetet i Bergen og Høgskolen i Innlandet. Hensikten med utviklingsavtalene er at institusjonene får en tydeligere profil, og at det på sikt blir en bedre arbeidsdeling i universitets- og høyskolesektoren. Kvalitet i utdanning og forskning er det overordnede målet.

Innholdet i avtalene utarbeides i hovedsak etter initiativ fra institusjonen, men departementet kan også ta initiativ til at enkelte forhold drøftes. En forutsetning for utviklingsavtalen er at

¹ Kandidatmåltall fremgår av *Orientering om statsbudsjettet 2017 for universitet og høyskolar*.

² Sammen med de andre styringsparametrene under sektormål 1 og 2, gir denne styringsparameteren indikasjoner på utviklingen i effektiviteten ved den enkelte institusjonen.

departementet og institusjonen er enige om innholdet. Departementet tar sikte på at avtalene skal vare i 3-4 år, og at vurdering av måloppnåelse vil skje gjennom måleparametre eller på annen måte som institusjonen og departementet er blitt enige om som del av avtalen. Målene i utviklingsavtalen må være operasjonaliserbare og etterprøvbare og skal være en integrert del av eller samordnes med institusjonens øvrige målstruktur.

Utviklingsavtalene skal bidra til den faglige utviklingen ved institusjonene, og de skal være til støtte for styret. Utviklingsavtalene har ikke som formål at departementet skal lenger inn i virksomhetsstyringen til institusjonene. Avtalene rokker ikke ved det ansvaret styret har for planer, strategier og forvaltning. Avtalene kan imidlertid tjene som instrument for å løfte saker eller områder hvor institusjonenes styre og ledelse ser behov for å ha særlig trykk på gjennomføring.

Prøveordningen skal legge grunnlaget for at utviklingsavtaler kan bli en fast del av styringsdialogen for alle de statlige institusjonene. Departementet vil i den forbindelse også vurdere behovet for forenklinger i målstrukturen for sektoren, i dialog med institusjonene.

Departementet tar sikte på at alle de statlige institusjonene skal ha utviklingsavtaler fra 2019. Det innebærer at departementet tar sikte på dialog om utviklingsavtaler med de resterende elleve institusjonene i 2018.

Departementet mener at utviklingsavtalene får større effekt ved å knytte økonomiske virkemiddel til dem, og tar sikte på å legge frem forslag til dette i Prop. 1 S (2017–2018) for Kunnskapsdepartementet.

2.3 Utviklingsavtale med Høgskolen i Sørøst-Norge

Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN) ble av Kunnskapsdepartementet spurt om å delta som pilotinstitusjon i arbeidet med utvikling av flerårige utviklingsavtaler mellom departementet og den enkelte institusjonen.

Intensjonen med avtalen er å styrke institusjonens strategiske utvikling innenfor de overordnede rammene for sektoren. Avtalen inneholder mål på prioriterte utviklingsområder som skal bidra til å tydeliggjøre institusjonens profil og på sikt gi bedre arbeidsdeling i sektoren.

Innholdet i avtalen er utarbeidet gjennom en prosess i 2016 med innspill fra Høgskolen i Sørøst-Norge og dialog med departementet blant annet i fellesmøte for pilotinstitusjonene og i etatsstyringsmøtet.

HSN har arbeidet med strategisk profilering av virksomheten gjennom fusjonsprosessen i 2015 og 2016, og ny strategisk plan for 2017–2021 styrebehandlet i desember 2016. Arbeidet med utviklingsavtale er integrert i strategiprosessen. Innholdsmessig er ambisjonen utvikling av en tydeligere faglig profil innenfor en helhetlig virksomhetsstyring med fokus på kvalitet.

Målene i utviklingsavtalen skal realiseres innen våren 2020. Endelig rapport om måloppnåelse skal inngå i Høgskolen i Sørøst-Norges årsrapport for 2019 som ferdigstilles i mars 2020.

I 2017 vil det ikke være knyttet midler til avtalen. Målene i avtalen skal kunne realiseres innenfor eksisterende finansielle ressurser. Dersom departementet vil knytte økonomiske

virkemidler til utviklingsavtalen i avtaleperioden, tar departementet initiativ til dialog om eventuell justering av avtalen slik at den tilpasses nye forutsetninger.

Institusjonen skal omtale status for oppfølging av avtalen i årsrapporten hvert år. Her skal det fremgå hva som er status på måleparametre/milepæler sammenlignet med utgangspunktet for avtalen.

Første dialog om utviklingsavtalen er etatsstyringsmøtet våren 2018. Denne dialogen kan også gi muligheter for justeringer i avtalen.

Utviklingsmål for Høgskolen i Sørøst-Norge

Målmråde 1: HSN Digital

HSN skal utvikle integrerende digitale arbeids- og læringsformer som knytter ansatte og studenter på de 8 campusene til én virtuell campus; HSN e-campus, og som knytter virksomheten til samarbeidspartnere og omverden.

HSNs organisasjon er spredt over 3 fylker, med virksomhet på 8 studiesteder, og med utstrakt samarbeid både regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Dette krever gode digitale arbeids- og læringsformer integrert i egen organisasjon, men også tett samarbeid med arbeidslivet i vår region og med våre internasjonale samarbeidspartnere. Den digitale utviklingen går svært raskt, noe som både gir muligheter og utfordringer. HSN ønsker å ligge langt fremme i denne utviklingen og utnytte de muligheter som ligger i dette.

HSN Digital skal bidra til strategisk fokus og helhetlig perspektiv på digitaliseringen. Målmrådet er delt inn i 10 underliggende områder hvor det er presisert mål og tiltak:

- *Teknologistøttet læring som bidrar til at HSN imøtekommer samfunnets kompetansebehov.*
- *Pedagogisk bruk av IKT og utforskning av bruk av digitale verktøy i undervisning, læring og vurdering for å utvikle nye, relevante og innovative undervisningsformer.*
- *Nettbasert etter- og videreutdanning.*
- *Digitalisert kommunikasjon og samhandling innenfor den distribuerte organisasjons- og ledelsesmodellen.*
- *Digitaliserte arbeidsprosesser innenfor distribuerte administrative tjenester.*
- *Digitalisert lederinformasjon, virksomhetsstyring og kvalitetssikring.*
- *Digitale møteplasser for å bygge HSN-kultur.*
- *Nyskapende digitale ressurser og redskaper som styrker profesjons- og arbeidslivsorientering.*
- *Bruk av digitale kommunikasjonsverktøy for å styrke samarbeidet med nasjonale og internasjonale UH-institusjoner.*
- *Digitale verktøy som styrker kommunikasjon og samarbeid med arbeidslivet*

Vurdering av måloppnåelse

- Kvalitativ vurdering på gjennomføring av tiltak i prosjektplanen
- Antall nye implementerte digitale løsninger
- Andel eksamener som gjennomføres digitalt av totalt antall eksamener

- Antall undervisningsrom som er tilrettelagt for hhv. opptak og for livestreaming, og antall rom som følger Uninett sine minimumsstandarder for AV-utstyr for undervisning og møterom
- Antall visninger på medieplattform
- Antall nett- og samlingsbaserte studieprogram

Målområde 2: HSN Partnerskap

HSN skal levere kandidater til arbeidslivet med oppdatert kunnskap og kompetanse for å styrke næringslivets globale konkurransekraft, for å bidra til langsiktig vekst og løse store samfunnsutfordringer. HSN skal videreutvikle og styrke samhandling og integrasjon med kunnskapsintensivt næringsliv for å ta fram nye arbeidsrettede utdanningsprogrammer og FoUI-aktiviteter.

Norsk næringsliv består av et fåtall store og internasjonale konsern og en omfattende underskog av kunnskapsintensive SMB (små og mellomstore bedrifter) som er geografisk spredt. Alle bedrifter opplever nå dramatiske endringer på grunn av globalisering og inntog av muliggjørende teknologier. Endringstakten er svært høy og vil kunne medføre økt avstand mellom academia og næringslivet. Målet med HSN-partnerskap er å bygge en ny intellektuell kunnskapsinfrastruktur for å gi næringslivet og HSN konkurransefortrinn. HSN ønsker gjennom partnerskap å etablere samarbeidsplattformer slik at studenter, forskere og ansatte i bedrifter kan bruke fasiliteter og ekspertise i bedrifter og på høyskolen. Partnerskapet skal dra veksler på klyngeprogrammer (VRI, ARENA, NCE; GCE, SFI, FME, SFF mv.), infrastrukturprogrammer, nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer og nasjonale forskerskoler. Gjennom HSN Partnerskap har høyskolen ambisjon om gradvis å øke antall samarbeidspartnere/bedrifter, utdanningsprogram og FOUI-eksperter gjennom avtaleperioden.

Vurdering av måloppnåelse

- Etablering av næringslivsakademi/industriakademi som pilotprosjekt for å styrke et integrert samarbeid. Bedrifter vil bli invitert inn i dette pilotprosjektet som gjennom gjensidig forpliktende samarbeid skal styrke både utdannings- og forskningssamarbeidet.
- Opprettelsen av industrimastere. Industrimastere skal opprettes innenfor flere fagområder og designes etter erfaringer fra det eksisterende masterprogrammet i Systems Engineering, dvs. utdanningsprogram som kombinerer arbeid og utdanning.
- Opprettelsen av FoUI-eksperter. FoUI-ekspert-konseptet innebærer at HSN ansetter eksperter innenfor forskning, utvikling og innovasjon fra regionalt næringsliv. Stillingene er deltid (20 prosent) og de som tilsettes skal ha god industriell forståelse og være sentrale i industriell innovasjon i bedriften. Virkemidlet skal styrke kunnskaps- og kompetansemeglingen mellom industri og akademi og dermed regional næringslivsutvikling.
- Grad av deltakelse i virkemiddelprogram: måles ved antall industriforankrede prosjekter
- Volumet på høyskolens oppdragsvirksomhet
- Grad av bidragsfinansiering fra nasjonale og internasjonale finansieringskilder
- Antall nærings ph.d.-er
- Antall gaveprofessorater
- Grad av internasjonalisering gjennom samarbeid med internasjonale næringslivsaktører mv.: måles ved en kvalitativ vurdering av om internasjonale næringslivsaktører bringer høyskolen i kontakt med forskningsinstitusjoner/universiteter i utlandet

Målområde 3: HSN Profesjon

HSN Profesjon skal videreutvikle og styrke samarbeidet mellom høyskolen og praksisfeltet. Ny, relevant og forskningsbasert kunnskap for profesjonen og profesjonsutdanningen skal utvikles gjennom samarbeidet.

Alle profesjonsutdanningene ved HSN skal fremme dannelse, kritisk tenkning og livslang læring som bidrag til en bærekraftig samfunnsutvikling. Utdanningene skal være relevante for arbeids- og samfunnsliv, og ta høyde for profesjonenes utviklingsbehov og arbeidslivets krav. Utdanningene skal styrkes gjennom sterk kobling til kunnskapsutviklingen som skjer nasjonalt og internasjonalt og vektlegge praksisnær, profesjonsrelevant FoU.

HSN vil initiere pilotprosjekter der det stilles høyere krav til samhandlingen mellom høyskolen og utvalgte samarbeidspartnere enn til andre samarbeidspartnere/praksisarenaer. Følgende tre målområder med underliggende delmål skal bidra til dette.

1. Styrke forskningsbaserte pedagogiske metoder i profesjonsutdanningene
 - Utvikle nye pedagogiske ressurser og læringsformer i utdanningene, inkludert pedagogisk bruk av IKT
2. Styrke praksis som læringsarena i studentenes utdanningsløp
 - Utvikle samarbeidsrelasjoner mellom student, praksislærer/veileder og høyskolelærer om studentaktiv forskning
 - Etablere nye former for samhandling mellom høyskolen og praksisarenaene
 - Økt integrasjon mellom fagstudier, profesjonsstudier, forskning, teori og praksis
 - Prøve ut nye praksisformer
3. Styrke profesjonsorientert og praksisrettet FoU i samarbeid med arbeidslivet
 - I samarbeid med arbeidslivet identifisere praksisnære, forskbare problemstillinger som kan resultere i forskningsprosjekter
 - Knytte forsknings- og utviklingsarbeid til praksissamarbeidet for å institusjonalisere forskningsbasert kunnskap i praksis

Vurdering av måloppnåelse

1. Antall FOU-prosjekt som omhandler nye pedagogiske metoder og læringsformer
2. Samarbeid mellom fylkeskommunene/kommunen/den enkelte virksomhet og HSN i utvikling av kriterier som må innfris for å bli en «universitetsvirksomhet»
 - Antall etablerte pilotprosjekter: HSN-Universitetsskole, HSN-Universitetssykehjem, HSN-Universitetshjemmesykepleie mv
 - Samarbeidsorgan på ulike nivå mellom HSN og yrkesfeltet i alle tre fylke skal være etablert (virksomhetseiernesiden – fakultetsledelsen, praksisfelt – studieprogramledelse)
 - Antall biveiledere fra praksisfeltet som knyttes mot studentenes FoU-oppgaver og masteroppgaver
 - Antall praksislærere/-veiledere med bistilling ved HSN
3. Antall følgeforskningsprosjekt knyttet til praksis som læringsarena for studentene
 - Samarbeidsrutiner skal være etablert mellom praksisfeltet og HSN om identifisering av relevante forskningstema for studentenes bachelor og masteroppgaver
 - Antall etablerte arenaer for formidling og drøfting av resultater fra disse

3. BUDSJETT FOR 2017

Stortinget har vedtatt statsbudsjettet for 2017, jf. Innst. 12 S (2016–2017) og Prop. 1 S (2016–2017). Vi ber institusjonen merke seg de føringer og forventninger som er gitt av komiteen i innstillingen.

3.1 Budsjettvedtak kap. 260 post 50

Stortinget har bevilget totalt 33,1 mrd. kroner over kap. 260 post 50 i 2017 til universiteter og statlige høyskoler.

Kunnskapsdepartementet tildeler med dette **1 708 534 847 kroner** til Høgskolen i Sørøst-Norge. Tabellen nedenfor viser saldert budsjett for 2016, endringene i budsjetttrammen fra 2016 til 2017 og saldert budsjett for 2017, jf. Innst. 12 S (2016–2017).

<i>Tabell 1</i>	<i>Beløp</i>
Saldert budsjett 2016 ¹	1 641 337 000
Konsekvensjustering	19 538 333
Justering for pris- og lønnsøkning	32 301 000
Nye rekrutteringsstillinger	3 203 000
Nye studieplasser	1 660 000
Andre budsjettendringer	-738 000
Uttrekk som følge av endringer i finansieringssystemet	-545 844 000
Uttelling som følge av endringer i finansieringssystemet	557 077 514
Saldert budsjett 2017	1 708 534 847

¹Saldert budsjett 2016 inkluderer midler til nye rekrutteringsstillinger tildelt i løpet av 2016.

For en forklaring av de enkelte endringene vises det til *Orientering om statsbudsjettet 2017 for universitet og høyskolar*.

Departementet kommer i supplerende tildelingsbrev tilbake til fordeling av midler til femårige grunnskolelærerutdanninger, midler for å stimulere til samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenslåinger, samt midler til utvikling av kompletterende utdanningstilbud og til nye studieplasser i kompletterende utdanning for flyktninger.

3.2 Budsjettvedtak kap. 281 post 01

Stortinget har bevilget totalt 248,9 mill. kroner over kap. 281 post 01 i 2017 til felles tiltak for universiteter og høyskoler.

3.3 Budsjettvedtak kap. 281 post 45

Stortinget har bevilget totalt 13,4 mill. kroner over kap. 281 post 45 i 2017 til investeringer i utstyr og vedlikehold i universitets- og høyskolesektoren.

3.4 Fullmakter

Stortinget har gitt de statlige universitetene og høyskolene særskilte fullmakter som fornyes for ett år av gangen i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet. I tillegg har departementet delegert en rekke administrative fullmakter til institusjonene. En fullstendig oversikt over delegerte fullmakter finnes vedlagt.

4. ANDRE FORUTSETNINGER OG KRAV

4.1 Effektivisering

Institusjonen skal arbeide systematisk med å utnytte tildelte ressurser bedre og øke produktiviteten. Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) er et sentralt virkemiddel i dette arbeidet, sammen med for eksempel omorganisering, prosessforbedring og annen bruk av teknologi. I årsrapporten skal institusjonen gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester, er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder.

4.2 Læringer

For å sikre det fremtidige behovet for faglært arbeidskraft og gi ungdom muligheter til å gjennomføre videregående opplæring, må den statlige forvaltningen gjøre en større innsats for å skape flere læreplaner. Regjeringen og partene i arbeidslivet signerte våren 2016 en ny samfunnskontrakt for flere læreplaner for perioden 2016–20. Målet med den nye kontrakten er å sørge for at alle kvalifiserte elever som ønsker det, skal få tilbud om læreplan. Se mer informasjon på nettsiden lærlingloftet.no. Vi viser også til Statens personalhåndbok, kapittel 9.10 *Særvtale om lønns- og arbeidsvilkår for læringer og læreplaner i staten*.

I tildelingsbrevet for 2015 satte Kunnskapsdepartementet et krav om at universitetene og de statlige høyskolene skulle øke antall læringer med 50 prosent fra 2014 til 2016. Pr. november 2016 var dette delmålet nådd for institusjonene samlet, men det er fortsatt flere av de store institusjonene som har få læringer i forhold til totalt antall administrativt tilsatte. Departementet viser til samfunnskontrakten mellom regjeringen og partene i arbeidslivet for perioden 2016–20 og forventer at alle institusjoner bidrar til fortsatt økning av antallet læringer frem til 2020. Alle statlige virksomheter skal knytte seg til opplæringskontoret *OK Stat* eller et annet opplæringskontor.

4.3 Samfunnssikkerhet og beredskap

[Styringsdokument for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren](#)

(revidert oktober 2016) skal ligge til grunn for institusjonens arbeid på dette feltet.

Institusjonen skal utføre virksomhetstilpassede risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) minimum annet hvert år, ha oppdaterte krise- og beredskapsplaner og gjennomføre årlige kriseøvelser.

Disse kravene til samfunnssikkerhet og beredskap omfatter også informasjonssikkerhetsarbeidet.

Institusjonen skal påse at informasjonssikkerhetsarbeidet er i samsvar med

eForvaltningsforskriften og de fem tiltaksområdene i Kommunal- og

moderniseringsdepartementets [Handlingsplan for informasjonssikkerhet i statsforvaltningen 2015-2017](#). Vi viser til [UNINETTs veiledning til ledelsessystem for informasjonssikkerhet](#), Nasjonal sikkerhetsmyndighets [anbefalte tiltak mot dataangrep](#) og [Veiledning i beredskapsplanlegging](#) utarbeidet av Utdanningsdirektoratet og Politidirektoratet (revidert desember 2015).

Institusjonen har ansvaret for å tilrettelegge for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap ved virksomheter den/det har ansvar for, herunder overfor § 1.4.4-organer og eventuelle institutter i utlandet. Institusjonen bør vurdere tilrettelegging av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap overfor aksjeselskaper hvor institusjonen har over 50 prosent eierskap i.

Med utgangspunkt i tidligere årsrapportering fra universiteter og statlige høyskoler samt andre undersøkelser, har departementet særskilt oppmerksomhet om samfunnssikkerhet og beredskap, herunder også informasjonssikkerhet.³ Det forventes at styret tillegger dette arbeidet samme viktighet. Institusjonen skal rapportere om sikkerhets- og beredskapsarbeidet i årsrapporten for 2017, se vedlagte rapporteringskrav.

4.4 Bygg og infrastruktur

Bygg og infrastruktur er viktige strategiske virkemidler for høyere kvalitet i utdanning og forskning. Styret har ansvar for å sikre arealeffektive, miljøvennlige og fremtidsrettede løsninger som legger til rette for moderne arbeids- og læringsformer.

Kunnskapsdepartementet forutsetter at nye private leiekontrakter inneholder klausul om fremleie. Klausul om oppsigelse skal vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Departementet har satt samfunns- og effektmål for større bygge- og rehabiliteringsprosjekt i sektoren. Institusjonene må ta hensyn til disse målene i styringen av og planene for virksomheten.

4.5 Overgang mellom fagskoleutdanning og universitets- og høyskoleutdanning

Regjeringen har nylig lagt frem Meld. St. 9 (2016–2017) *Fagfolk for fremtiden fagskoleutdanning*. Regjeringen mener at det er viktig å legge til rette for gode og forutsigbare overganger mellom fagskoleutdanning og universitets- og høyskoleutdanning og for at det gis en rimelig avkortning (fritak) der utdanningens læringsutbytte tilsier det. Fritaksvurderinger foretas på grunnlag av søknader fra enkeltstudenter som mener at de har en faglig bakgrunn som tilsvarer læringsutbyttet i ett eller flere emner ved det aktuelle studieprogrammet.

Vedtak i slike saker er å regne som enkeltvedtak etter forvaltningsloven, med de rettigheter som utløses av dette etter forvaltningsloven kapittel VI, jf. lov om universiteter og høyskoler § 7-6 annet ledd. Grundige vurderinger om fritak for fagskoleutdanning ved universiteter og høyskoler, og omvendt, må basere seg på det fastsatte læringsutbyttet for de ulike utdanningene.

³ Se blant annet Riksrevisjonens [Dokument 1 \(2016-2017\) Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2015](#) og forskningsrapporten [Styring av informasjonssikkerheten i universiteter og høyskoler](#)

4.6 Samarbeid med studentsamskipnaden

Godt samarbeid mellom utdanningsinstitusjonen og studentsamskipnaden er viktig for å fremme et godt studiemiljø og et helhetlig velferdstilbud for studentene. Flere studentsamskipnader opplever utfordringer knyttet til boliger for studenter med kortere studieopphold, og som ikke nødvendigvis vil ha behov for bolig gjennom et helt semester. Dette medfører at en del studenthybler i kortere perioder ikke brukes til tross for stor etterspørsel fra studentene. Departementet oppfordrer institusjonene til å ha et tett samarbeid med studentsamskipnadene, slik at belegget i studentboligene blir så jevnt som mulig gjennom året.

4.7 Åpen forskning

Åpen tilgang til forskningsresultater og tilgjengeliggjøring og deling av data er viktig for bedre kvalitet i forskningen og er samfunnsøkonomisk lønnsomt.

Regjeringen vil følge opp forslagene fra rapporten *Nasjonale retningslinjer for åpen tilgang til forskningsresultater* og tar sikte på å legge frem nasjonale retningslinjer for tilgang til forskningsresultater i løpet av 2017. Som oppfølging av Meld. St. 27 (2015–2016) *Digital agenda for Norge – IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet*, vil regjeringen i 2017 også utarbeide en strategi/handlingsplan for økt tilgjengeliggjøring av forskningsdata.

Universitetene og høyskolene har en avgjørende rolle i arbeidet med å skape økt åpenhet i forskningen. Departementet ber institusjonen om å følge opp dette arbeidet ved å vurdere om *The San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA)* kan være en mulig tilnærming for den enkelte institusjon.

4.8 Kommersialisering av offentlig finansiert forskning

Lovendringene i 2003 ga universitetene og høyskolene et tydeligere samfunnsoppdrag for kommersialisering og har bidratt til større likevekt mellom partene i forhandlinger om eierrettigheter.⁴ Loven forutsetter at det skal være en rimelig godtgjørelse i det enkelte tilfellet, men utover dette er det ikke lovfestet en konkret fordelingsnøkkel mellom aktører i en kommersialiseringsprosess. I forarbeidene til loven vises det til at dette gir aktørene fleksibilitet. Det har blitt reist en diskusjon om fordelingsnøkkelen mellom oppfinner (forsker), næringsaktør og universitet. Departementet forutsetter at institusjonene selv vurderer hensiktsmessig fordeling av inntekter.⁵

4.9 Mangfold i akademien

Utdanning og forskning skal være åpen og inkluderende for begge kjønn, for innvandrere og deres etterkommere. Dette er også en forutsetning for høy kvalitet i institusjonenes virksomhet. Universiteter og høyskoler må lykkes med å rekruttere og beholde talenter og skape gode vilkår for ansatte uansett kjønn og bakgrunn. Departementet forventer at institusjonene legger til rette for et mer mangfoldig akademien. Institusjonene kan søke bistand og råd fra Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning.

⁴ Ot. prp. nr. 67 (2001-2002) *Om lov om endringer i lov av 17. april 1970 nr. 21 om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere*

⁵ Internasjonalt finnes det eksempler på 1/3-1/3-1/3, men også alternative modeller. Ved universitetet i Oxford har de for eksempel utviklet en fordelingsnøkkel som varierer utfra størrelsen på inntekter (*Regulations for the Administration of the University's Intellectual property Policy*, University of Oxford 2002).

5. RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING

5.1 Rapportering om resultater og planer

Universiteter og høyskoler skal innen **15. mars 2017** sende dokumentet *Årsrapport (2016–2017)* til postmottak@kd.dep.no, med kopi til Riksrevisjonen. *Årsrapport (2017–2018)* skal sendes inn innen **15. mars 2018**. Departementet gjør oppmerksom på at årsrapporten skal publiseres på virksomhetens nettside innen 1. mai, jf. økonomiregelverket, bestemmelsene kapittel 2.3.3.

Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi departementet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk. Årsrapporten skal også inneholde planer og budsjett. Nærmere krav til årsrapportene fremgår av dokumentet *Rapporteringskrav for årsrapport (2016–2017)* i Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) og vedlagte dokument *Rapporteringskrav for årsrapport (2017–2018)*. Vi minner om at institusjoner som har mottatt SAKS-midler i 2016, må beskrive resultater og måloppnåelse for midlene i *Årsrapport (2016–2017)*, jf. supplerende tildelingsbrev.

Universiteter og høyskoler skal rapportere data til DBH. Krav til datarapporteringen og fristene gjennom året finnes på DBHs nettsider:

<http://dbh.nsd.uib.no/dokumentasjon/rapporteringskrav/index.action>

I tillegg til gjeldende rapportering av arealer og leiekostnader skal alle institusjonene rapportere utløpstidspunkt for inngåtte leiekontrakter til DBH.

Krav til årsregnskapet for 2016 fremgår av vedlagte brev til institusjonene datert 15. desember 2016. Det skal avlegges delårsregnskap pr. 1. og 2. tertial 2017 med frist henholdsvis 1. juni og 1. oktober. Departementet vil i egne brev angi hvilke oppstillinger delårsregnskapene for 2017 skal omfatte. Departementet viser til Finansdepartementets rundskriv R-10/2016 når det gjelder rapportering av regnskapsopplysninger til statsregnskapet i 2017.

En oversikt over hovedtrekkene i styringsdialogen mellom departementet og institusjonene er vedlagt.

5.2 Budsjettforslag for 2019

Institusjonene skal utarbeide budsjettforslag, dvs. satsingsforslag utenfor rammen.

Departementet bruker satsingsforslagene til å identifisere de viktigste behovene i universitets- og høyskolesektoren.

Frist for innsendelse av budsjettforslag for 2019 er **1. november 2017**. Forslagene sendes til postmottak@kd.dep.no. Se vedlegget *Veiledning for fremstilling av budsjettforslag for 2019*.

Departementet gjør oppmerksom på at [utredningsinstruksen](#) er revidert med virkning fra 1. mars 2016.

5.3 Styringsdialogen i 2017

Departementet tar sikte på at det blir holdt etatsstyringsmøter med universiteter og statlige høyskoler annethvert år. Alle institusjonene får skriftlig tilbakemelding fra departementet hvert år. Institusjonene som ikke hadde etatsstyringsmøte i 2016, blir innkalt til etatsstyringsmøte i 2017. I tillegg innkalles de nye institusjonene i prøveordningen med utviklingsavtaler.

Etatsstyringsmøtene skal være en strategisk dialog mellom departementet og institusjonens styre om institusjonens utvikling. Sentrale tema i møtene vil være profil, ambisjoner, strategiske prioriteringer og utfordringer, sett i lys av nasjonale mål og prioriteringer, samt institusjonens resultater og rammebetingelser. En del av denne dialogen vil ta utgangspunkt i målstrukturen og bruk av denne som styringsverktøy. For de nye institusjonene i prøveordningen med utviklingsavtaler, vil etatsstyringsmøtene også brukes til en dialog om målene som skal inngå i avtalen med den enkelte institusjonen.

Høgskolen i Sørøst-Norge blir ikke innkalt til etatsstyringsmøte i 2017, men får en skriftlig tilbakemelding fra departementet i løpet av 1. halvår 2017 på bakgrunn av *Årsrapport (2016–2017)*, tilstandsrapporten for universitets- og høyskolesektoren 2017 og resultatrapporteringen til DBH.

Med hilsen

Toril Johansson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Lars Vasbotten
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedlegg oppgitt nedenfor finnes på departementets nettside:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/tildelingsbrev-til-universiteter-og-hoyskoler-2017/id2522004/>

- *Orientering om statsbudsjettet 2017 for universitet og høyskolar*
- Fullmakter
- Hovedtrekk styringsdialogen
- *Rapporteringskrav for årsrapport (2017–2018)*
- Veiledning for fremstilling av budsjettforslag for 2019
- Brev av 15. desember 2016 om regnskap

Kopi:

Riksrevisjonen

Fylkesmannen i Buskerud

Fylkesmannen i Vestfold

Fylkesmannen i Telemark

Studentsamskipnaden i Sørøst-Norge

Norsk senter for forskningsdata

Kunnskapsdepartementet

Vedlegg

Orientering om statsbudsjettet 2017 for universitet og høgskolar

Etter vedtak i Stortinget 17. desember 2016.

Mål for universitet og høgskolar, budsjett og endringar i løyving
og finansieringssystemet

Orientering om statsbudsjettet 2017 for universitet og høgskolar

Etter vedtak i Stortinget 17. desember 2016.

Mål for universitet og høgskolar, budsjett og endringar i løyving
og finansieringssystemet .

Forklaring til forkorting av institusjonsnamn

Forkorting	Institusjon
AHO	Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
ATH	Ansgar Teologiske Høgskole
BAS	Bergen Arkitekthøgskole
BD	Barratt Due musikk institutt – Høyskoleavdelingen og Unge talenter
BI	Handelshøyskolen BI
DMMH	Dronning Mauds Minne, Høgskole for barnehagelærerutdanning
FIH	Fjellhaug Internasjonale Høgskole
HD	Høyskolen Diakonova
HINN	Høgskolen i Innlandet
HiM	Høgskolen i Molde, vitskapleg høgskole i logistikk
HiOA	Høgskolen i Oslo og Akershus
HiVo	Høgskulen i Volda
HiØ	Høgskolen i Østfold
HK	Høyskolen Kristiania
HLB	Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling
HLT	Høyskolen for Ledelse og Teologi
HSN	Høgskolen i Sørøst-Noreg
HVL	Høgskulen på Vestlandet
KHiO	Kunsthøgskolen i Oslo
LDH	Lovisenberg diakonale høgskole
MF	Det teologiske Menighetsfakultet
NDH	Norges Dansehøyskole
NHH	Noregs handelshøgskole
NIH	Noregs idrettshøgskole
NLA	NLA Høgskolen
NMBU	Noregs miljø- og biovitskaplege universitet
NMH	Noregs musikkhøgskole
NTNU	Noregs teknisk-naturvitskaplege universitet
NU	Nord Universitet
RSH	Steinerhøyskolen
SH	Samisk høgskole
UiA	Universitetet i Agder
UiB	Universitetet i Bergen
UiO	Universitetet i Oslo
UiS	Universitetet i Stavanger
UiT	Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet
VID	VID vitenskapelige høgskole
WOACT	Westerdals Høyskole – Oslo School of Arts, Communication and Technology

Innhald

1	Innleiing	5
2	Mål for universitet og høgskolar	6
2.1	Om målstrukturen	6
2.2	Sektormål og nasjonale styringsparametrar for 2017.....	8
2.3	Kandidatmåltal for 2017	12
2.4	Oppfølging frå departementet og hos institusjonane	14
3	Budsjett for universitet og høgskolar	15
3.1	Budsjett for 2017 over kap. 260 på Kunnskapsdepartementets budsjett.....	15
3.2	Budsjett for 2017 til universitets- og høgskolebygg over budsjettet til Kommunal- og moderniseringsdepartementet	16
3.3	Budsjett per institusjon (kap. 260)	18
3.3.1	Universitet og statlege høgskolar (kap. 260 post 50).....	20
3.3.2	Private høgskolar (kap. 260 post 70).....	30
3.3.3	Rekrutteringsstillingar.....	36
3.3.4	Midlar til innføring av femårig grunnskolelærerutdanning.....	37
3.3.5	Vidareføring av midlar.....	37
3.4	Nye studieplassar, vidareføring og opptrapping av studieplasstildelingar frå tidlegare år ...	37
3.4.1	Nye studieplassar i 2017	38
3.4.2	Vidare oppbygging av studieplassar oppretta i 2012, 2014, 2015 og 2016	40
4	Finansieringssystemet for universitet og høgskolar	47
4.1	Rammefinansiering	47
4.1.1	Basismidlar	47
4.1.2	Resultatbasert finansiering.....	48
4.1.3	Unntak frå finansieringssystemet.....	49
4.2	Resultatbasert utteljing 2017.....	51
4.2.1	Datagrunnlag.....	51
4.2.2	Indikatorar med open budsjettramme.....	52
4.2.3	Indikatorar med lukka budsjettramme	67
4.2.4	Budsjettverknad i 2017	74

1 Innleiing

Orientering om statsbudsjettet 2017 for universitet og høgskolar er eit vedlegg til endelig tildelingsbrev for 2017. Det gir informasjon om endringar for budsjetttramma frå 2016 til 2017, jf. Innst. 12 S (2016–2017) og Prop. 1 S (2016–2017) for Kunnskapsdepartementet. Orienteringa skal saman med endeleg tildelingsbrev danne grunnlag for dei budsjettddisponeringane styret for den enkelte institusjonen vedtar for 2017.

Orienteringa er delt inn i tre kapittel:

Mål for universitet og høgskolar

- Kap. 2 viser måla og styringsparametrane for sektoren, som institusjonane skal legge til grunn når dei planlegg verksemda for 2017. Kap. 2 viser også kandidatmåltal for utvalde utdanningar.

Budsjett og endringar i løyving

- Kap. 3.1 og 3.2 viser vesentlege budsjettendringar for universitet og høgskolar.
- Kap. 3.3 viser endringar i løyvingane frå 2016 til 2017 for universitet og høgskolar.
- Kap. 3.4 gir ei oversikt over nye studieplasstildelingar i 2017 og ei oversikt over vidare oppbygging og opptrapping av studieplasstildelingar frå tidlegare år.

Finansieringssystemet

- Kap. 4.1 beskriv finansieringssystemet og endringane i systemet i 2017 for universitet og høgskolar.
- Kap. 4.2 beskriv grunnlaget for den resultatbaserte utteljinga i 2017 for universitet og høgskolar.

2 Mål for universitet og høgskolar

2.1 Om målstrukturen

Kunnskapsdepartementet reviderte målstrukturen for universitet og høgskolar i 2015 for å tydeleggjere regjeringa sine mål og prioriteringar, og for å forenkle målstrukturen.

Departementet har fastsatt overordna og langsiktige mål for utdannings- og forskingssektoren. Sektormåla for 2017 er dei same som for 2015 og 2016.

Universitet og statlege høgskolar skal sjølv fastsette egne verksemdmål og relevante styringsparametrar som speglar institusjonens profil og utviklingsstrategi. Verksemdmåla skal medverke til å nå sektormåla.

Universitet og statlege høgskolar skal legge mål- og resultatstyring, med integrert risikostyring, til grunn for planlegging og oppfølging av verksemda. Departementet har ikkje same styringsrolle overfor private høgskolar, men oppfordrar desse institusjonane til å arbeide på same måte.

Departementet har fastsatt nasjonale styringsparametrar på resultatområde som har særleg merksemd i styringa av sektoren. Departementet forventar at institusjonane vurderer egne resultat og ambisjonar på dei nasjonale styringsparametrane.

Kunnskapsdepartementet reviderte, etter dialog med sektoren, dei nasjonale styringsparametrane som gjeld frå 2016. Dei nasjonale styringsparametrane for 2017 er dei same som for 2016. Eit prinsipp som ligg til grunn, er at datagrunnlaget for alle styringsparametrane skal vere tilgjengeleg i nasjonale databasar eller gjennom nasjonale undersøkingar. Alle styringsparametrane, med unntak av kandidattal, er sett opp som forholdstal slik at resultata kan samanliknast over tid og mellom institusjonar det er relevant å samanlikne. Enkelte styringsparametrar er likevel mest eigna for samanlikning av resultat over tid for institusjonen, ikkje mellom institusjonar, sidan institusjonane har ulik profil. For kandidattal har departementet fastsett måltal for enkelte utdanningar på kvar institusjon. Nokre av styringsparametrane inngår også som indikatorar i finansieringssystemet, sjå kap. 4.

Kunnskapsdepartementet har i samarbeid med institusjonane satt samfunns- og effektmål for større bygge- og rehabiliteringsprosjekt i sektoren. Aktuelle institusjonar må ta omsyn til desse måla i styringa av og planane for verksemda.

Departementet prøver ut ei ordning med fleirårige utviklingsavtalar mellom departementet og den enkelte institusjonen (universitet og statleg høgskole), jf. Prop. 1 S (2016–2017). I 2016 har det vært dialog om avtalar med Noregs teknisk-naturvitskaplege universitet, Universitetet i Oslo, Universitetet i Stavanger, Høgskolen i Sørøst-Noreg og Høgskolen i Østfold. Departementet vil utvide prøveordninga og vil ha dialog om avtalar med ytterlegare fem institusjonar i 2017: Nord universitet, Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet, Høgskulen på Vestlandet, Universitetet i Bergen og Høgskolen i Innlandet. Hensikta med

utviklingsavtalane er at institusjonane får ein tydelegare profil, og at det på sikt blir ei betre arbeidsdeling i universitets- og høgskolesektoren. Kvalitet i utdanning og forskning er det overordna målet.

Innhaldet i avtalen skal i hovudsak utarbeidast etter initiativ frå institusjonen, men departementet kan også ta initiativ til at enkelte forhold blir drøfta. Ein føresetnad for utviklingsavtalane er at departementet og institusjonen er einige om innhaldet. Departementet tar sikte på at avtalane skal vare i 3-4 år, og at vurderinga av måloppnåing vil skje gjennom måleparametrar eller på annan måte, som institusjonen og departementet er blitt einige om som del av avtalen. Måla i utviklingsavtalen må vere operasjonaliserbare og etterprøvbare og skal vere ein integrert del av eller samordna med institusjonane sin målstruktur.

Utviklingsavtalane skal bidra til den faglige utviklinga ved institusjonane, og dei skal vere til støtte for styret. Utviklingsavtalane har ikkje som formål at departementet skal lenger inn i verksemdstyringa til institusjonane. Avtalane rokkar ikkje ved det ansvaret styret har for planer, strategiar og forvaltning. Avtalene kan likevel tene som instrument for å løfte saker eller områder hvor institusjonanes styre og leiing ser behov for å ha særleg trykk på gjennomføring.

Prøveordninga skal legge grunnlaget for at utviklingsavtalar kan bli ein fast del av styringsdialogen for alle dei statlege institusjonane. Departementet vil i den forbindelse også vurdere behovet for forenklingar i målstrukturen for sektoren, i dialog med institusjonane.

Departementet tar sikte på at alle dei statlege institusjonane skal ha utviklingsavtalar frå 2019. Det inneber at departementet tar sikte på dialog med dei resterande elleve institusjonane i 2018.

Departementet meiner at utviklingsavtalane får større effekt ved å knytte økonomiske verkemiddel til dei, og tar sikte på å legge fram forslag til dette i Prop. 1 S (2017–2018) for Kunnskapsdepartementet.

2.2 Sektormål og nasjonale styringsparametrar for 2017

Kunnskapsdepartementet har fastsett fire overordna sektormål for universitet og høgskolar i Prop. 1 S (2016–2017) for Kunnskapsdepartementet. Alle universitet og høgskolar som får løyving eller tilskott frå Kunnskapsdepartementet, skal bidra til å nå måla. Rapporteringskrava og dataspesifikasjonar vil vere tilgjengelege på nettsidene til Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) i januar 2017.¹

For 2017 gjeld desse sektormåla og tilhøyrande styringsparametrar (datakjelde for den enkelte styringsparameteren står i parentes):

Sektormål 1: Høg kvalitet i utdanning og forskning

For å møte utfordringane samfunnet står overfor, må norsk høgre utdanning og forskning ha høg kvalitet. Studentane må få god undervisning uansett kva studiestad dei har valt. Arbeidsgivarar må vere trygge på at kandidatane er godt kvalifiserte, og samfunnet må kunne stole på at forskinga blir utført i solide fagmiljø med høg kompetanse. Evalueringar viser at utdanninga og forskinga i Noreg er god, men at vi har fleire svake og fragmenterte utdannings- og forskingsmiljø, og at vi har få framifrå miljø. Regjeringa vil at alle utdannings- og forskingsmiljøa i Noreg skal ha høg kvalitet, og at fleire skal hevde seg internasjonalt. Dette inkluderer også fagleg og kunstnarleg utviklingsarbeid.

Styringsparametrar:

- *Delen bachelorkandidatar som gjennomfører på normert tid (DBH)*
- *Delen mastergradskandidatar som gjennomfører på normert tid (DBH)*
Delen studentar som gjennomfører utdanninga på normert tid, er for låg. Forseinkingar inneber betydelege kostnader for den enkelte studenten og bind ressursar ved institusjonane. Låg gjennomføring av utdanninga kan også vere ein indikator på dårleg kvalitet. Rapporteringa for 2017 som departementet får i 2018, vil vise resultata for 2014-kullet for bachelorkandidatar, og 2015-kullet for mastergradskandidatar.
- *Delen ph.d.-kandidatar som gjennomfører innan seks år (DBH)*
Måltala som blei vedtatte i Meld. St. 30 (2008–2009) *Klima for forskning*, jf. Innst. S. nr. 354 (2008–2009), er ikkje nådde. Rapporteringa for 2017 som departementet får i 2018, vil vise resultata for 2011-kullet.
- *Skår på korleis studentane oppfattar studiekvaliteten (Studiebarometeret - NOKUT)*
Studiebarometeret viser data frå ei nasjonal studentundersøking om korleis studentane oppfattar kvaliteten i studieprogramma.

¹ <http://dbh.nsd.uib.no/dokumentasjon/rapporteringskrav/index.action>

- *Fagleg tidsbruk (timar) per veke blant heiltidsstudentar (Studiebarometeret - NOKUT)*
Krav til studentane og engasjementet deira er blant faktorane som påverkar læringa til studentane. Skil studentane utnytte eige læringspotensial fullt ut, krev det at dei investerer tilstrekkeleg tid og energi i utdanninga.
- *Talet på publikasjonspoeng per fagleg årsverk (DBH)*
Publiseringspoeng er eit uttrykk for både volum og kvalitet på den vitenskaplege publiseringa. I sektoren er det rom for betring, særleg med omsyn til kvaliteten i publikasjonane.
- *Verdien av Horisont 2020-kontraktar per FoU-årsverk (Forskingsrådet/NIFU)*
Regjeringa har som mål at Noreg skal auke forskningssamarbeidet med EU. Det vil bidra til å auke kvaliteten i norsk forskning, styrke innovasjonsevna og verdiskapinga og gjere oss betre i stand til å møte store utfordringar i samfunnet.
- *Delen utreisande utvekslingsstudentar på Erasmus+ av totaltalet på studentar (DBH)*
EUs program for utdanning, ungdom og idrett, Erasmus+, er eit viktig verkemiddel for mobilitet og internasjonal erfaring. Det er for få studentar som reiser ut som del av utdanninga, og særleg er det få som reiser ut på Erasmus+-program.

Sektormål 2: Forsking og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling

Grunnlaget for framtidig verdiskaping og velferd i Noreg er å realisere kunnskapssamfunnet. Regjeringa har som ambisjon at Noreg skal vere eit av dei mest innovative landa i Europa. Universitet og høgskolar er sentrale i den økonomiske, kulturelle og sosiale utviklinga både regionalt og nasjonalt, og avgjerande for å vidareutvikle kunnskapssamfunnet. Noreg har eit kunnskapsintensivt arbeidsliv med behov for oppdatert kunnskap og kompetanse. Skal universitet og høgskolar fylle denne rolla, må dei ha eit utstrakt samarbeid med samfunns- og næringsliv. Noreg treng forskning, fagleg og kunstnarleg utviklingsarbeid, kunnskapsdeling og kandidatar som bidrar til nødvendig omstilling, innovasjon og verdiskaping i offentleg og privat sektor.

Styringsparametrar:

- *Delen masterkandidatar sysselsett i relevant arbeid eit halvt år etter fullført utdanning (Kandidatundersøkinga - NIFU)*
Sysselsetting i relevant arbeid er ein indikator på om utdanninga er relevant for arbeidslivet. NIFU gjennomfører ei spørjeundersøking blant personar med mastergrad om lag eit halvt år etter at dei har fullført utdanninga. Undersøkinga blir gjennomført anna kvart år.
- *Bidragssinntekter frå Forskringsrådet per fagleg årsverk (DBH)*
- *Andre bidrags- og oppdragsinntekter per fagleg årsverk (DBH)*
Det er behov for sterkare koplingar mellom forskning, høgre utdanning og innovasjon. Det er potensial for meir samspel enn i dag som kan gi utslag i inntekter frå bidrags- og

oppdragsverksemd. Storleiken på inntekter frå Forskringsrådet er også ein indikator på kvalitet i forskinga.

- *Delen forskingsinnsats i MNT-fag (FoU-statistikken - NIFU)*
MNT-faga (matematikk, naturvitskap og teknologi) har særleg betydning for framtidig verdiskaping og for å gjere det mogleg å oppretthalde velferdsnivået i Noreg. Det er eit mål å styrke forskingsinnsatsen i desse faga. NIFU gjennomfører denne undersøkinga anna kvart år.

Sektormål 3: God tilgang til utdanning

Utdanningstilbodet skal legge til rette for god tilgang til nødvendig arbeidskraft og kompetanse i alle delar av landet. God tilgang inneber ikkje berre geografisk nærleik, men også tilbod om studiefinansiering og studentbustad, at studietilbodet er tilpassa ulike typar studentar, bruk av digitale læringsressursar og anna som gjer det mogleg med livslang læring. Regjeringa vil at alle skal ha tilgang til høgre utdanning, og at det skal vere mogleg for alle å ta høgre utdanning, uansett kjønn, etnisk, sosial og økonomisk bakgrunn og bustad. Livslang læring er viktig for å legge til rette for nødvendig omstilling og fornying for den enkelte og for samfunns- og arbeidsliv.

Styringsparameter:

- *Kandidattal på helse- og lærarutdanningane, jf. måltal (DBH)*
Dette er utdanningar der det er kritisk at institusjonane møter behova i samfunnet. Kandidatmåltala går fram av tabellen under kap. 2.3. Institusjonane kan sette høgre måltal på utdanningane enn det departementet har fastsett. For andre utdanningar sett institusjonen sjølv eventuelle kandidatmåltal.

Sektormål 4: Effektiv, mangfaldig og solid høgre utdanningssektor og forskningssystem

Ein effektiv, mangfaldig og solid høgre utdanningssektor og tilsvarande forskningssystem skal bidra til best mogleg måloppnåing på dei tre første sektormåla. Universitet og høgskolar forvaltar ein betydeleg del av midlane for fellesskapet. Ressursane skal brukast effektivt og til beste for samfunnet. Institusjonane skal utvikle profilar i tråd med styrke og eigenart, som bidrar til ein differensiert sektor med høg kvalitet, som møter behova på ulike område i samfunnet, og som bidrar til at vi kan hevde oss internasjonalt. Det vil framleis vere behov for samarbeid, arbeidsdeling og fagleg konsentrasjon i universitets- og høgskolesektoren etter at strukturreforma er gjennomført. Institusjonane må halde fram med å sjå korleis dei saman kan løyse utfordringar i sektoren. Institusjonar som har grunnlag for det, er forventet å dyrke fram utdannings- og forskingsmiljø som kan hevde seg i verdstoppen.

Styringsparametrane under dei tre første sektormåla vil også seie noko om måloppnåinga på dette målet, sidan sektormål 4 er eit tverrgående mål som skal bidra til best mogleg måloppnåing på dei tre første sektormåla. Departementet har i tillegg sett desse styringsparametrane under sektormål 4:

Styringsparametrar:

- *Talet på studiepoeng per fagleg årsverk (DBH)*
Denne styringsparameteren gir saman med dei andre styringsparametrane under sektormål 1 og 2 indikasjonar på utviklinga i effektiviteten ved den enkelte institusjonen.
- *Delen kvinner i dosent- og professorstillingar (DBH)*
Kvinnedelen i professorstillingar har auka med ein pst. per år sidan 2001 og er no 27 pst. Det er nødvendig å halde oppe merksemda på området for å nå raskare resultat. Kvinnedelen i dosentstillingar har auka betydeleg dei siste åra og er no 40 pst.
- *Delen mellombels tilsette i undervisnings- og forskarstillingar (DBH)*
Det er framleis for høg del mellombels tilsette i sektoren, særleg i undervisnings- og forskarstillingane. Styringsparameteren gjeld ikkje for private høgskolar.
- *Delen av samlingane og objekta ved universitetsmusea som er tilstrekkeleg sikra og bevart (DBH)*
Tilfredsstillande sikring og bevaring av samlingane og objekta ved universitetsmusea er framleis ei utfordring.

2.3 Kandidatmåltal for 2017

Departementet har kandidatmåltal for helse- og lærarutdanningane. Dette er utdanningar der det er særleg viktig at sektoren når måla for å møte behovet i samfunnet. Kunnskapsdepartementet regulerer derfor talet på kandidatar i desse utdanningane. Kandidatmåltala er eit minstekrav til talet på uteksaminerte kandidatar frå den enkelte institusjonen. Kandidatmåltala for PPU vil i 2018 bli justerte på bakgrunn av tildelte studieplassar i 2016. Tabellen nedanfor viser kandidatmåltal for 2017 fordelt på utdanningar og institusjonar.

Institusjon	Helsefagutdanningane																	Lærarutdanningane							
	ABIOK - utd.	Audiografutd.	Bioingeniørutd.	Døvetolkutd.	Ergoterapiutd.	Klinisk enæringsfysiologi	Farmasiutd. BA	Farmasiutd. MA	Fysioterapiutd.	Jordmorutd.	Medisinutd.	Odontologiutd.	Psykologi prof.utd.	Radiografutd.	Sjukepleiarutd.	Tannteknikarutd.	Tannpleiarutd.	Vernepleiarutd.	Barnehagelærarutd.	GLU 1-7	GLU 5-10	Integrert, 5 år	PPU og PPU-Y	Faglærarutd.	Yrkesfaglærarutd.
Nord universitet	26						21								328			30	124	97	72		94	41	
Noregs miljø- og biovitenskaplege universitet																						20	56		
Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet	134	29	73	20	57			12	52	25	114		63	51	425			70		149	94	75	198		69
Universitetet i Agder	25		20												203			35	113	65	43	28	103	28	
Universitetet i Bergen						24		25			156	45	80				30					28	123		
Universitetet i Oslo						32		55			192	62	104				20					109	265		
Universitetet i Stavanger	34														163				115	56	37	28	86	20	
Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet	50		20		20			25	25	20	84	32	31	24	261		12	64	106	67	63	50	124	25	
Høgskolen i Molde, vitskapleg høgskole for logistikk															79			38							
Noregs idrettshøgskole																							30		

Mål

Institusjon	Helsefagutdanningane																	Lærerutdanningane							
	ABIOK- utd.	Audiografutd.	Bioingeniørutd.	Døvetolkutd.	Ergoterapiutd.	Klinisk enæringsfysiologi	Farmasiutd. BA	Farmasiutd. MA	Fysioterapiutd.	Jordmorutd.	Medisinutd.	Odontologiutd.	Psykologi prof.utd.	Radiografutd.	Sjukepleiarutd.	Tannteknikarutd.	Tannpleiarutd.	Vernepleiarutd.	Barnehagelærerutd.	GLU 1-7	GLU 5-10	Integrert, 5 år	PPU og PPU-Y	Faglærerutd.	Yrkesfaglærerutd.
Noregs musikkhøgskole																							20		
Høgskolen i Innlandet	23														164		20	57	117	71	47		63	43	
Høgskolen i Oslo og Akershus	120		50	20	51		41		134	34				34	492	20		147	323	151	102		181	88	104
Høgskolen i Sørøst-Noreg	51									20				20	336		20	45	232	138	86		190	68	
Høgskulen på Vestlandet	60		23	20	30				60	35				25	435			86	248	186	137		192	48	
Høgskulen i Volda																		59	43	29		60			
Høgskolen i Østfold	20		22												109			61	94	47	32		103		
Samisk høgskole																		2	2	2					
Kunsthøgskolen i Oslo																							13		
Barratt Due Musikkinstitut – Høyskoleavdelingen og Unge talenter																							20		
Dronning Mauds Minne, Høgskole for barnehagelærerutdanning																		215							
Høyskolen Diakonova	28														83										
Lovisenberg diakonale høgskole	48														151										
NLA Høgskolen																		57	34	23					
Steinerhøyskolen																		20	20	20					
VID vitenskapelige høgskole	22				30										248			110							
Sum	641	29	208	60	188	56	62	117	271	134	546	139	278	154	3 477	20	102	743	1 825	1 126	787	338	1 921	361	173

Kandidatmåltal for kunsthøgskolane

Departementet set måltal på kandidatar frå kunsthøgskolane, jf. tabellen nedanfor. Tabellen blir endra ved ein auke eller reduksjon i tildeling frå departementet til studieplassar. Ut over dette fastset institusjonen egne ambisjonar.

Institusjon	2016	2017
Kunsthøgskolen i Oslo	194	194 ²
Kunst- og designhøgskolen i Bergen	110	110 ³
Sum	304	304

2.4 Oppfølging frå departementet og hos institusjonane

Styringsdialogen mellom departementet og institusjonane består av desse hovudaktivitetane: tildelings- og tilskottsbrev frå departementet, årsrapport frå institusjonane, etatsstyringsmøte/dialogmøte og skriftleg tilbakemelding.

Departementet analyserer resultata i sektoren i tilstandsrapporten for universitets- og høgskolesektoren, som departementet utarbeider årleg.

Årsrapportane, tilstandsrapporten og resultatrapporteringa til DBH utgjer hovudgrunnlaget for vurderinga departementet gjer av den enkelte institusjonen. Vurderinga som er basert på eigenarten til institusjonen, ligg til grunn for styringsdialogen med kvar av dei statlege institusjonane i etatsstyringsmøta og i den årlege, skriftlege tilbakemeldinga til den enkelte institusjonen. Departementet forventar at institusjonane set i verk tiltak for å følge opp tilbakemeldinga frå departementet.

Det er etablert ei eiga tilsynseining i departementet som fører kontroll med private høgskolar som mottar statstilskott. Eininga vil føre tilsyn med om høgskolane oppfyller krava som blir stilt i lov, forskrift og tilskottsbrev.

Departementet har eit årleg dialogmøte med dei private institusjonane som mottar statstilskott.

² Institusjonen skal legge fram ein plan i *Årsrapporten* for å auke kandidatmåltalet for PPU til 20 over ein periode på tre år og dermed auke totalt kandidatmåltal til 201, jf. tildelingsbrev for 2014.

³ Kunst- og designhøgskolen i Bergen blir slått saman med Universitetet i Bergen frå 1. januar 2017.

3 Budsjett for universitet og høgskolar

Samla løyving på programkategori 07.60 Høgre utdanning og fagskoleutdanning utgjer 36,5 mrd. kroner i 2017. Av dette blir 34,4 mrd. kroner løyvde over kap. 260 Universitet og høgskolar, 764,1 mill. kroner over kap. 270 Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studentar, 118,5 mill. kroner over kap. 276 Fagskoleutdanning, 587,5 mill. kroner over kap. 280 Felles einingar og 593,8 mill. kroner over kap. 281 Felles tiltak for universitet og høgskolar.

Nedanfor er ei oppsummering av større budsjettendringar for universitet og høgskolar i statsbudsjettet for 2017. Nærmare oversyn over budsjettendringane for kvar enkelt institusjon følger under kap. 3.3.

3.1 Budsjett for 2017 over kap. 260 på Kunnskapsdepartementets budsjett

Nedanfor følger ei oversikt over vesentlege budsjettendringar over kap. 260. Beløpa er avrunda til nærmaste 1 000 kroner⁴. Endringar på kap. 260 som følge av flytting av midlar til eller frå andre kapittel er ikkje med i denne oversikta.

	<i>i 1000 kroner</i>
Auka resultatbasert utteljing i utdanningsinsentiva som følge av endringar i studiepoeng og utveksling frå 2014 til 2015 (kap. 260 post 50 og post 70)	218 000
Midlar til kompensasjon for utslag som følger av endringar i finansieringssystemet (kap. 260 post 50 og post 70)	44 507
130 nye rekrutteringsstillingar ⁵ (kap. 260 post 50 og 70)	52 053
635 nye studieplassar inkl. 60 nye plassar til kompletterande utdanning (kap. 260 post 50 og post 70)	25 655
Auka midlar til innføring av femårig grunnskolelærerutdanning (kap. 260 post 50)	150 000
Reduksjon knytt til digital post (kap. 260 post 50)	-15 290
Reduksjon i løyvingane til private høgskolar (kap. 260 post 70)	-8 000
Midlar til utstyr og inventar ved Universitetet i Bergen knytt til nybygg for tidlegare Kunst- og designhøgskolen i Bergen (kap. 260 post 50)	42 400
Midlar til utstyr og inventar til nybygg for medisin og helsefag ved Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet (kap. 260 post 50)	216 800
Huseleigemidlar til nybygg ved Universitetet i Bergen, tidlegare Kunst- og designhøgskolen i Bergen (kap. 260 post 50)	2 420

⁴ Endringar som følge av konsekvensjusteringar av budsjettvedtak frå tidligare år er i 2016-kroner, medan dei andre beløpa er i 2017-kroner, jf. budsjettendringstabellane i kap. 3.3.1 og kap. 3.3.2. Tiltak som blei vedtatte i samband med revidert nasjonalbudsjett for 2016, er konsekvensjusterte til 2017-kroner. Dette gjeld vidareføring av opptakskapasitet frå RNB 2016.

⁵ I tillegg er det løyvd midlar til 15 nye rekrutteringsstillingar til ordningane for nærings-ph.d. og offentleg sektor-ph.d. over kap. 281 post 50 og midlar til 25 nye rekrutteringsstillingar til instituttsektoren over kap. 285 post 53 under programkategori 07.70 Forsking

Husleigemidler til nytt teknologibygge ved Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet, tidlegare Høgskolen i Sør-Trøndelag (kap. 260 post 50)	20 378
Utfasing av utstyr og inventar til nytt teknologibygge ved Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet, tidlegare Høgskolen i Sør-Trøndelag (kap. 260 post 50)	-68 600
Vidareføring av auka opptakskapasitet frå RNB 2012 (kap. 260 post 50)	13 105
Vidareføring av auka opptakskapasitet frå 2014 (kap. 260 post 50)	20 903
Vidareføring av auka opptakskapasitet frå RNB 2015 (kap. 260 post 60 og 70)	37 956
Vidareføring av auka opptakskapasitet frå 2016 (kap. 260 post 50 og 70)	70 334
Vidareføring av auka opptakskapasitet frå RNB 2016 (kap. 260 post 50 og 70)	66 815
Vidareføring av rekrutteringsstillingar frå RNB 2016 (kap. 260 post 50 og 70)	255 621
Reduksjon (0,8 pst.) knytt til avbyråkratisering og effektivisering (kap. 260 post 50 og 70) ⁶	-260 989

3.2 Budsjett for 2017 til universitets- og høgskolebygg over budsjettet til Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Nedanfor er ei oversikt over midlar til å prosjektere, rehabilitere og oppføre bygg i universitets- og høgskolesektoren. Oversikta viser anslag for utbetalingar for kvart byggeprosjekt i 2017. Beløpa er i 2017-kroner og avrunda til nærmaste 1 000 kroner.

<i>(i 1 000 kroner)</i>	
Prosjektering av nytt bygg for Odontologisk fakultet ved Universitetet i Oslo (kap. 530 post 30)	10 000
Prosjektering av nybygg for Tromsø museum ved Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet (kap. 530 post 30)	5 000
Prosjektering av nytt bygg for livsvitenskap, farmasi og kjemi ved Universitetet i Oslo (kap. 530 post 30)	10 000
Prosjektering av nybygg for Vikingtidsmuseet ved Universitetet i Oslo (kap. 530 post 30)	41 000
Prosjektering av nybygg for helse- og sosialfag ved Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet (kap. 2445 post 30)	5 000
Vidareføring av fase to av rehabiliteringsprosjekt for Universitetsmuseet i Bergen ved Universitetet i Bergen (kap. 530 post 31)	137 000
Vidareføring av byggeprosjekt for samlokalisering av kunst- og designmiljøa ved Universitetet i Bergen (kap. 2445 post 33)	160 000
Vidareføring av byggeprosjekt for rehabilitering av bygg ved Noregs idrettshøgskole (kap. 530 post 33)	260 000

⁶ I budsjettforslaget, jf. Prop. 1 S (2016–2017), vart det foreslått eit kutt på 0,5 pst. I tråd med Stortingets vedtak er kuttet auka med 0,3 pst., jf. Innst. 12 S (2016–2017). Kuttet på 0,5 pst. er i 2016-kroner, medan kuttet på 0,3 pst. er i 2017-kroner. Sjå nærmare omtale under kap. 3.3.1 og kap. 3.3.2.

Vidareføring av byggeprosjekt for nybygg for medisin og helsefag ved Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet (kap. 530 post 33)	470 000
Vidareføring av byggeprosjekt for Noregs miljø- og biovitenskaplege universitet og Veterinærinstituttet (kap. 530 post 33)	1 583 000
Midlar til utstyr og inventar for Noregs miljø- og biovitenskaplege universitet og Veterinærinstituttet (kap. 530 post 45)	42 000

I 2017 blir følgande kurantprosjekt som er under gjennomføring førte vidare:

- nytt studenthus ved Høgskolen i Sørøst-Noreg, campus Porsgrunn
- simuleringssenter ved Høgskolen i Sørøst-Noreg, campus Porsgrunn
- byggetrinn 6A ved Nord universitet, campus Bodø
- nytt bygg for Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet, campus Gjøvik
- tilbygg, Gimlemoen 46, Universitetet i Agder

I tillegg kjem kurantprosjekta som framleis er under prosjektering, og som kan bli starta opp i løpet av hausten 2016 eller i 2017. Byggeprosjekt innanfor kurantordninga blir realiserte over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett, kap. 2445.

3.3 Budsjett per institusjon (kap. 260)

Kap. 3.3.1 og kap. 3.3.2 gir nærmare oversikt over endringar frå 2016 til 2017 i budsjett-rammene for dei enkelte universiteta og statlege høgskolane over kap. 260 post 50 og for dei enkelte private høgskolane over kap. 260 post 70. For institusjonar som har fusjonert i perioden f.o.m. januar 2016 t.o.m. januar 2017, er endringar i løyving slåtte saman under nytt institusjonsnamn⁷.

I tillegg til budsjettendringane som er presenterte i kap. 3.3.1 og kap. 3.3.2, tildeler departementet nye midlar til innføring av femårig grunnskolelærerutdanning, rekrutteringsstillingar og studieplassar. Sjå omtale under kap. 3.3. og kap. 3.4. Vidare blir midlar tilsamarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og samanslåingar og midlar til oppgradering av bygg førte vidare. Sjå omtale under kap. 3.3.5.

Tabellane med budsjettendringar per institusjon er bygde opp som følger:

Utgangspunktet er *Saldert budsjett 2016* som er løyving/tilskott per institusjon i endeleg tildelingsbrev/tilskottsbrev for 2016.

Konsekvensjusteringar er vidareføring og opptrapping eller utfasing av midlar som følge av tidlegare budsjettvedtak i Stortinget, målt i 2016-kroner. Konsekvensjusteringsbeløpa omfattar blant anna budsjetteffekt av nye studieplassar, rekrutteringsstillingar, husleigekompensasjon, midlar til utstyr og inventar og utfasing av eingongsmidlar. I denne kolonnen inngår reduksjonen på 0,5 pst. som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma som vart innført frå og med 2015.

Saldert budsjett 2016 og konsekvensjusteringane blir deretter justerte med anslått pris- og lønnsauke frå 2016 til 2017. Dette er vist i kolonnen *Justering for pris- og lønnsauke*.

Kolonnen *Nye rekrutteringsstillingar* viser budsjetteffekten i 2017-kroner for nye rekrutteringsstillingar som blir oppretta i 2017. Sjå kap. 3.3.3 for oversikt over rekrutteringsstillingar per institusjon.

Kolonnen *Nye studieplassar* viser budsjetteffekten i 2017-kroner for nye studieplassar som blir oppretta i 2017. Sjå også kap. 3.4.1 for oversikt over studieplassar per institusjon og fagområde.

Kolonnen *Andre endringar* viser budsjetteffekten i 2017-kroner av tiltak med verknad for enkelte institusjonar, jf. forklaringane for den enkelte institusjonen. I denne kolonnen inngår

⁷ Frå 1. januar 2016 er Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet, Høgskolen i Gjøvik, Høgskolen i Sør-Trøndelag og Høgskolen i Ålesund slåtte saman til Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet. Frå 1. januar 2016 er Universitetet i Nordland, Høgskolen i Nesna og Høgskolen i Nord-Trøndelag slåtte saman til Nord universitet. Frå 1. januar 2016 er Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet, Høgskolen i Harstad og Høgskolen i Narvik slåtte saman til Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet. Frå 1. januar 2016 er Høgskolen i Buskerud og Vestfold og Høgskolen i Telemark slåtte saman til Høgskolen i Sørøst-Noreg. Frå 1. januar 2016 er Diakonhjemmet Høgskole, Misjonshøgskolen, Høgskolen Betanien og Haraldsplass diakonale høgskole slåtte saman til VID vitenskapelige høgskole. Frå 1. januar 2017 blir Høgskolen i Bergen, Høgskulen i Sogn og Fjordane og Høgskolen Stord/Haugesund slåtte saman til Høgskulen på Vestlandet. Frå 1. januar 2017 blir Kunst- og designhøgskolen i Bergen og Universitetet i Bergen slåtte saman til ein institusjon under namnet Universitetet i Bergen. Frå 1. januar 2017 blir Høgskolen i Hedmark og Høgskolen i Lillehammer slåtte saman til Høgskolen i Innlandet.

44,5 mill. kroner for å kompensere utslag som følge av endringer i finansieringssystemet, sjå nærmare forklaring i kap. 4. I denne kolonnen inngår reduksjon som følge av gevinstar ved overgangen til digital post for universitet og høgskolar. I tillegg viser kolonnen den ytterlegare reduksjonen på 0,3 prosentpoeng i 2017 som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma.

Kolonnane under *Resultatbasert utteljing* viser budsjetteffekten som følge av endringer i finansieringssystemet for universitet og høgskolar. Første kolonne viser resultatbasert utteljing i 2016 som er trekt ut av ramma til institusjonane. Midlane er i 2016-kroner. Kolonnen viser også uttrekk i basisdelen til ny BOA-indikator i justert finansieringssystem. Andre kolonne viser resultatbasert utteljing i justert system i 2017-kroner. Kap. 4.2 gir oversikt over data som ligg til grunn for beløpa i denne kolonnen.

Budsjett for 2017 er saldert budsjett for 2016 justert for endringane i kolonnane som følger etter kolonnen *Saldert budsjett 2016*.

3.3.1 Universitet og statlege høgskolar (kap. 260 post 50)

Oversikt over budsjettendringar per institusjon frå 2016 til 2017

Institusjon	Saldert budsjett 2016 ⁸	Basis					Resultatbasert utteljing		Budsjett 2017
		Konsekvensjusteringar	Justering for pris- og lønnsauke ⁹	Nye rekrutteringsstillinger	Nye studieplassar	Andre budsjettendringar	Uttrekk som følge av endringar i finansieringssystemet ¹⁰	Utteljing som følge av endringar i finansieringssystemet ¹¹	
Nord universitet	1 254 217 333	25 949 333	25 074 000	3 203 000	830 000	-582 000	-372 332 000	379 356 489	1 315 716 155
Noregs miljø- og biovitenskaplege universitet	1 183 530 000	-38 863 667	23 293 000	1 201 000	830 000	-3 744 000	-380 948 000	406 783 071	1 192 081 404
Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet	5 915 005 000	-16 023 835	115 738 000	9 612 000	2 905 000	-13 711 500	-2 008 950 000	2 101 013 150	6 105 587 815
Universitetet i Agder	1 202 849 000	33 674 499	24 234 000	3 203 000	1 660 000	7 668 000	-396 320 000	409 462 081	1 286 430 580
Universitetet i Bergen	3 194 355 000	25 509 501	65 344 000	3 604 000	1 660 000	23 329 500	-931 162 000	1 014 999 396	3 397 639 397
Universitetet i Oslo	5 173 147 000	-35 095 500	101 551 000	4 004 000	2 282 500	-7 956 000	-1 613 818 000	1 680 714 803	5 304 829 803
Universitetet i Stavanger	1 283 837 000	39 172 167	25 930 000	4 403 000	2 075 000	13 302 500	-400 047 000	420 628 976	1 389 301 643
Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet	2 925 482 000	243 272 002	62 165 000	2 403 000	1 660 000	-10 982 000	-708 774 000	769 600 940	3 284 826 942

⁸ Saldert budsjett 2016 inkluderer midlar til nye rekrutteringsstillinger som blei tildelte i løpet av 2016.

⁹ Pris- og lønnsauke for midlar i basisdelen. Midlar til pris- og lønnsauke for midlar i resultatbasert del er inkluderte i resultatbasert utteljing i justert system, jf. kolonne *Utteljing som følge av endringar i finansieringssystemet*. Beløpa for Kunsthøgskolen i Oslo og tidlegare Kunsthøgskolen i Bergen er endra samanlikna med *Orientering om forslag til statsbudsjettet 2017 for universitet og høgskolar*, jf. brev frå Kunnskapsdepartementet av 1.11.2016.

¹⁰ Uttrekk av resultatbasert utteljing i rammeløyvinga i 2016. Desse midlane er i 2016-kroner. Midlane er trekte ut av budsjetttramma og refordelte til institusjonane i justert finansieringssystem. I tillegg inkluderer kolonnen uttrekk i basis på totalt om lag 300 mill. kroner til ny BOA-indikator i justert finansieringssystem. Sjå òg kap. 4.2.4 for nærmare omtale av desse midlane.

¹¹ Totalt utgjer resultatbasert utteljing om lag 10,7 mrd. kroner for private og statlege institusjonar. Sjå kap. 4.2.4.2 og kap. 4.2.4.3 for nærmare omtale av fordeling av midlane på open og lukka ramme. Kolonnen inkluderer også ei justering av budsjetteffektane som følge av endringane i finansieringssystemet. Sjå kap. 4.2.4.4. Utteljinga for nokre av institusjonane har ein liten auke samanlikna med *Orientering om forslag til statsbudsjettet 2017 for universitet og høgskolar* som følge av korrigert utteljing i doktorgradsindikatoren, jf. kap. 4.2.4.2.

Budsjett 2017

Oversikt over budsjettendringar per institusjon frå 2016 til 2017

		Basis					Resultatbasert utteljing		
Institusjon	Saldert budsjett 2016 ⁸	Konsekvensjusteringar	Justering for pris- og lønnsauke ⁹	Nye rekrutteringsstillingar	Nye studieplassar	Andre budsjettendringar	Uttrekk som følge av endringar i finansierings-systemet ¹⁰	Utteljing som følge av endringar i finansierings-systemet ¹¹	Budsjett 2017
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	167 306 000	-825 000	3 265 000			-509 000	-62 232 000	65 374 498	172 379 498
Høgskolen i Molde, vitskapleg høgskole i logistikk	198 320 000	-292 000	3 884 000			1 336 500	-67 045 000	70 535 769	206 739 269
Noregs handelshøgskole	420 995 000	-2 077 000	8 216 000		415 000	-1 717 000	-147 747 000	159 776 810	437 861 810
Noregs idrettshøgskole	253 470 000	-1 250 000	4 947 000			-1 001 000	-52 024 000	58 616 817	262 758 817
Noregs musikkhøgskole	252 460 000	-1 245 000	4 927 000		2 000 000	-681 000	-63 856 000	64 283 063	257 888 063
Høgskolen i Innlandet	989 374 000	-1 459 000	19 352 000	5 206 000	830 000	-3 362 000	-390 034 000	385 863 209	1 005 770 209
Høgskolen i Oslo og Akershus	2 115 133 000	13 083 666	41 696 000	3 603 000	1 660 000	11 729 500	-677 142 000	701 674 301	2 211 437 467
Høgskolen i Sørøst-Noreg	1 641 337 000	19 538 333	32 301 000	3 203 000	1 660 000	-738 000	-545 844 000	557 077 514	1 708 534 847
Høgskulen på Vestlandet	1 702 195 666	23 316 501	33 851 000	5 205 000	1 660 000	10 195 000	-518 155 000	535 943 045	1 794 211 212
Høgskulen i Volda	321 953 333	-36 333	6 283 000	400 000		1 064 500	-115 898 000	121 158 027	334 924 527
Høgskolen i Østfold	587 539 000	519 000	11 656 000		622 500	1 063 000	-179 667 000	180 753 739	602 486 239
Samisk høgskole	80 973 668	378 333	1 588 000			-63 000	-6 148 000	7 195 222	83 924 223
Kunsthøgskolen i Oslo	330 037 000	-1 628 000	8 632 000			-1 049 000	-1 800 000	616 116	334 808 116

Forklaringar på endringar for universitet og statlege høgskolar

Nord universitet

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 2 070 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2015. Auke på 2 940 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2016. Auke på 27 276 333 kroner som følge av nye rekrutteringsstillingar i 2016. Reduksjon på 6 337 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Nye rekrutteringsstillingar:** Auke på 3 203 000 kroner til åtte nye rekrutteringsstillingar.
- **Nye studieplassar:** Auke på 830 000 kroner som følge av nye studieplassar i budsjettet for 2017.
- **Andre endringar:** Auke på 415 000 kroner som følge av nye studieplassar til PPU i 2016. Auke på 4 068 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 256 000 kroner som følge av uttrekk av utviklingsmidlar til PPU. Reduksjon på 3 802 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 1 007 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Noregs miljø- og biovitenskaplege universitet

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 1 568 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2014. Auke på 810 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2015. Auke på 2 190 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2016. Auke på 5 455 333 kroner som følge av nye rekrutteringsstillingar i 2016. Reduksjon på 8 000 000 kroner som følge av utfasing av midlar til nybygg SEARCH ved NMBU Høyland. Reduksjon på 35 000 000 kroner som følge av utfasing av midlar til oppgradering av kontorfløy i TF-kvartalet. Reduksjon på 5 887 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Nye rekrutteringsstillingar:** Auke på 1 201 000 kroner til tre nye rekrutteringsstillingar.
- **Nye studieplassar:** Auke på 830 000 kroner som følge av nye studieplassar i budsjettet for 2017.
- **Andre endringar:** Auke på 415 000 kroner som følge av nye studieplassar til PPU i 2016. Reduksjon på 256 000 kroner som følge av uttrekk av utviklingsmidlar til PPU. Reduksjon på 3 532 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 371 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 840 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2011. Auke på 4 455 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2012. Auke på 3 102 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2014. Auke på 8 002 500 kroner som følge av nye studieplassar i 2015. Auke på 11 085 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2016. Auke på 38 966 665 kroner som følge av nye

rekrutteringsstillinger i 2016. Auke på 20 378 000 kroner i midlar til husleige for nytt teknologibygge. Reduksjon på 5 000 000 kroner av midlane til planlegging av campus NTNU. I tillegg er det løyvd 11,2 mill. kroner over kap. 281 post 01. Reduksjon på 68 600 000 kroner som følge av utfasing av midlar til utstyr og inventar til nytt teknologibygge. Reduksjon på 29 253 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.

- **Nye rekrutteringsstillinger:** Auke på 9 612 000 kroner til 24 nye rekrutteringsstillinger.
- **Nye studieplassar:** Auke på 2 905 000 kroner som følge av nye studieplassar i budsjettet for 2017.
- **Andre endringar:** Auke på 5 602 500 kroner som følge av nye studieplassar i RNB 2016. Auke på 1 245 000 kroner som følge av nye studieplassar til PPU i ordinært statsbudsjettet 2016. Reduksjon på 527 000 kroner som følge av uttrekk av utviklingsmidlar til PPU. Reduksjon på 17 552 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 2 480 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Universitetet i Agder

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 405 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2012. Auke på 285 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2014. Auke på 3 240 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2015. Auke på 5 474 500 kroner som følge av nye studieplassar i 2016. Auke på 30 393 999 kroner som følge av nye rekrutteringsstillinger i 2016. Reduksjon på 6 124 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Nye rekrutteringsstillinger:** Auke på 3 203 000 kroner til åtte nye rekrutteringsstillinger.
- **Nye studieplassar:** Auke på 1 660 000 kroner som følge av nye studieplassar i budsjettet for 2017.
- **Andre endringar:** Auke på 6 847 500 kroner som følge av nye studieplassar i RNB 2016. Auke på 622 500 kroner som følge av nye studieplassar til PPU i ordinært statsbudsjettet for 2016. Auka på 5 242 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 663 000 kroner som følge av uttrekk av utviklingsmidlar til PPU. Reduksjon på 3 675 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 706 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Universitetet i Bergen

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 2 240 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2012. Auke på 3 622 500 kroner som følge av nye studieplassar i 2015. Auke på 6 910 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2016. Auke på 14 028 001 kroner som følge av nye rekrutteringsstillinger i 2016. Auke på 42 400 000 kroner til utstyr og inventar til samlokaliseringsbygget ved tidlegare KHiB. Auke på 2 420 000

kroner i midlar til husleige for nybygg ved tidlegare KHiB. Reduksjon på 30 000 000 kroner som følge av utfasing av midlar til oppgradering av Realfagsbygget. Reduksjon på 16 111 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.

- **Nye rekrutteringsstillingar:** Auke på 3 604 000 kroner til ni nye rekrutteringsstillingar.
- **Nye studieplassar:** Auke på 1 660 000 kroner som følge av nye studieplassar i budsjettet for 2017.
- **Andre endringar:** Auke på 14 317 500 kroner som følge av nye studieplassar i RNB 2016. Auke på 5 036 000 kroner som følge av flytting av løyvinga til drift av Skeivt arkiv frå Kulturdepartementet. Auke på 10 000 000 kroner som følge av flytting av Senter for krisepsykologi til UiB. Auke på 6 000 000 kroner til Center for Climate and Energy Transformation ved UiB. Auke på 118 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 595 000 kroner som følge av uttrekk av utviklingsmidlar til PPU. Reduksjon på 9 666 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 1 881 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Universitetet i Oslo

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 840 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2011. Auke på 3 920 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2012. Auke på 862 500 kroner som følge av nye studieplassar i 2015. Auke på 6 245 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2016. Auke på 18 704 000 kroner som følge av nye rekrutteringsstillingar i 2016. Reduksjon på 40 000 000 kroner som følge av utfasing av midlar til oppgradering av Niels Treschows hus. Reduksjon på 25 667 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Nye rekrutteringsstillingar:** Auke på 4 004 000 kroner til ti nye rekrutteringsstillingar.
- **Nye studieplassar:** Auke på 2 282 500 kroner som følge av nye studieplassar i budsjettet for 2017.
- **Andre endringar:** Auke på 3 112 500 kroner som følge av nye studieplassar i RNB 2016. Auke på 7 313 000 kroner som følge av flytting av løyvinga til Det praktisk-teologiske seminar med 6 673 000 kroner frå Kulturdepartementet og 640 000 kroner frå Arbeids- og sosialdepartementet. Reduksjon på 527 500 kroner som følge av uttrekk av utviklingsmidlar til PPU. Reduksjon på 15 400 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 2 454 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Universitetet i Stavanger

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 405 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2012. Auke på 2 310 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2014. Auke på 3 585 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2015. Auke på 5 134 500 kroner

som følge av nye studieplassar i 2016. Auke på 34 290 667 kroner som følge av nye rekrutteringsstillinger i 2016. Reduksjon på 6 553 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.

- **Nye rekrutteringsstillinger:** Auke på 4 403 000 kroner til 11 nye rekrutteringsstillinger.
- **Nye studieplassar:** Auke på 2 075 000 kroner som følge av nye studieplassar i budsjettet for 2017.
- **Andre endringar:** Auke på 12 242 500 kroner som følge av nye studieplassar i RNB 2016. Auke på 1 245 000 kroner som følge av nye studieplassar til PPU i ordinært statsbudsjettet for 2016. Auke på 310 000 kroner som følge av flytting av løyvinga til det medisinske biblioteket frå Helse Stavanger. Auke på 4 716 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 934 000 kroner som følge av uttrekk av utviklingsmidlar til PPU. Reduksjon på 3 932 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 345 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 1 680 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2012. Auke på 8 934 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2014. Auke på 3 060 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2015. Auke på 9 800 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2016. Auke på 18 704 002 kroner som følge av nye rekrutteringsstillinger i 2016. Auke på 216 800 000 kroner til utstyr og inventar til nybygg for medisin og helsefag (MH2). Reduksjon på 15 706 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Nye rekrutteringsstillinger:** Auke på 2 403 000 kroner til seks nye rekrutteringsstillinger.
- **Nye studieplassar:** Auke på 1 660 000 kroner som følge av nye studieplassar i budsjettet for 2017.
- **Andre endringar:** Auke på 415 000 kroner som følge av nye studieplassar til PPU i ordinært statsbudsjettet for 2016. Reduksjon på 256 000 kroner som følge av uttrekk av utviklingsmidlar til PPU. Reduksjon på 9 424 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 1 717 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

- **Konsekvensjusteringar:** Reduksjon på 825 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Andre endringar:** Reduksjon på 495 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 14 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Høgskolen i Molde, vitenskapelig høgskole i logistikk

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 690 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2015. Reduksjon på 982 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Andre endringar:** Auke på 622 500 kroner som følge av nye studieplassar i RNB 2016. Auke på 1 358 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 589 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 55 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Noregs handelshøgskole

- **Konsekvensjusteringar:** Reduksjon på 2 077 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Nye studieplassar:** Auke på 415 000 kroner som følge av nye studieplassar i budsjettet for 2017.
- **Andre endringar:** Reduksjon på 1 246 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 471 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Noregs idrettshøgskole

- **Konsekvensjusteringar:** Reduksjon på 1 250 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Andre endringar:** Reduksjon på 750 000 kroner (0,3 pst.) som følge av tiltaket for å redusere byråkrati i og effektivisere offentleg sektor. Reduksjon på 251 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Noregs musikkhøgskole

- **Konsekvensjusteringar:** Reduksjon på 1 245 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Nye studieplassar:** Auke på 2 000 000 kroner som følge av nye studieplassar i budsjettet for 2017.
- **Andre endringar:** Auke på 120 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 747 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 54 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Høgskolen i Innlandet

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 1 095 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2015. Auke på 2 338 000 kroner som følge av nye rekrutteringsstillingar i 2016.

Reduksjon på 4 892 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.

- **Nye rekrutteringsstillinger:** Auke på 5 206 000 kroner til 13 nye rekrutteringsstillinger.
- **Nye studieplassar:** Auke på 830 000 kroner som følge av nye studieplassar i budsjettet for 2017.
- **Andre endringar:** Auke på 1 915 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 2 000 000 kroner som følge av flytting av løyvinga til Biosmia, senter for marknadsdrevne bioinnovasjon, til løyvinga over Landbruks- og matdepartementets budsjett. Reduksjon på 2 935 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 342 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Høgskolen i Oslo og Akershus

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 810 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2015. Auke på 7 225 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2016. Auke på 15 586 666 kroner som følge av nye rekrutteringsstillinger i 2016. Reduksjon på 10 538 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Nye rekrutteringsstillinger:** Auke på 3 603 000 kroner til 9 nye rekrutteringsstillinger.
- **Nye studieplassar:** Auke på 1 660 000 kroner som følge av nye studieplassar i budsjettet for 2017.
- **Andre endringar:** Auke på 2 490 000 kroner som følge av nye studieplassar i RNB 2016. Auke på 10 336 000 kroner som følge av flytting av løyvinga til Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) frå løyvinga over Klima- og miljødepartementets budsjett. Auke på 6 865 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 527 500 kroner som følge av uttrekk av utviklingsmidlar til PPU. Reduksjon på 6 323 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 1 111 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Høgskolen i Sørøst-Noreg

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 2 634 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2014. Auke på 2 940 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2015. Auke på 3 750 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2016. Auke på 18 347 333 kroner som følge av nye rekrutteringsstillinger i 2016. Reduksjon på 8 133 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Nye rekrutteringsstillinger:** Auke på 3 203 000 kroner til 8 nye rekrutteringsstillinger.
- **Nye studieplassar:** Auke på 1 660 000 kroner som følge av nye studieplassar i budsjettet for 2017.

- **Andre endringer:** Auke på 2 490 000 kroner som følge av nye studieplassar i RNB 2016. Auke på 2 637 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringer i finansieringssystemet. Reduksjon på 4 879 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 324 000 kroner som følge av uttrekk av utviklingsmidlar til PPU. Reduksjon på 662 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Høgskulen på Vestlandet

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 2 070 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2014. Auke på 7 378 500 kroner som følge av nye studieplassar i 2015. Auke på 3 750 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2016. Auke på 18 704 001 kroner som følge av nye rekrutteringsstillingar i 2016. Reduksjon på 8 586 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Nye rekrutteringsstillingar:** Auke på 5 205 000 kroner til 13 nye rekrutteringsstillingar.
- **Nye studieplassar:** Auke på 1 660 000 kroner som følge av nye studieplassar i budsjettet for 2017.
- **Andre endringer:** Auke på 10 997 500 kroner som følge av nye studieplassar i RNB 2016. Auke på 1 660 000 kroner som følge av nye studieplassar til PPU i ordinært statsbudsjettet for 2016. Auke på 4 701 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringer i finansieringssystemet. Reduksjon på 1 310 500 kroner som følge av uttrekk av utviklingsmidlar til PPU. Reduksjon på 5 152 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 701 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Høgskulen i Volda

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 1 558 667 kroner som følge av nye rekrutteringsstillingar i 2016. Reduksjon på 1 595 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Nye rekrutteringsstillingar:** Auke på 400 000 kroner som følge av ei ny rekrutteringsstilling.
- **Andre endringer:** Auke på 622 500 kroner som følge av nye studieplassar i RNB 2016. Auke på 415 000 kroner som følge av nye studieplassar til PPU i ordinært statsbudsjettet for 2016. Auke på 1 564 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringer i finansieringssystemet. Reduksjon på 256 000 kroner som følge av uttrekk av utviklingsmidlar til PPU. Reduksjon på 957 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 324 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Høgskolen i Østfold

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 1 120 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2016. Auke på 2 338 000 kroner som følge av nye rekrutteringsstillinger i 2016. Reduksjon på 2 939 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Nye studieplassar:** Auke på 622 500 kroner som følge av nye studieplassar i budsjettet for 2017.
- **Andre endringar:** Auke på 1 245 000 kroner som følge av nye studieplassar i RNB 2016. Auke på 1 828 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 1 763 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 247 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Samisk høgskole

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 779 333 kroner som følge av nye rekrutteringsstillinger i 2016. Reduksjon på 401 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Andre endringar:** Auka på 203 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 241 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 25 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

Kunsthøgskolen i Oslo

- **Konsekvensjusteringar:** Reduksjon på 1 628 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Andre endringar:** Reduksjon på 977 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 72 000 kroner som følge av gevinstar ved overgangen til digital post.

3.3.2 Private høgskolar (kap. 260 post 70)

Oversikt over budsjettendringar per institusjon frå 2016 til 2017

Institusjon	Saldert budsjett 2016	Basis					Resultatbasert utteljing		Budsjett 2017
		Konsekvensjusteringar	Justering for pris- og lønnsauke ¹²	Nye rekrutteringsstillingar	Nye studieplassar	Andre budsjettendringar	Uttrekk som følger av endringar i finansieringssystemet ¹³	Utteljing som følge av endringar i finansieringssystemet ¹⁴	
Det teologiske Menighetsfakultet	81 034 000	-401 000	1 273 000	801 000		1 459 000	-42 363 000	45 651 507	87 454 507
Handelshøyskolen BI	277 504 000	178 667	4 382 000	801 000		-2 556 000	-134 819 000	157 459 390	302 950 057
VID vitenskapelige høgskole	241 964 000	4 635 667	3 892 000	1 201 000		242 000	-115 860 000	119 500 681	255 575 348
Ansgar Teologiske Høgskole	14 736 000	-73 000	231 000			89 000	-7 269 000	7 218 188	14 932 188
Barratt Due musikk institutt – Høgskoleavdelingen og Unge talenter	24 857 000	-123 000	390 000			-141 000	-6 667 000	6 998 700	25 314 700
Bergen Arkitekt høgskole	15 926 000	-79 000	250 000			-145 000	-10 757 000	11 908 900	17 103 900
Dronning Mauds Minne, Høgskole for barnehagelærerutdanning	116 081 000	201 333	1 835 000			-1 063 000	-42 151 000	42 965 878	117 869 211

¹² Pris- og lønnsauke for midlar i basisdelen. Resterande midlar til pris- og lønnsauke er inkluderte i resultatbasert utteljing i justert system, jf. kolonne *Utteljing som følge av endringar i finansieringssystemet*.

¹³ Uttrekk av resultatbasert utteljing i rammeløyvinga i 2016. Desse midlane er i 2016-kroner. Midlane er trekte ut av budsjetttramma og refordelte til institusjonane i justert finansieringssystem. I tillegg inkluderer kolonnen uttrekk i basis på totalt om lag 300 mill. kroner til ny BOA-indikator i justert finansieringssystem. Sjå også kap. 4.2.4 for nærmare omtale av desse midlane.

¹⁴ Totalt utgjer resultatbasert utteljing om lag 10,7 mrd. kroner for private og statlege institusjonar. Sjå kap. 4.2.4.2 og kap. 4.2.4.3 for nærmare omtale av fordeling av midlane på open og lukka ramme. Kolonnen inkluderer også ei justering av budsjetteffektane som følge av endringane i finansieringssystemet. Sjå kap. 4.2.4.4. Utteljinga for nokre av institusjonane har ein auke samanlikna med forslag til statsbudsjettet for 2017, dette som følge av korrigert utteljing i doktorgradsindikatoren, jf. kap. 4.2.3

Oversikt over budsjettendringar per institusjon frå 2016 til 2017

Institusjon	Saldert budsjett 2016	Basis					Resultatbasert utteljing		Budsjett 2017
		Konsekvens- justeringar	Justering for pris- og lønnsauke ¹²	Nye rekrutterings- stillingar	Nye studieplassar	Andre budsjett- endringar	Uttrekk som følger av endringar i finansierings- systemet ¹³	Utteljing som følge av endringar i finansierings- systemet ¹⁴	
Fjellhaug Internasjonale Høgskole	9 736 000	-48 000	153 000			-6 000	-4 396 000	4 589 746	10 028 746
Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling	2 315 000	-11 000	37 000			-8 000	-653 000	928 259	2 608 259
Høyskolen Diakonova	49 725 000	97 000	786 000			573 500	-22 863 000	22 799 969	51 118 469
Høyskole for Ledelse og Teologi	10 367 000	-51 000	163 000			-50 000	-7 751 000	7 379 356	10 057 356
Høyskolen Kristiania	55 963 000	-277 000	879 000			2 282 000	-52 539 000	58 313 485	64 621 485
Lovisenberg diakonale høgskole	85 299 000	951 000	1 361 000			1 070 500	-33 383 000	32 733 772	88 032 272
Musikkteaterhøyskolen ¹⁵									4 000 000
NLA Høgskolen	153 971 000	2 371 000	2 468 000		2 905 000	2 296 000	-59 083 000	66 264 723	171 192 723
Norges Dansehøyskole	9 966 000	-49 000	157 000			-92 000	-8 993 000	9 374 714	10 363 714
Steinerhøyskolen	11 546 000	-57 000	182 000			86 000	-5 310 000	5 681 478	12 128 478
Westerdals Høyskole – Oslo School of Arts, Communication and Technology	116 869 000	197 333	1 848 000			-8 328 000	-11 878 000	13 845 113	112 553 446

¹⁵ Stortinget har løyvd 4 mill. kroner i drifttilskott til Musikkteaterhøyskolen.

Forklaringar på endringar for private høgskolar

Det teologiske Menighetsfakultet

- **Konsekvensjusteringar:** Reduksjon på 401 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Nye rekrutteringsstillingar:** Auke på 801 000 kroner til to nye rekrutteringsstillingar.
- **Andre endringar:** Auke på 2 201 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 240 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 502 000 kroner som følge av tiltaket for å etablere tilsyn av private høgskolar.

Handelshøgskolen BI

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 1 558 667 kroner som følge av nye rekrutteringsstillingar i 2016. Reduksjon på 1 380 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Nye rekrutteringsstillingar:** Auke på 801 000 kroner til to nye rekrutteringsstillingar.
- **Andre endringar:** Reduksjon på 828 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 1 728 000 kroner som følge av tiltaket for å etablere tilsyn av private høgskolar.

VID vitenskapelige høgskole

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 345 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2015. Auke på 1 620 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2016. Auke på 3 896 667 kroner som følge av nye rekrutteringsstillingar i 2016. Reduksjon på 1 226 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Nye rekrutteringsstillingar:** Auke på 1 201 000 kroner til tre nye rekrutteringsstillingar.
- **Andre endringar:** Auke på 1 245 000 kroner som følge av nye studieplassar i RNB 2016. Auke på 1 269 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 736 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 1 536 000 kroner som følge av tiltaket for å etablere tilsyn av private høgskolar.

Ansgar Teologiske Høgskole

- **Konsekvensjusteringar:** Reduksjon på 73 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Andre endringar:** Auke på 224 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 44 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 91 000 kroner som følge av tiltaket for å etablere tilsyn av private høgskolar.

Barratt Due musikk institutt – Høyskoleavdelingen og Unge talenter

- **Konsekvensjusteringar:** Reduksjon på 123 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Andre endringar:** Auke på 87 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 74 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 154 000 kroner som følge av tiltaket for å etablere tilsyn av private høgskolar.

Bergen Arkitekt høgskole

- **Konsekvensjusteringar:** Reduksjon på 79 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Andre endringar:** Reduksjon på 47 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 98 000 kroner som følge av tiltaket for å etablere tilsyn av private høgskolar.

Dronning Mauds Minne, Høgskole for barnehagelærerutdanning

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 779 333 kroner som følge av ny rekrutteringsstilling i 2016. Reduksjon på 578 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Andre endringar:** Auke på 8 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 347 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 724 000 kroner som følge av tiltaket for å etablere tilsyn av private høgskolar.

Fjellhaug Internasjonale Høgskole

- **Konsekvensjusteringar:** Reduksjon på 48 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Andre endringar:** Auke på 83 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 29 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 60 000 kroner som følge av tiltaket for å etablere tilsyn av private høgskolar.

Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling

- **Konsekvensjusteringar:** Reduksjon på 11 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Andre endringar:** Auke på 13 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 7 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 14 000 kroner som følge av tiltaket for å etablere tilsyn av private høgskolar.

Høgskolen Diakonova

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 345 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2015. Reduksjon på 248 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Andre endringar:** Auke på 622 500 kroner som følge av nye studieplassar i RNB 2016. Auke på 411 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 149 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 311 000 kroner som følge av tiltaket for å etablere tilsyn av private høgskolar.

Høgskole for Ledelse og Teologi

- **Konsekvensjusteringar:** Reduksjon på 51 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Andre endringar:** Auke på 45 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 31 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 64 000 kroner som følge av tiltaket for å etablere tilsyn av private høgskolar.

Høgskolen Kristiania

- **Konsekvensjusteringar:** Reduksjon på 277 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Andre endringar:** Auke på 2 794 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 166 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 346 000 kroner som følge av tiltaket for å etablere tilsyn av private høgskolar.

Lovisenberg diakonale høgskole

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 1 380 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2015. Reduksjon på 429 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Andre endringar:** Auke på 622 500 kroner som følge av nye studieplassar i RNB 2016. Auke på 1 242 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 257 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 537 000 kroner som følge av tiltaket for å etablere tilsyn av private høgskolar.

NLA Høgskolen

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 810 000 kroner som følge av nye studieplassar i 2016. Auke på 2 338 000 kroner som følge av nye rekrutteringsstillinger i 2016. Reduksjon på 777 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.

- **Nye studieplassar:** Auke på 2 905 000 kroner som følge av nye studieplassar i budsjettet for 2017.
- **Andre endringar:** Auke på 3 735 000 kroner som følge av nye studieplassar i RNB 2016. Reduksjon på 466 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 973 000 kroner som følge av tiltaket for å etablere tilsyn av private høgskolar.

Norges Dansehøyskole

- **Konsekvensjusteringar:** Reduksjon på 49 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
Andre endringar: Reduksjon på 30 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 62 000 kroner som følge av tiltaket for å etablere tilsyn av private høgskolar.

Steinerhøyskolen

- **Konsekvensjusteringar:** Reduksjon på 57 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
- **Andre endringar:** Auke på 191 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 34 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 71 000 kroner som følge av tiltaket for å etablere tilsyn av private høgskolar.

Westerdals Høyskole – Oslo School of Arts, Communication and Technology

- **Konsekvensjusteringar:** Auke på 779 333 kroner som følge av ny rekrutteringsstilling i 2016. Reduksjon på 582 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma på 0,5 pst. som vart innført frå og med 2015.
 - **Andre endringar:** Auke på 604 000 kroner for å kompensere utslag som følge av endringar i finansieringssystemet. Reduksjon på 7 854 000 kroner, som svarer til det som er tildelt i tilskott på urettmessig grunnlag. Reduksjon på 349 000 kroner som følge av auke frå 0,5 til 0,8 pst. i 2017 i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Reduksjon på 729 000 kroner som følge av tiltaket for å etablere arbeidet med tilsyn av private høgskolar.
-

3.3.3 Rekrutteringsstillinger

Stortinget løyver midlar til totalt 170 nye rekrutteringsstillinger i 2017. Dette er ei oppfølging av Meld St. 7 (2014-2015) *Langtidsplan for forskning og høgere utdanning 2015-2024*. 130 av dei 170 nye rekrutteringsstillingane skal gå til universitet og høgskolar.

Departementet tildeler midlar til 130 av dei nye rekrutteringsstillingane til universitet og høgskolar over kap. 260 post 50 og post 70. Midlane til desse stillingane blir tildelte miljø innanfor realfag, teknologi, profesjonsfag og IKT-sikkerheit. Midlar til 25 av stillingane blir tildelte til instituttsektoren over kap. 285 post 53. Midlar til 15 stillingar blir tildelte ordningane for nærings-ph.d og offentleg sektor ph.d. gjennom Noregs forskingsråd over kap. 281 post 50. Staten finansierer stipendiatstillinger innanfor ordningane for nærings-ph.d. og offentleg sektor-ph.d. med halv sats. Midlane gir dermed rom for nye 30 stipendiatstillinger innanfor desse ordningane.

Alle stillingane får ein tredel budsjettverknad i 2017 og heil budsjettverknad frå og med 2018.

Tabellen nedanfor gir oversikt over rekrutteringsstillinger over kap. 260 post 50 og post 70 til universitet og høgskolar. Satsen per ny rekrutteringsstilling er 1 202 000 kroner.

	Nye rekrutteringsstillinger i 2017			Rekrutterings- stillinger totalt
Institusjon	Realfag/teknologi	Realfag/teknologi og profesjonsfag	IKT-sikkerheit	
Nord universitet		8		114
Noregs miljø- og biovitenskaplege universitet	3			165
Noregs teknisk-naturvitenskaplege	18		6	774
Universitetet i Agder		8		137
Universitetet i Bergen	6		3	567
Universitetet i Oslo	7		3	940
Universitetet i Stavanger		11		167
Universitetet i Tromsø - Noregs arktiske universitet	6			363
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo				15
Høgskolen i Molde, vitenskapleg høgskole i logistikk				18
Noregs handelshøgskole				70
Noregs idrettshøgskole				33
Noregs musikkhøgskole				15
Høgskolen i Innlandet		13		62
Høgskolen i Oslo og Akershus		9		87
Høgskolen i Sørøst-Noreg		8		107
Høgskolen på Vestlandet		13		94
Høgskolen i Volda		1		18

	Nye rekrutteringsstillinger i 2017			Rekrutterings- stillinger totalt
Institusjon	Realfag/teknologi	Realfag/teknologi og profesjonsfag	IKT-sikkerheit	
Høgskolen i Østfold				19
Samisk høgskole				8
Det teologiske Menighetsfakultet		2		22
Dronning Mauds Minne, Høgskole for barnehagelærerutdanning				3
Handelshøyskolen BI		2		35
Lovisenberg diakonale høgskole				1
NLA Høgskolen				8
VID vitenskapelige høgskole		3		24
Westerdals Høyskole - Oslo school of Art, Communication and Technology				1
SUM	40	78	12	3 867

3.3.4 Midlar til innføring av femårig grunnskolelærerutdanning

Stortinget har vedteke å auke løyvinga knytt til innføring av femårig grunnskolelærerutdanning med 150 mill. kroner til totalt 252 mill. kroner i 2017 for å sikre god implementering av femårig grunnskolelærerutdanning på mastergradsnivå. Av den samla løyvinga blir 61,3 mill. kroner tildelte for å føre vidare rekrutteringsstillingane innanfor lærarutdanning som vart oppretta i 2016. Av den resterande delen av løyvinga vil 150 mill. kroner bli tildelte over kap. 260 og 37,6 mill. kroner over kap. 281 post 01. Midlane skal gå til tettare oppfølging av studentane, auka samarbeid med yrkesfeltet, styrka kompetanse til dei tilsette, meir forskingsbasert utdanning, bruk av IKT i undervisninga og auka internasjonalisering. Kunnskapsdepartementet vil komme tilbake til fordeling av desse midlane til institusjonane.

3.3.5 Vidareføring av midlar

Stortinget har vedteke å føre vidare løyvingar på 150 mill. kroner til samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og samanslåingar og 75 mill. kroner til oppgradering av bygg ved sjølvforvaltande institusjonar. Departementet kommer tilbake til fordeling av desse midlane.

3.4 Nye studieplassar, vidareføring og opptrapping av studieplasstildelingar frå tidlegare år

Dette kapitlet viser endringar i studieplassar som påverkar rammeløyvinga til institusjonane. Ein studieplass er definert som 60 studiepoeng (SPE) og svarar til ein heiltidsekvivalent.

Utdanningane er fordelte på seks kategoriar, A-F¹⁶ som har kvar sine satsar. Dersom departement tildeler midlar til nye studieplassar, trekker tilbake eller flyttar midlar til studieplassar, justerer departementet basismidlane til institusjonen tilsvarende satsen for den

¹⁶ Sjå kap. 4.2.2.1 for nærmare oversikt over plassering av utdanningar i kategoriar.

aktuelle utdanninga. Satsane for studieplassar i basisdelen er førte vidare frå 2016 og prisjusterte til 2017-kroner, sjå tabellen nedanfor.

Satsar i basis for ein studieplass 2017 (tal i kroner)

Kategori	Utdanning	Studieplass (60-studiepoengseining)
Kategori A	Kliniske utdanningar o.a.	230 000
Kategori B	Utøvande musikkutdanning, arkitektur- og designutdanningar o.a.	173 000
Kategori C	Realfag på høgre grads nivå o.a.	118 000
Kategori D	Samfunnsvitskaplege og humanistiske fag på høgre grads nivå, grunnskolelærerutdanning, enkelte kostnadskrevjande helsefag- og faglærerutdanningar, praktiske mediefag	83 000
Kategori E	Helsefag-, lærar- og realfagsutdanningar på lågare grads nivå	71 000
Kategori F	Teorifag og sosialfaglege utdanningar på lågare grads nivå	59 000

Den resultatbaserte utteljinga for studiepoeng og kandidatar følger andre satsar og blir tildelt etter at studiepoeng er avlagt, kandidatane er uteksaminerte og institusjonen har rapportert inn talet på studiepoeng og kandidatar, jf. kap. 4.2.2.2.

Kunnskapsdepartementet vil følge opp at institusjonane dimensjonerer det totale studietilbodet i samsvar med tildelte basismidlar til nye studieplassar, og at nye studieplassar kjem i tillegg til allereie eksisterande studieplassar. Kunnskapsdepartementet forventar ein auke i talet på studieplassar i sektoren som følge av tildeling av midlar til nye studieplassar. Kunnskapsdepartementet forventar vekst i talet på studieplassar i sektoren som følge av vidareføring og opptrapping med nye kull av studieplasstildelingar i 2012, 2014, 2015 og 2016.

3.4.1 Nye studieplassar i 2017

Stortinget løyver til saman 30,1 kroner til 635 nye studieplassar i 2017.

Av desse tildeler departementet midlar til 500 studieplassar til IKT-utdanningar. Det inneber ei tildeling på 20,8 mill. kroner i 2017 og frå og med 2018 finansiering tilsvarande heilårsverknad av eitt kull på 500 studentar. Plassane er tildelte i kategori D. Institusjonane må ved fordeling av studieplassane til IKT ta omsyn til behov for omstilling i arbeidslivet og viktige område som analyse, informasjonssikkerheit og utvikling, for eksempel på område innanfor helse- og havteknologi.

Departementet tildeler midlar til 5 studieplassar i 2017 i pianostemmarutdanning og 70 studieplassar i grunnskolelærerutdanning. Vidare tildeler departementet midlar til 60 studieplassar til kompletterande utdanning for flyktningar. I tillegg foreslår departementet 2 mill. kroner til utvikling av studietilbod i kompletterande utdanning. Departementet vil komme tilbake til fordeling av studieplassar og utviklingsmidlar til kompletterande utdanning.

Tabellen nedanfor viser fordeling av nye studieplassar med budsjetteffekt frå 2017, jf. beløpa i tabellen under kap. 3.3.1 og kap. 3.3.2. Budsjetteffekten i 2017 svarar til satsane i basis for den enkelte utdanninga (med halvårseffekt), jf. tabellen under kap. 3.4. Midlane vil bli trappa opp til studieplassane er fullt utbygde. For studieplassane innanfor IKT-utdanning, er det lagt til grunn eit varig nivå på 500 plassar. Midlane til pianostemmerutdanninga inneber midlar til oppbygging av studiet og 5 plassar i 2017 og 2018, og vil deretter bli trappa opp tilsvarende 10 plassar frå og med 2020.

Nye studieplassar i 2017

Institusjon	IKT-utd., Kat. D, 4 år	Pianostemmerutd., Kat. A, 2 år	Master i grunnskolelærerutdanning, Kat. D, 5 år	Studieplassar per institusjon
Nord universitet	20			20
Noregs miljø- og biovitenskaplege universitet	20			20
Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet	70			70
Universitetet i Agder	40			40
Universitetet i Bergen	40			40
Universitetet i Oslo	55			55
Universitetet i Stavanger	50			50
Universitetet i Tromsø - Noregs arktiske universitet	40			40
Noregs handelshøgskole	10			10
Noregs idrettshøgskole				
Noregs musikkhøgskole		5		5
Høyskolen i Innlandet	20			20
Høgskolen i Oslo og Akershus	40			40
Høgskolen i Sørøst-Noreg	40			40
Høgskulen på Vestlandet	40			40
Høgskolen i Østfold	15			15
NLA			70	70
SUM	500	5	70	575

3.4.2 Vidare oppbygging av studieplassar oppretta i 2012, 2014, 2015 og 2016

Dette kapitlet presenterer tabellar over studieplassar (målt i SPE) på fleirårige utdanningar som ikkje er ferdig oppbygde med alle studentkulla. Tildelte studieplassar som er ferdig oppbygde i 2016, men som inneber auka løyving også første halvår i 2017, er ikkje med i tabellane. Det gjeld studieplassar til:

- seksårig profesjonsutdanning innanfor psykologi vedtatt i statsbudsjettet for 2011
- femårig integrert lærarutdanning og teknologisk utdanning vedtatt i revidert nasjonalbudsjett for 2012
- treårig utdanning innanfor ingeniør, rettsvitenskap, internasjonal beredskap og i utøvande tradisjonelt bygghandverk vedtatt i statsbudsjettet for 2014
- toårig utdanning innanfor informatikk, brannsikkerheit og profesjonsutdanning innanfor juss vedtatt i statsbudsjettet for 2015
- eittårig praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) vedtatt i statsbudsjettet for 2016, jf. foreløpig tildelingsbrev av 4. november 2015
- eittårig praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) vedtatt i revidert nasjonalbudsjett for 2016

Løyving som følge av vidareføring og budsjetteffekt for siste år i 2016 og første halvår i 2017 inngår i kolonnen *Konsekvensjusteringar* i tabellane i kap. 3.3.1 og kap. 3.3.2.

Vidare oppbygging som følge av studieplasstildelingar i 2012

Tabellen nedanfor viser auke i talet på studieplassar frå 2016 til 2017 som følge av vidareføring av studieplasstildelingar gjennom revidert nasjonalbudsjett 2012.

Vidare oppbygging som følge av studieplasstildelingar i 2012

Institusjon	Helsefagutd.		Studieplassar per institusjon
	Medisin, Kat A, 6 år	Psykologi profesjonsutdanning Kat. B, 6 år	
Universitetet i Bergen	10		10
Universitetet i Oslo	10	10	20
Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet		10	10
SUM	20	20	40

Vidare oppbygging som følge av studieplasstildelingar i 2014

Tabellen nedanfor viser auke i talet på studieplassar frå 2016 til 2017 som følge av vidareføring av studieplasstildelingar gjennom statsbudsjettet for 2014.

Vidare oppbygging som følge av studieplasstildelingar i 2014

Institusjon	Bachelor ingeniør, Kat. E, 4 år	Bachelor og master ingeniør, Kat. D, 3+2 år	Master teknologi, Kat. D, 5 år	Medisin, Kat. A, 6 år	Veterinær, Kat. A, 5 år	Strategiske studieplassar, Kat. D, 4 år	Studieplassar per institusjon
Noregs miljø- og biovitenskaplege universitet					7		7
Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet		30					30
Universitetet i Stavanger			25				25
Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet	60			6			66
Høgskolen i Sørøst-Noreg						24	24
SUM	60	30	25	6	7	24	152

Vidare oppbygging som følge av studieplasstildelingar i 2015

Tabellen nedanfor viser auke i talet på studieplassar frå 2016 til 2017 som følge av vidareføring av studieplasstildelingar gjennom statsbudsjettet for 2015.

Vidare oppbygging som følge av studieplasstildelingar i 2015

Institusjon	Arkivfagutdanning, Kat. F, 3 år	Studieplassar per institusjon
Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet	40	40
SUM	40	40

Tabellen nedanfor viser auke i talet på studieplassar frå 2016 til 2017 som følge av vidareføring av studieplasstildelingar gjennom revidert nasjonalbudsjett 2015

Vidare oppbygging som følge av studieplasstildelingar i RNB 2015

Institusjon	Bachelor ingeniør, Kat. E, 3 år	Strategiske studieplassar MNT-fag, Kat. D, 4 år	Master i teknologi, Kat. D, 5 år	Bioingeniør prof. utd., Kat. D, 3 år	Fysioterapiutd., Kat. D, 3 år	Tannpleieutd., Kat. D, 3 år	Master fiskehelseutd., Kat. C, 5 år	Sykepleieutd., Kat. E, 3 år	Vernepoleie, Kat. E, 3 år	Klinisk ernæringsfysiologi, Kat. D, 5 år	Bachelor internasjonalberedskap, Kat. E, 3 år	Strategiske studieplassar, ikke fagfordelt, Kat. D, 4 år	Studieplassar per institusjon
Nord universitet								30					30
Noregs miljø- og biovitenskaplege universitet		10											10
Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet		20	40										60
Universitetet i Agder		20										20	40
Universitetet i Bergen							15						15
Universitetet i Stavanger		20						5				20	45
Universitetet i Tromsø - Noregs arktiske universitet					10					15	15		40
Høgskolen i Molde, vitenskapelig høgskole for logistikk									10				10
Høgskolen i Innlandet						5			10				15
Høgskolen i Oslo og Akershus		10											10
Høgskolen i Sørøst-Noreg		15						10	15				40
Høgskolen på Vestlandet	24	30		20	10								84

Vidare oppbygging som følge av studieplassfordelingar i RNB 2015

Institusjon	Bachelor ingeniør, Kat. E, 3 år	Strategiske studieplassar MNT-fag, Kat. D, 4 år	Master i teknologi, Kat. D, 5 år	Bioingeniør prof. utd., Kat. D, 3 år	Fysioterapiutd., Kat. D, 3 år	Tannpleieutd., Kat. D, 3 år	Master fiskehelseutd., Kat. C, 5 år	Sykepleieutd., Kat. E, 3 år	Vernepleie. Kat. E, 3 år	Klinisk ernæringsfysiologi, Kat. D, 5 år	Bachelor internasjonalberedskap, Kat. E, 3 år	Strategiske studieplassar, ikke fagfordelt, Kat. D, 4 år	Studieplassar per institusjon
Høyskolen Diakonova								5					5
VID vitenskapelige høgskole								5					5
Lovisenberg diakonale høgskole								20					20
Sum	24	125	40	20	20	5	15	75	35	15	15	40	429

Vidare oppbygging som følge av studieplasstildelingar i 2016

Tabellen nedanfor viser auke i talet på studieplassar frå 2016 til 2017 som følge av vidareføring av studieplasstildelingar gjennom statsbudsjettet for 2016.

Vidare oppbygging av studieplasstildelingar i 2016

Institusjon	Medisin, Kat. A, 6 år	Psykologi, Kat. B, 6 år	Bachelor informatikk, Kat. E, 3 år	Master informatikk, Kat. C, 2 år	Scenografi, Kat. A, 2 år	Bachelor landskapsarkitekt, Kat. B, 3 år	Master landskapsarkitekt, Kat. B, 2 år	Strategiske studieplassar, Kat. D, 3 år	Strategiske studieplassar, Kat. C, 2 år	Studieplassar per institusjon
Nord universitet								15	15	30
Noregs miljø- og biovitenskaplege universitet								10	12	22
Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet	15	10	20	20				15	10	90
Universitetet i Agder								25	30	55
Universitetet i Bergen	5	5	10	10				10	20	60
Universitetet i Oslo		5	20	20					15	60
Universitetet i Stavanger								35	20	55
Universitetet i Tromsø - Noregs arktiske universitet	10	5				20	20			55
Høgskolen i Oslo og Akershus								30	10	40
Høgskolen i Sørøst-Noreg								25	15	40
Høgskulen på Vestlandet								25	15	40

Vidare oppbygging av studieplasstildelingar i 2016

Institusjon	Medisin, Kat. A, 6 år	Psykologi, Kat. B, 6 år	Bachelor informatikk, Kat. E, 3 år	Master informatikk, Kat. C, 2 år	Scenografi, Kat. A, 2 år	Bachelor landskapsarkitekt, Kat. B, 3 år	Master landskapsarkitekt, Kat. B, 2 år	Strategiske studieplassar, Kat. D, 3 år	Strategiske studieplassar, Kat. C, 2 år	Studieplassar per institusjon
Høgskulen i Volda										0
Høgskolen i Østfold					5					5
NLA								10		10
VID vitenskapelige høgskole								20		20
Sum	30	25	50	50	5	20	20	220	162	582

Tabellen nedanfor viser auke i talet på studieplassar frå 2016 til 2017 som følge av vidareføring av studieplasstildelingar i revidert nasjonalbudsjett 2016.

Vidare oppbygging av studieplasstildelingar i RNB 2016

Institusjon	IKT-sikkerheit utd., Kat. D, 4 år	Lærarutdanning, Kat. D, 5 år	Strategiske studieplassar, IKT/helse utd., Kat. D, 4 år	Strategiske studieplassar, Kat. D, 4 år	Studieplassar per institusjon
Noregs tekniske-naturvitskaplege universitet	35			10	45
Universitetet i Agder			10	45	55
Universitetet i Bergen	30			35	65
Universitetet i Stavanger			20	45	65
Universitetet i Oslo			25		25
Høgskolen i Molde, vitskapleg høgskole i logistikk				5	5
Høgskole i Oslo og Akershus			20		20
Høgskolen i Sørøst-Noreg			20		20
Høgskulen på Vestlandet			10	55	65
Høgskolen i Østfold			10		10
Høgskulen i Volda				5	5
Høgskolen Diakonova			5		5
Lovisenberg diakonale			5		5
NLA Høgskolen		30			30
VID vitenskapelige høgskole			10		10
SUM	65	30	135	200	430

4 Finansieringssystemet for universitet og høgskolar

Kapitlet inneheld informasjon om finansieringssystemet og endringane som blir innførte frå og med 2017. Vi viser til omtale av endringane i finansieringssystemet i Prop. 1 S (2015–2016), Del III, kap. 12. Vidare viser vi til det vedtekne budsjettet for 2017, jf. Innst. 12 S (2016–2017) og Prop. 1 S (2016–2017) Del III, kap. 13. Endringane i finansieringssystemet er i hovudsak i den resultatbaserte delen. I dette kapitlet gir vi ei oversikt over resultatindikatorar, satsar på indikatorane og datagrunnlaget for berekning av resultatbasert utteljing i 2017. Kapitlet inneheld også informasjon om rapportering av data som grunnlag for utteljing i statsbudsjettet for 2018.

4.1 Rammefinansiering

Den samla budsjettramman til universitet og høgskolar blir løyvd over kap. 260 post 50 for universitet og statlege høgskolar og post 70 for private høgskolar. Rammeløyvinga omfattar basismidlar og resultatbaserte midlar. For sektoren sett under eitt utgjer basismidlane om lag 70 pst. av rammeløyvinga til universitet og høgskolar, og den resultatbaserte utteljinga utgjer om lag 30 pst. Forholdet mellom basismidlar og resultatbasert utteljing varierer mellom institusjonane.

Rammefinansieringa, med ei samla løyving som inkluderer både basismidlar og resultatbasert utteljing, gir institusjonane eit strategisk handlingsrom ved at dei sjølve kan prioritere aktivitetar og område dei vil satse på for å nå sektor- og verksemdsmåla.

Styret ved den enkelte institusjonen må vurdere i kva grad det vil bruke dei nasjonale resultatbaserte insentiva for utdanning, forskning og samarbeid i dei interne fordelingane av midlar. Vidare må det enkelte styret vurdere om institusjonen skal ha supplerande økonomiske insentiv for å støtte opp under egne prioriteringar og strategiar.

4.1.1 Basismidlar

Basismidlane skal sikre stabil og langsiktig finansiering. Storleiken på basismidlane til den enkelte institusjonen er avhengig av mange forhold. Basis er sett saman av midlar til fagleg profil og breidde i fagtilbod, husleigemidlar, midlar til drift og vedlikehald av bygningsmasse, midlar til særskilde og nasjonale oppgåver, øyremerka midlar til rekrutteringsstillingar og studieplassar med meir. I 2017 er dei samla basismidlane for sektoren 23,7 mrd. kroner. Da er basismidlane reduserte med om lag 300 mill. kroner, som er flytta til den resultatbaserte finansieringa i samband med innføringa av den nye indikatoren for bidrags- og oppdragsaktivitetar (BOA). Basismidlane er elles førte vidare som i tidlegare finansieringssystem og supplert med nye reduksjonar og satsingar i statsbudsjettet for 2017.

I dei årlige statsbudsjetta blir midlar til nye studieplassar, redusert eller flytta studieplasskapasitet mellom institusjonar, lagt inn i basisdelen av finansieringssystemet. Midlane er berekna på grunnlag av satsar som følger same mønster som resultatbasert finansiering etter tal på studiepoeng og kandidatar, A-F. Vi viser til kap. 3.4 for ei oversikt over endringar i midlar

til studieplassar i basisdelen. Satsane for studieplassar i basisdelen er førte vidare på same nivå som i 2016 og prisjusterte til 2017-kroner.

4.1.2 Resultatbasert finansiering

Den resultatbaserte finansieringa er resultat av kva den enkelte institusjonen har oppnådd på indikatorane. Incentiva skal stimulere institusjonane til å betre resultata sine.

Den resultatbaserte finansieringa er på om lag 10,7 mrd. kroner i 2017. Dette er summen av resultatbasert utteljing med tidlegare finansieringssystem og 300 mill. kroner som er flytta frå basismidlane til den nye indikatoren for BOA. Dei resultatbaserte midlane er i 2017 fordelt på nytt per institusjon i tråd med justert finansieringssystem, det vil seie med bakgrunn i dei indikatorane og satsane som gjeld frå 2017. 2017 er dermed eit nytt startpunkt (utgangsposisjon) for resultatbasert utteljing i finansieringssystemet.

Med unntak av flytting av 300 mill. kroner frå basis, er endringane i finansieringssystemet i den resultatbaserte finansieringa. Med endringane i finansieringssystemet ønsker regjeringa å særleg stimulere til betre gjennomføring i utdanningane, til at utdanninga og forskinga blir meir internasjonalt retta og til å auke bidraget frå institusjonane til innovasjon og verdiskaping i samfunnet. Vi viser til omtale av mål for finansieringssystemet i Prop. 1 S (2016–2017), Del III, kap. 13.

Dei resultatbaserte midlane er fordelt på bakgrunn av resultat på følgande indikatorar:

- tal på studiepoeng (open ramme)
- tal på utvekslingsstudentar (open ramme)
- tal på ferdigutdanna kandidatar (open ramme)
- tal på doktorgradskandidatar (open ramme)
- inntekter frå EU (lukka ramme)
- inntekter frå Noregs forskingsråd og regionale forskingsfond (lukka ramme)
- inntekter frå bidrags- og oppdragsaktivitetar (lukka ramme)
- vitenskapleg publisering (publiseringspoeng) (lukka ramme)

Indikatorane for tal på kandidatar og inntekter frå BOA er nye frå 2017. Kandidatane er fordelt på seks kategoriar A-F, tilsvarende som for studiepoeng. EU-indikatoren er utvida til å gjelde alle inntekter frå EU, og berekningsmetoden for publiseringspoeng er endra. Indikatoren for tal på doktorgradskandidatar har fått open budsjетtramme. Dei andre indikatorane er førte vidare som i tidligare finansieringssystem, men satsane er endra. Sjå kap. 4.2 for omtale av dataspesifikasjon for dei ulike indikatorane.

Den resultatbaserte finansieringa har indikatorar med open og lukka budsjетtramme. I den opne ramma får institusjonane utteljing ut frå eigne resultat på indikatorane. Det betyr at institusjonane får meir midlar dersom dei produserer fleire studiepoeng, kandidatar, doktorgradskandidatar og utvekslingsstudentar. Tilsvarende får institusjonane redusert utteljing dersom dei produserer færre einingar. Indikatorane vitenskapleg publisering, inntekter frå EU, Forskringsrådet og regionale forskingsfond og BOA-verksemd har kvar si lukka

budsjettramme. Det betyr at utteljinga for den enkelte institusjonen vil avhenge av kva resultat institusjonen oppnår samanlikna med dei andre institusjonane. For indikatorane som har lukka budsjettrammer, blir satsane berekna kvart år på grunnlag av resultata i sektoren.

4.1.3 Unntak frå finansieringssystemet

Kunsthøgskolen i Oslo, Kunst- og designhøgskolen i Bergen, Arkitektur- og designhøgskolen, Noregs musikkhøgskole og nokre private høgskolar har tidlegare hatt unntak frå delar av finansieringssystemet. Dei private høgskolane deltar i prinsippet på alle indikatorane i dagens system, men fleirtalet har ingen eller svært låge inntekter frå EU og Forskringsrådet, det vil seie at dei i praksis ikkje deltar på desse indikatorane.

Kunnskapsdepartementet fører i store trekk vidare dagens unntak. To grupper av institusjonar har delvis unntak frå finansieringssystemet frå 2017:

- statlege og private høgskolar med kunstfagleg profil
- private høgskolar, unntatt dei private vitskaplege høgskolane

For dei statlege og private høgskolane med kunstfagleg profil blir dagens unntak ført vidare, men kandidatindikatoren blir innført for institusjonar som deltok på studiepoengsindikatoren i tidlegare finansieringssystem. Det inneber at Kunsthøgskolen i Oslo og noverande Kunst- og designhøgskolen i Bergen framleis berre deltar på doktorgradsindikatoren. Departementet vil vurdere endringar i deltakinga i finansieringssystemet i 2018 for Kunst- og designhøgskolen i Bergen, som blir eit fakultet ved Universitetet i Bergen i 2017. Noregs musikkhøgskole og Arkitektur- og designhøgskolen deltar på indikatorane for studiepoeng, kandidatar, utveksling og doktorgradskandidatar. Dei tre private høgskolane med kunstfagleg profil, Barratt Due musikkinstitut, Bergen Arkitektshøgskole og Norges Dansehøyskole, deltar på indikatorane for studiepoeng, kandidatar og utveksling.

Dei private høgskolane, unntatt dei tre høgskolane med kunstfagleg profil, deltar på indikatorane for studiepoeng, kandidatar, utveksling, doktorgradskandidatar og vitskapleg publisering. Fleire av dei private høgskolane har ingen eller liten aktivitet når det gjeld publisering og doktorgradskandidatar, men indikatorane er innførte for å gi insentiv til fagleg utvikling og meir samarbeid med andre høgskolar og universitet. Fleire av dei private institusjonane har ingen eller svært låge inntekter frå EU, Forskringsrådet og andre aktørar. Dette mønsteret har vore stabilt over fleire år. Indikatorane for inntekter frå EU, Forskringsrådet og regionale forskingsfond, samt BOA kan gi svingingar i tilskottet frå år til år som kan innebere mindre føreseielege løyvingar for institusjonane. Kunnskapsdepartementet meiner derfor at desse indikatorane ikkje skal gjelde for dei private høgskolane.

Dei private vitskaplege høgskolane, Det teologiske Menighetsfakultet, Handelshøyskolen BI og VID vitenskapelige høgskole, har i tidlegare år hatt eit visst omfang av eksterne inntekter. Kunnskapsdepartementet forventar at dei tre private vitskaplege høgskolane over tid aukar inntektene frå EU og Forskringsrådet og samarbeider meir med samfunns- og næringslivet. Dei tre private vitskaplege høgskolane deltar i alle indikatorane i finansieringssystemet.

Tabellen på neste side gir ei oversikt over kva for indikatorar institusjonane deltar på i

finansieringssystemet.

Deltaking på indikatorar i finansieringssystemet

Institusjon	Studiepoeng	Kandidatar	Utteksling	Doktorgrads-kandidatar	EU	Forskringsrådet	Publisering	BOA
Kunsthøgskolen i Oslo				X				
Noverande Kunst- og designhøgskolen i Bergen				X				
Barratt Due musikk institutt – Høyskoleavdelingen og Unge talenter	X	X	X					
Bergen Arkitekt høgskole	X	X	X					
Norges Dansehøyskole	X	X	X					
Noregs musikk høgskole	X	X	X	X				
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	X	X	X	X				
Ansgar Teologiske Høgskole	X	X	X	X			X	
Høyskolen Kristiania	X	X	X	X			X	
Dronning Mauds Minne, Høgskole for barnehagelærerutdanning	X	X	X	X			X	
Fjellhaug Internasjonale Høgskole	X	X	X	X			X	
Høyskolen Diakonova	X	X	X	X			X	
Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling	X	X	X	X				
Høyskolen for Ledelse og Teologi	X	X	X	X			X	
Lovisenberg diakonale høgskole	X	X	X	X			X	
NLA Høgskolen	X	X	X	X			X	
Steinerhøyskolen	X	X	X	X			X	
Westerdals Høgskole Oslo School of Arts, Communication and Technology	X	X	X	X			X	
Nord universitet	X	X	X	X	X	X	X	X
Noregs miljø- og biovitenskaplege universitet	X	X	X	X	X	X	X	X
Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet	X	X	X	X	X	X	X	X
Universitetet i Agder	X	X	X	X	X	X	X	X
Universitetet i Bergen	X	X	X	X	X	X	X	X
Universitetet i Oslo	X	X	X	X	X	X	X	X
Universitetet i Stavanger	X	X	X	X	X	X	X	X
Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet	X	X	X	X	X	X	X	X
Høgskolen i Molde, vitenskapleg høgskole i logistikk	X	X	X	X	X	X	X	X
Noregs handelshøgskole	X	X	X	X	X	X	X	X

Deltaking på indikatorar i finansieringssystemet

Institusjon	Studiepoeng	Kandidatar	Utteksling	Doktorgrads-kandidatar	EU	Forskringsrådet	Publisering	BOA
Noregs idrettshøgskole	X	X	X	X	X	X	X	X
Høgskolen i Innlandet	X	X	X	X	X	X	X	X
Høgskolen i Oslo og Akershus	X	X	X	X	X	X	X	X
Høgskolen i Sørøust-Noreg	X	X	X	X	X	X	X	X
Høgskulen på Vestlandet	X	X	X	X	X	X	X	X
Høgskulen i Volda	X	X	X	X	X	X	X	X
Høgskolen i Østfold	X	X	X	X	X	X	X	X
Samisk høgskole	X	X	X	X	X	X	X	X
Det teologiske Menighetsfakultet	X	X	X	X	X	X	X	X
Handelshøgskolen BI	X	X	X	X	X	X	X	X
VID vitenskapelige høgskole	X	X	X	X	X	X	X	X

x= deltaking

4.2 Resultatbasert utteljing 2017

4.2.1 Datagrunnlag

Data som ligg til grunn for resultatbasert utteljing i finansieringssystemet, er i hovudsak henta frå Databasen for statistikk om høgre utdanning (DBH) ved Norsk senter for forskningsdata (NSD). Data er kvalitetssikra av institusjonane, NSD og Kunnskapsdepartementet. NSD og institusjonane har gjennomført ekstra kvalitetssikring av tala til dei nye indikatorane. Departementet har godtatt endringar i enkelte tal etter fristen for rapporteringa. Det kan derfor vere avvik mellom nokre tal knytt til finansieringssystemet og tal i databasen til NSD. Dersom det kjem nye endringar i tala, vil departementet vurdere om det er behov for å justere tala og tilhørande budsjetteffektar i samband med revidert nasjonalbudsjett for 2017 og statsbudsjettet for 2018.

I berekning av resultatbasert utteljing i 2017 har departementet nytta både tal for 2015 og treårig gjennomsnitt. Treårig gjennomsnitt er nytta i så stor grad som mogleg av omsyn til kvaliteten på tala og for å skape ein mest mogleg riktig utgangsposisjon gjennom å redusere effekten av svært høge eller låge verdiar som kan oppstå tilfeldig eitt år.

Rekneskapstal er datagrunnlag for indikatorane for inntekter frå EU, Noregs forskingsråd og regionale forskingsfond og BOA-verksemd. I tidlegare finansieringssystem har departementet nytta kontante tal for rekneskapsindikatorane for å berekne utteljing. Frå 2017 er dette endra til at departementet nyttar periodiserte tal frå rekneskapane for å berekne resultatbasert utteljing. Overgang til periodiserte tal i finansieringssystemet blei varsla i samband med statsbudsjettet for 2016, jf. *Orientering om statsbudsjettet 2016 for universitet og høgskolar*. Periodiseringsprinsippet er rekneskapsstandard for universitet og høgskolar. Periodiserte tal inneber at inntektene blir førte etter faktisk forbruk. Inntektene blir dermed fordelte over fleire

år, og dette reduserer effekten av svært høge eller låge inntekter som kan oppstå tilfeldig eitt år. Tabellen nedanfor viser kva for år som er nytta for datagrunnlaget for den resultatbaserte delen av finansieringssystemet i 2017.

Datagrunnlag for resultatbasert finansiering i 2017

Indikator	2015	Gjennomsnitt 2013–15
Kandidatar	x	
Utvekslingsstudentar inkludert utreisande studentar på Erasmus+	x	
Studiepoeng		x
Doktorgradskandidatar		x
Inntekter frå EU		x
Inntekter frå Forskringsrådet og regionale forskingsfond		x
Inntekter frå BOA		x
Publiseringspoeng		x

4.2.2 Indikatorar med open budsjettramme

4.2.2.1 Dataspesifikasjon

I tabellen nedanfor gir vi ein definisjon av kva som inngår i indikatorane som har open budsjettramme. Det er ikkje gjort endringar i spesifikasjonen for studiepoeng og doktorgradskandidatar samanlikna med tidlegare finansieringssystem. Sjå også dei gjeldande rapporteringskrava frå Kunnskapsdepartementet på nettsidene til DBH.

Dataspesifikasjon

Studiepoeng	Omfattar eksamensdata for eigenfinansierte studentar rekna om til 60-studiepoengseiningar og berre nye studiepoeng frå personar med studierett ved institusjonen. Studiepoeng ved gjentak og studiepoeng som privatistar tar, inngår ikkje i berekningsgrunnlaget. Studiepoeng som doktorgradstipendiatar tar, inngår heller ikkje. Studiepoeng som utvekslingsstudentar frå institusjonen tar ved ein annan lærestad i utlandet, skal ikkje inngå i rapporteringa. Statlege institusjonar med ekstern finansiering av studieprogram skal stadfeste kor stor prosent som er finansiert over rammeløyvinga til institusjonen. Statlege og private institusjonar vil ikkje få resultatbasert utteljing for studiepoeng tatt i studieprogram som får fullfinansiering etter eigne avtalar eller vedtak. Dette gjeld for eksempel ved oppbygging av ei ny utdanning som får særskilde midlar over statsbudsjettet og studieprogram som fullt ut blir finansierte av offentlege oppdragsgivarar, som for eksempel Utdanningsdirektoratet.
-------------	--

	Ved anbodskonkurransar kan institusjonen ikkje legge til grunn i tilbodet til moglege oppdragsgivarar at det aktuelle studietilbodet vil få resultatbasert utteljing for studiepoeng.
Kandidatar	Gjeld personar som har gjennomført ei forskriftsfesta gradsgivande utdanning, jf. <i>Forskrift om grader og beskyttede titler</i>, og enkelte utvalde vidareutdanningar. Indikatoren omfattar: høgskolekandidatar, kandidatar med praktisk-pedagogisk utdanning (PPU), kandidatar med vidareutdanning i sjukepleie: jordmor, helsesøster, anestesi, barne, intensiv, operasjon og kreft, kandidatar med bachelorgradar, kandidatar med grunnskolelærerutdanning (1.-7. trinn og 5.-10. trinn), kandidatar med faglærerutdanning, kandidatar med forskriftsfesta mastergrader og kandidata/candidatus medicinae, kandidata/candidatus medicinae veterinariae, kandidata/candidatus psychologiae, kandidata/candidatus theologiae. For fellesgradar skal kandidatar rapporterast av ein institusjon etter avtale med dei andre samarbeidsinstitusjonane.
Doktorgradskandidatar samarbeid om doktorgradsutdanning og kandidatar frå Program for kunstnarleg utviklingsarbeid	Omfattar stipendiatar som har fullført og disputert ved ein norsk institusjon. Telletidspunktet for rapporteringa er det kalenderåret disputasen blir gjennomført. Institusjonar som har tilsette (stipendiatar eller andre fagleg tilsette) som disputerer ved ein annan norsk institusjon, får 20 pst. utteljing av den ordinære doktorgradsutteljinga. Dersom vedkomande har vore tilsett ved fleire institusjonar i løpet av doktorgradsperioden, får gradsgivande institusjon full utteljing, medan den ikkje-gradsgivande institusjonen der vedkomande har vore lengst tilsett, får 20 pst. utteljing. Kandidatar frå Program for kunstnarleg utviklingsarbeid gir utteljing på lik linje med doktorgradar.
Uttekslingsstudentar	Omfattar alle inn- og utreisande utvekslingsstudentar med ein utvekslingsavtale eller eit utvekslingsprogram som varer tre månader eller meir, med unntak av utreisande studentar på Erasmus+-programmet, som har ein annan sats. Omfattar studentar under kvoteprogrammet og utvekslingsstudentar på varige formaliserte utvekslingsavtalar av typen praksisprogram. Omfattar ikkje individbaserte avtalar. Institusjonane skal ikkje rapportere utveksling av stipendiatar eller andre doktorgradskandidatar.
Utreisande studentar på Erasmus+-programmet	Omfattar alle utreisande utvekslingsstudentar på Erasmus+-program som varer tre månader eller meir. Omfattar også praksis og individbaserte avtalar. Erasmus+ er ein samanslåing av programma livslang læring (LLP), inkludert Erasmus, Erasmus Mundus, Tempus og Youth.

Oversikta på neste side viser ulike utdanningar fordelte på kategoriar. Det er ikkje gjort endringar i kategoriinndelinga samanlikna med tidlegare finansieringssystem.

Kategoriane er grunnlag for berekning av utteljing på indikatorane studiepoeng og kandidatar.

Finansieringssystem

Kategori	Utdanning
Kategori A	Profesjonsutdanningane i medisin og odontologi, veterinærutdanning, kunstakademiet (NTNU), film- og fjernsynsutdanning (HiL) og scenografi og skodespel (HiØ).
Kategori B	Femårige masterprogram i arkitektur og industridesign, utøvande kunst- og musikk-utdanningar på lågare og høgre grads nivå, grunnutdanning i produktdesign, grunnutdanning i animasjon, profesjonsutdanning i psykologi og farmasi, grunnutdanning i ortopediingeniør.
Kategori C	Realfag, teknologi, fiskerifag og kunst på høgre grads nivå, faglærerutdanning i musikk, dans og drama.
Kategori D	Humanistiske, samfunns- og idrettsvitenskaplege fag på høgre grads nivå, femårige masterprogram i teknologi, bibliotek, økonomi og administrasjon på høgre grads nivå. Grunnutdanning i fysioterapi, mensendieck, bioingeniør, ergoterapi, radiografi, audiografi, døvetolk, reseptar, tannteknikk, tannpleie, fotojournalist, jordmor, stråleterapi, ABIOK-utdanningar (vidareutdanning i anestesi-, barne-, intensiv-, operasjons- og kreftsjukepleie). Visuell kommunikasjon, tekniske mediefag (film og fjernsyn-produksjon, grunnskolelærerutdanning, faglærerutdanning i kunst- og handverksfag, allmennlærerutdanning med fordjuping i musikk, femårig integrert lærarutdanning, årsstudium i praktisk-pedagogisk utdanning.
Kategori E	Sjukepleiar-, vernepleiar-, barnevernspedagog-, barnehagelærer-, yrkesfaglærer, journalist-, ingeniør- og dyrepleiarutdanning. Profesjonsstudiet i juss, faglærerutdanning i praktisk-estetiske fag og faglærerutdanning i kroppsøving. Teknologisk og maritim utdanning, realfag, idrettsfag, friluftsfag, kunstfag, landbruksfag, skogfag, husdyrfag og fiskerifag på lågare grads nivå. Vidareutdanning i helsesøster, psykisk helse og teiknspråk.
Kategori F	Humanistiske og samfunnsvitenskaplege fag på lågare grads nivå, økonomi og administrasjon på lågare grads nivå, revisor-, sosionom- og bibliotekarutdanning, reiseliv og ex. phil.

Innplassering av utdanningar i ein høgre kategori skal vere budsjettneøytral for institusjonen i endringsåret dersom ikkje Stortinget har vedtatt anna. Det inneber at ved kategoriheving og auka resultatutteljing som følge av dette, justerer departementet basismidlane tilsvarende ned i endringsåret. For komande år vil auke i studiepoeng og i kandidatar gi auka utteljing med den nye, høgre satsen, medan reduksjon i studiepoeng og i kandidatar vil gi redusert utteljing berekna med høgre sats.

4.2.2.2 Satsar

Satsane til indikatorane for studiepoeng, kandidatar og utveksling er satt slik at den samla utteljinga for desse tre indikatorane i 2017 blir på same nivå som utteljinga ville ha vore dersom tidlegare finansieringssystem med berre studiepoeng og utveksling hadde blitt ført vidare. Sjå Prop. 1 S (2016–2017) Del III kap. 13 for meir informasjon om satsane.

Satsane for kandidatindikatoren følger same mønster som for studiepoeng med seks kategoriar, A–F. Lengda på utdanningane varierer innanfor kvar kategori frå eitt til fem-seks år. Departementet har derfor gitt dobbel sats for kandidatar på integrerte fem-årige mastergrads-

program og andre utdanningar som har lengde på fem-seks år. Dette er gjort for å få eit system som er mest mogleg rettvist, og som samtidig er enkelt å forstå og administrere, jf. omtale i Prop. 1 S (2016–2017) Del III kap. 13.

Insentivstyrken på indikatoren for doktorgradskandidatar blir ført vidare på om lag same nivå som i 2016 og prisjustert til 2017-kroner.

Nedanfor er ei oversikt over satsane for kategoriane A-F, utvekslingsstudentar og doktorgradskandidatar.

Kategori	Utdanning	Studiepoeng	Kandidatar	Kandidatar integrerte mastergradar m.m.
Kategori A	Kliniske utdanningar o.a.	126 000	95 000	190 000
Kategori B	Utøvande musikkutdanning, arkitektur- og designutdanningar o.a.	96 000	72 000	144 000
Kategori C	Realfag på høgre grads nivå o.a.	64 000	48 000	96 000
Kategori D	Samfunnsvitskaplege og humanistiske fag på høgre grads nivå, grunnskolelærerutdanning, enkelte kostnadskrevjande helsefag- og faglærerutdanningar, praktiske mediefag	47 000	36 000	72 000
Kategori E	Helsefag-, lærar- og realfagsutdanningar på lågare grads nivå	38 000	29 000	58 000
Kategori F	Teorifag og sosialfaglege utdanningar på lågare grads nivå	32 000	24 000	48 000

Indikator	Satsar i kroner
Uttekslingsstudentar	10 000
Utreisande studentar på Erasmus+-program	15 000
Doktorgradskandidatar	367 000

4.2.2.3 Tal på studiepoeng, kandidatar, doktorgradskandidatar og utvekslingsstudentar

Oversikta nedanfor viser datagrunnlaget som inngår i berekning av utteljing for studiepoeng i statsbudsjettet for 2017. Tabellane viser 60-studiepoengseiningar (SPE) fordelt på kategori i 2013, 2014 og 2015. Tala i tabellane over studiepoeng er avrunda til nærmaste heile tal, medan det i berekning av utteljing er brukt desimaltal, jf. 4.2.4.

Tal på studiepoeng 2013–15																		
Institusjon	SPE Kategori A			SPE Kategori B			SPE Kategori C			SPE Kategori D			SPE Kategori E			SPE Kategori F		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
NU				30	52	40	105	103	109	1 813	1 823	1 847	2 856	3 123	3 240	2 162	2 157	2 121
NMBU	351	346	350	263	274	247	880	942	1 032	872	967	1 060	787	751	787	523	521	533
NTNU	796	789	801	821	820	814	876	940	991	11 321	11 888	12 400	5 600	6 229	6 624	5 840	5 562	5 481
UiA				87	107	120	323	331	353	1 513	1 606	1 605	2 629	2 646	2 809	2 458	2 607	2 781
UiB	1 071	1 091	1 172	642	648	657	815	823	868	1 215	1 159	1 231	2 904	2 911	3 128	3 469	3 487	3 645
UiO	1 355	1 311	1 330	794	823	808	983	1 046	1 082	3 860	3 912	3 937	3 434	3 408	3 559	6 385	6 358	6 321
UiS				175	154	169	629	690	711	1 305	1 495	1 568	2 224	2 580	2 519	2 014	1 774	1 811
UiT	706	679	711	382	411	431	367	367	415	1 973	2 103	2 046	3 192	3 646	3 908	3 261	2 971	2 926
AHO				502	520	531												
HiM								4	11	208	219	294	478	488	519	694	690	621
NHH										1 381	1 438	1 423				1 232	1 184	1 151
NIH										287	261	266	589	542	533	3	3	3
NMH				530	514	513	1			15	15	22	1			9	10	10
HINN	121	252	135	65	65	70	97	99	112	1 205	1 283	1 324	2 233	2 417	2 359	3 434	3 430	3 538
HiOA				179	177	168	103	132	113	3 451	3 761	3 927	5 663	6 274	6 521	2 757	2 497	2 424
HSN				48	55	45	294	332	325	2 255	2 220	2 430	4 802	5 147	5 200	2 867	2 740	2 552
HV							56	59	62	2 398	2 642	2 780	5 830	5 964	5 922	1 667	1 501	1 612
HiVo				47	33	40				532	608	592	930	1 027	1 064	818	681	724
HiØ	31	31	34				25	25	32	675	818	813	1 697	1 852	1 850	981	846	838
SH				3	6	6				26	14	42	25	26	21	30	44	40

Finansieringssystem

Tal på studiepoeng 2013–15																		
Institusjon	SPE Kategori A			SPE Kategori B			SPE Kategori C			SPE Kategori D			SPE Kategori E			SPE Kategori F		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
KHiO																		
MF							114	94	111	156	159	181	110	98	95	281	311	357
BI										1 651	1 929	1 954	478	501	515	9 374	9 205	9 748
VID							37	26	24	346	373	426	1 288	1 220	1 267	687	691	628
ATH										17	15	13				117	144	158
BD				64	59	61	2	2	2									
BAS				202	135	132												
DMMH													887	854	843	8	7	10
FIH										17	20	17				69	73	80
HLB																28	17	22
HD										35	63	96	371	369	330	26	23	19
HLT																139	225	206
HK ¹⁷										41	54	53				1 569	1 880	2 256
LDH										45	59	96	562	549	526	3	18	17
NLA				20	26	40				381	424	439	427	357	369	588	565	611
NDH				79	79	78												
RSH										22	25	24	70	73	84	13	13	16
WOACT ¹⁸							19	36	47			71	185	164	172	289	321	310

¹⁷ For Høyskolen Kristiania gjeld den resultatbaserte delen av finansieringssystemet for deler av verksemda.

¹⁸ For WOACT gjeld den resultatbaserte delen av finansieringssystemet kun for verksemda som tidlegare hadde namnet Norges informasjonsteknologiske høyskole.

60-studiepoengseiningar, gjennomsnitt 2013–15						
Institusjon	SPE Kategori A	SPE Kategori B	SPE Kategori C	SPE Kategori D	SPE Kategori E	SPE Kategori F
NU		41	106	1 828	3 073	2 146
NMBU	349	261	951	966	775	526
NTNU	795	819	936	11 870	6 151	5 628
UiA		105	336	1 575	2 694	2 615
UiB	1 111	649	835	1 202	2 981	3 534
UiO	1 332	808	1 037	3 903	3 467	6 355
UiS		166	677	1 456	2 441	1 866
UiT	698	408	383	2 041	3 582	3 053
AHO		518				
HiM			5	240	495	668
NHH				1 414		1 189
NIH				271	555	3
NMH		519		17	0	9
HINN	169	67	103	1 271	2 336	3 467
HiOA		175	116	3 713	6 153	2 559
HSN		49	317	2 302	5 050	2 720
HV			59	2 607	5 905	1 593
HiVo		40		577	1 007	741
HiØ	32		27	769	1 800	888
SH		5		27	24	38
KHiO						
MF			106	165	101	317
BI				1 845	498	9 442
VID			29	381	1 258	669
ATH				15		139
BD		61	2			
BAS		156				
DMMH					861	8
FIH				18		74
HLB						22
HD				65	357	23
HLT						190
HK				49		1 902
LDH				67	546	13
NLA		29		415	384	588
NDH		79				
RSD				23	75	14
WOACT			34	24	174	307

Oversikta på neste side viser datagrunnlaget som inngår i berekning av utteljing for kandidatar i statsbudsjettet for 2017. Tala er fordelte på kategoriane A-F. Tabellane viser tal på kandidatar som har bestått gradar i 2015, og kandidatar som er etterrapporterte med beståtte gradar i 2014. Etterrapporterte kandidatar inngår i datagrunnlaget for å sikre at eit mest mogleg riktig nivå for tal på kandidatar blir lagt til grunn for budsjettutteljinga. Tala i tabellane over kandidatar er avrunda til nærmaste heile tal, medan det i berekning av utteljing er brukt desimaltal, jf. 4.2.4.

Etterrapporterte kandidatar er personar som har oppnådd ein grad og som er registrerte i databasen i ettertid. Eksempel: Kandidatar som fekk ein grad i 2012, er av ulike grunnar registrerte i databasen eitt eller fleire år etter, det vil seie i 2013, 2014 eller 2015. Årsaka til etterrapporteringa er fleire, som for eksempel at vitnemål ikkje er utstedt på grunn av ein klagesak, manglande vurdering av utdanning frå ein annan institusjon eller at kandidaten ønsker å forbetre karakterar.

Kunnskapsdepartementet og NSD har vurdert omfanget av tal på etterrapporterte kandidatar. Tala viser at den største delen etterrapporterte kandidatar blir registrert eitt år etter at graden er avlagt. Kunnskapsdepartementet meiner det derfor er rimeleg å sette grensa for etterrapporteringa etter eitt år. Departementet legg til grunn at etterrapporterte tal for eitt år etter at graden er avlagt, også skal gjelde for datagrunnlaget framover. I tabellane på dei neste sidene betyr "E2014" etterrapporterte kandidatar i 2014.

Finansieringssystem

Tal på høskolekandidatar, kandidatar med bachelorgradar, mastergradar, PPU, vidareutdanning i ABIOK, helsesøster og jordmor																		
Institusjon	Kandidatar Kategori A			Kandidatar Kategori B			Kandidatar Kategori C			Kandidatar Kategori D			Kandidatar Kategori E			Kandidatar Kategori F		
	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM
NU				13		13	35		35	629	11	640	805	4	809	363	9	372
NMBU							285	7	292	236	5	241	234	12	246	128	3	131
NTNU	24	1	25	52	10	62	733	58	791	1 737	78	1 815	1 635	88	1 723	947	172	1 119
UiA				31	3	34	137	5	142	443	18	461	780	24	804	422	60	482
UiB				30	2	32	341		341	535	16	551	329	14	343	648	53	701
UiO							448	9	457	1 634	71	1 705	401	104	505	1 133	102	1 235
UiS				37		37	214	32	246	419	15	434	691	31	722	376	21	397
UiT	25		25	53		53	157	1	158	578	7	585	776	7	783	547	56	603
AHO				19		19												
HiM							2		2	63		63	158		158	137	1	138
NHH										678	52	730				364	27	391
NIH										151	1	152	149	1	150			
NMH				120	1	121				21		21						
HINN	38		38	15	1	16	29	1	30	432	6	438	662	2	664	724	8	732
HiOA				54		54	38		38	1 340	2	1 342	1 778	5	1 783	663	2	665
HSN				18		18	139	2	141	838	5	843	1 456	15	1 471	497	25	522
HV							16		16	889	15	904	1 700	22	1 722	396	7	403
HiVo				11		11				167		167	263	2	265	95	3	98
HiØ	16		16				20		20	231		231	507	3	510	212	2	214
SH				5		5				12		12	7		7	1		1
KHiO																		
MF							32		32	72		72	6		6	30	2	32
BI										966		966				2 279		2 279
VID							10		10	182		182	336		336	131		131
ATH										4		4				38	2	40
BD				10	1	11												

Tal på høskolekandidatar, kandidatar med bachelorgradar, mastergradar, PPU, vidareutdanning i ABIOK, helsesøster og jordmor																		
Institusjon	Kandidatar Kategori A			Kandidatar Kategori B			Kandidatar Kategori C			Kandidatar Kategori D			Kandidatar Kategori E			Kandidatar Kategori F		
	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM
BAS																		
DMMH													272		272			
FIH										10		10				11		11
HLB																7		7
HD										43		43	98		98			
HLT																44		44
HK										31		31				393	3	396
LDH										14		14	161		161			
NLA										83	3	86	99	8	107	92	4	96
NDH				28		28												
RSD										10		10	16		16			
WOACT							19		19				88	1	89	5	1	6

Tal på kandidatar på integrerte masterprogram og master- og profesjonsutdanningar med lengde 5-6 år																		
Institusjon	Kandidatar Kategori A			Kandidatar Kategori B			Kandidatar Kategori C			Kandidatar Kategori D			Kandidatar Kategori E			Kandidatar Kategori F		
	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM
NU													9		9			
NMBU	50		50	20		20	66	2	68	108	1	109						
NTNU	110		110	130	14	144				1107	69	1176						
UiA										5		5	32	2	34			
UiB	178		178	104	1	105	11		11	33	2	35	276	9	285			
UiO	221		221	134		134				85	5	90	345	36	381			
UiS										60	3	63	4		4			
UiT	107		107	54	1	55				116	1	117	77	6	83			
AHO				83		83												
HiM																		
NHH													3		3			
NIH																		
NMH																		
HINN																		
HiOA																		
HSN										15		15	10		10			
HV																		
HiVo																		
HiØ																		
SH																		
KHiO																		
MF										21	1	22						
BI																		
VID																		
ATH																		
BD																		

Tal på kandidatar på integrerte masterprogram og master- og profesjonsutdanningar med lengde 5-6 år																		
Institusjon	Kandidatar Kategori A			Kandidatar Kategori B			Kandidatar Kategori C			Kandidatar Kategori D			Kandidatar Kategori E			Kandidatar Kategori F		
	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM	2015	E2014	SUM
BAS				24		24												
DMMH																		
FIH																		
HLB																		
HD																		
HLT																		
HK																		
LDH																		
NLA																		
NDH																		
RSD																		
WOACT																		

Nedanfor er ei oversikt over datagrunnlaget som inngår i berekning av utteljing for utvekslingsstudentar i statsbudsjettet for 2017. Tabellane viser tal på inn- og utreisande utvekslingsstudentar og tal på utreisande studentar på Erasmus+-programmet for 2015. Tala i tabellen over studentutveksling er avrunda til nærmaste heile tal, som også er brukt i berekning av utteljinga, jf. 4.2.4.

Studentutveksling, 2015		
Institusjon	Inn- og utreisande studentar	Utreisande studentar på Erasmus+-program
NU	202	14
NMBU	242	53
NTNU	2 277	265
UiA	587	85
UiB	1 415	216
UiO	1 688	180
UiS	447	32
UiT	568	66
AHO	74	20
HiM	93	4
NHH	647	211
NIH	122	6
NMH	28	9
HINN	284	56
HiOA	470	116
HSN	515	98
HV	480	57
HiVo	169	56
HiØ	130	4
SH	6	
KHiO		
MF	32	1
BI	926	152
VID	67	14
ATH		
BD		2
BAS	12	4
DMMH	32	9
FIH		
HLB		
HD	2	
HLT		
HK	36	8
LDH	25	2
NLA	22	
NDH		3
RSH		
WOACT	3	3

Nedanfor er ei oversikt over datagrunnlaget som inngår i berekning av utteljing for doktorgradskandidatar i statsbudsjettet for 2017. Tabellane viser tal på doktorgradskandidatar, kandidatar frå Program for kunstnarleg utviklingsarbeid (PKU) og samarbeidskandidatar for 2013, 2014 og 2015. Tala i tabellane over doktorgradskandidatar, kandidatar frå PKU og samarbeidsgradar er avrunda til nærmaste heile tal, medan det i berekning av utteljing er brukt desimaltal, jf. 4.2.4.

Tal på doktorgradskandidatar, kandidatar frå PKU og samarbeidskandidatar												
Institusjon	2013			2014			2015			Gjennomsnitt 2013–15		
	Dr. grad	PKU	Samarbeid	Dr. grad	PKU	Samarbeid	Dr. grad	PKU	Samarbeid	Dr. grad	PKU	Samarbeid
NU	19		8	20		2	13		3	17		4
NMBU	103			93			94			97		
NTNU	373	2	15	367		18	347		10	362	1	14
UiA	18		3	27		6	20		4	22		4
UiB	265	1		216	4		246	1		242	2	
UiO	524		1	519			484			509		1
UiS	34		1	26			40		3	33		2
UiT	123		7	101		4	101		3	108		5
AHO	6			8			5			6		
HiM	6			3		2	3		2	4		1
NHH	10			13			16		1	13		1
NIH	13		1	8		2	16			12		1
NMH	6	3	1	7	4		3	3		5	3	1
HINN		1	11	4		17	5		6	5	1	11
HiOA	5		12	4		17	8		16	6		15
HSN	6		12	11		14	11		14	9		13
HV			13			7			9			10
HiVo			7			6			5			6
HiØ						3			2			2
SH			1						1			1
KHiO					5			1			2	

Tal på doktorgradskandidatar, kandidatar frå PKU og samarbeidskandidatar												
Institusjon	2013			2014			2015			Gjennomsnitt 2013–15		
	Dr. grad	PKU	Samarbeid	Dr. grad	PKU	Samarbeid	Dr. grad	PKU	Samarbeid	Dr. grad	PKU	Samarbeid
MF	3			5			11			6		
BI	9			13		1	8		2	10		1
VID	1		3	3			5		5	3		3
ATH						1						1
BD												
BAS												
DMMH						5						2
FIH												
HLB												
HD												
HLT												
HK												
LDH						1			1			1
NLA			1			5			3			3
NDH												
RSD						1						1
WOACT												

4.2.3 Indikatorar med lukka budsjettramme

4.2.3.1 Dataspesifikasjon

I tabellen nedanfor gir vi ein definisjon av kva som inngår i indikatorane med lukka budsjettrammer. Sjå også gjeldande rapporteringskrav som er tilgjengelege på nettsidene til DBH. Det er endringar i spesifikasjonane for alle indikatorane med unntak av midlar frå Noregs forskingsråd og regionale forskingsfond. Departementet minner om at datagrunnlaget for indikatorane for inntekter frå EU, Noregs forskingsråd, regionale forskingsfond og anna BOA-verksemd no blir henta frå periodiserte tal i rekneskapen, og at den særskilte rapporteringa etter kontantprinsippet er utgått, jf. brev frå Kunnskapsdepartementet av 16.12.2015 til statlege institusjonar og brev av 22.12.2015 til private institusjonar om årsrekneskapen for 2015.

Midlar frå EU	Omfattar alle midlane institusjonane blir tildelte frå EU, for eksempel midlar frå EUs rammeprogram for forskning, randsonprogram/ partnarskapsprogram, utdanningssamarbeid, interregionale samarbeid. Erasmus+-midlar til utdanningssamarbeid som er tildelte til institusjonane frå Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU), inngår ikkje i datagrunnlaget til EU-indikatoren. Sjå note 32 referanse N32.3 i årsrekneskapen for statlege institusjonar og referanse N32.10 i årsrekneskapen for private institusjonar.
Forskringsrådsmidlar og midlar frå regionale forskingsfond	Midlar frå Noregs forskingsråd og regionale forskingsfond som går til forskning ved institusjonen, gir utteljing. Sjå note 32 referanse N32.2 i årsrekneskapen for statlege institusjonar og referanse N32.20 i årsrekneskapen for private institusjonar. Midlar som koordinator overfører til samarbeidspartner, gir utteljing berre for samarbeidspartnaren.
Midlar frå bidrags- og oppdragsverksemd	Omfattar inntekter frå bidrags- og oppdragsverksemd utanom inntekter frå EU, Noregs forskingsråd og regionale forskingsfond. Inntektene skal klassifiserast etter reglane som er fastsette i <i>Reglement for statlige universiteter og høyskolars forpliktende samarbeid og erverv av aksjer</i>, jf. rundskriv F-07/2013 med vedlegg frå Kunnskapsdepartementet¹⁹.

¹⁹ Følgande definisjonar gjeld for bidrags- og oppdragsverksemd, jf. avsnitt C i reglementet: *Med bidragsfinansiert aktivitet forstås prosjekter hvor institusjonen henter støtte fra nasjonale og internasjonale finansieringskilder uten at det foreligger krav om motytelse fra institusjonen når avtale om støtte inngås. Med oppdragsfinansiert aktivitet forstås prosjekter*

Finansieringssystem

	Sjå note 32 referanse N32.1 i årsrekneskapen for statlege institusjonar og referanse N32.30 i årsrekneskapen for private institusjonar.
Publiseringspoeng	Institusjonane skal rapportere data om vitskaplege monografar, vitskaplege artiklar i antologiar og vitskaplege artiklar i tidsskrift og seriar. Dei enkelte publikasjonane må tilfredsstille definisjonen på vitskapleg publisering frå Universitets- og høgskolerådet, og publikasjonskanalane må vere godkjente. Berekningsmetoden for publiseringspoeng er endra for data som blir nytta i finansieringssystemet i statsbudsjettet for 2017, sjå nærmare omtale av metoden under kap. 4.2.3.2. Sjå også rapporteringskrav for vitskapleg publisering på nettsidene til CRISTin, http://www.cristin.no/.

institusjonene utfører mot betaling fra ekstern(e) oppdragsgiver(e) når det foreligger et krav om motytelse fra institusjonen når avtale/kontrakt inngås.

4.2.3.2 Budsjettrammer og satsar

Budsjettrammene til indikatorane er sette slik at den samla uttellinga for publiseringspoeng og inntekter frå EU, Forskringsrådet og regionale forskingsfond i 2017 blir på same nivå som uttellinga ville ha vore dersom dagens system for desse tre indikatorane hadde blitt ført vidare. Budsjettramma til BOA-indikatoren er finansiert ved å trekke ut midlar frå basisdelen.

Dei fire rammene er fordelte kvar for seg og med bakgrunn i resultatata til institusjonane på indikatorane.

Nedanfor er ei oversikt over satsane og dei lukka rammene for indikatorane. Sjå Prop. 1 S (2016–2017) Del III kap. 13 for meir informasjon om satsane. For eksempel: For kvart publiseringspoeng får institusjonen ei uttelling på 25 550 kroner i 2017. For kvar EU-krone institusjonen får tildelt, får han 1,374 kroner i resultatbasert uttelling.

Indikator	Rammer (i mill. kroner)	Satsar
Publiseringspoeng	550	25 550
Inntekter frå EU	500	1,374
Inntekter frå Noregs Forskringsråd og regionale forskingsfond	300	0,120
Inntekter frå bidrags- og oppdragsverksemd	300	0,102

Publiseringspoeng blir berekna ut frå publiseringsform, kvalitetsnivå og forfattardelar. Det er ingen endringar i publiseringsindikatoren når det gjeld vektning av kvalitetsnivå og publikasjonsform. Tabellen nedanfor viser korleis dei ulike publikasjonsformene blir vekta i to kvalitetsnivå for den enkelte publikasjonsforma i budsjettet for 2017. Sjå nettstaden <https://npi.nsd.no/> for meir informasjon om publiseringsindikatoren.

Publiseringsindikator

Vitskaplege publikasjonar	Vekt nivå 1	Vekt nivå 2
Artiklar i vitskaplege tidsskrift	1	3
Artiklar i antologiar	0,7	1
Monografiar	5	8

Berekningsmetoden for publiseringspoeng er endra for poeng som er nytta i budsjettet for 2017. Den nye metoden fører ikkje til endringar i rapporteringa frå institusjonane. Ny berekningsmetode skal bidra til ein meir fagnøytral publiseringsindikator og til auka stimulans til samarbeid om vitskapleg publisering nasjonalt og internasjonalt.

Den nye metoden inneber endringar i forfattardelane i publikasjonane som meir enn ein institusjon bidrar til. Hittil har publiseringspoenget vore multiplisert med ein brøk som svarar til summen av institusjonane sine forfattardelar dividert på totalt tal forfattardelar i publikasjonen, jf. eksempelet på neste side.

Ein nivå 1-artikkel i tidsskrift (vekt = 1), ti forfattarar frå institusjon X, ein forfattar frå institusjon Y:

$$1 \cdot 10/11 + 1 \cdot 1/11 = 0,91 \text{ poeng (X)} + 0,09 \text{ poeng (Y)} = 1 \text{ poeng}$$

Frå og med 2017 skal publiseringspoeng multipliserast med kvadratroten av same brøk:

Ein nivå 1-artikkel i tidsskrift (vekt = 1), ti forfattarar frå institusjon X, ein forfattar frå institusjon Y:

$$1 \cdot \sqrt{10/11} + 1 \cdot \sqrt{1/11} = 0,95 \text{ poeng (X)} + 0,30 \text{ poeng (Y)} = 1,25 \text{ poeng}$$

Denne metoden aukar utteljinga noko for kvar av samarbeidspartnarane, men institusjonane må framleis dele utteljinga mellom seg.

Av omsyn til publikasjonar der ein forfattar krediterer meir enn ein institusjon, vil forfattardel framleis bli definert som ein unik kombinasjon av forfattar og institusjon i publikasjonen. Som eksempel vil ein publikasjon med to forfattarar, der den eine krediterer to institusjonar, ha tre forfattardelar.

I tillegg vil institusjonane sine poeng bli multiplisert med ein faktor på 1,3 for internasjonalt samforfattarskap.

4.2.3.3 Tal på inntekter frå EU, Noregs forskingsråd og regionale forskingsfond, BOA-verksemd og publikasjonspoeng

Tabellane nedanfor viser dei resultata som institusjonane enkeltvis har oppnådd per indikator for åra 2013–15. . Tala i tabellane over inntekter frå EU, Forskingsrådet og regionale forskingsfond samt BOA-inntekter er avrunda til nærmaste heile 1 000 kroner, medan det i berekning av utteljing er brukt tal i kroner. Tala i tabellane over publiseringspoeng er avrunda til nærmaste heile tal, medan det i berekning av utteljing er brukt desimaltal, jf. 4.2.4.

Institusjon	Inntekter frå EU, i 1000 kr				Inntekter frå Noregs Forskingsråd og regionale forskingsfond, i 1000 kr			
	2013	2014	2015	Gjennomsnitt	2013	2014	2015	Gjennomsnitt
NU	1 273	1 024	276	858	17 968	20 966	29 051	22 662
NMBU	16 327	20 132	24 800	20 420	179 665	196 103	203 140	192 969
NTNU	73 463	109 947	123 671	102 361	634 882	679 990	794 879	703 250
UiA	590	2 016	-463	714	19 140	24 834	35 084	26 353
UiB	48 271	64 751	70 348	61 123	306 890	386 920	424 210	372 674
UiO	100 028	127 317	150 197	125 847	742 916	697 577	788 530	743 008
UiS	12 006	9 835	12 019	11 287	31 057	48 320	59 132	46 170
UiT	23 098	26 015	24 065	24 393	176 267	213 676	215 317	201 753
AHO								
HiM		103	233	112	4 521	3 843	2 085	3 483
NHH	212	-51	1 907	689	17 667	17 664	18 882	18 071
NIH	321	1 948	1 361	1 210		9	1 505	505
NMH								
HINN	3 691	3 396	1 969	3 019	21 288	25 837	29 020	25 382
HiOA	1 768	10 027	8 918	6 904	25 801	58 352	51 885	45 346
HSN	312	3 485	2 890	2 229	39 112	52 066	43 457	44 878
HV	1 113	460	792	788	28 250	39 301	48 598	38 716
HiVo	586	951	1 078	872	3 225	2 616	2 376	2 739
HiØ	217	902	228	449	1 103	565	4 815	2 161
SH					1 266	227	760	751
KHiO								

Finansieringssystem

Institusjon	Inntekter frå EU, i 1000 kr				Inntekter frå Noregs Forskingsråd og regionale forskingsfond, i 1000 kr			
	2013	2014	2015	Gjennomsnitt	2013	2014	2015	Gjennomsnitt
MF					73	73	1 143	430
BI			414	138		11 628	11 657	7 762
VID	428	380	761	523	1 353	4 772	2 854	2 993
ATH								
BD								
BAS								
DMMH								
FIH								
HLB								
HD								
HLT								
HK								
LDH								
NLA								
NDH								
RSD								
WOACT								

Finansieringssystem

Institusjon	Inntekter frå BOA, i 1000 kr				Publiseringspoeng (berekna etter ny metode)			
	2013	2014	2015	Gjennomsnitt	2013	2014	2015	Gjennomsnitt
NU	76 769	92 242	97 176	88 729	296	327	403	342
NMBU	139 305	113 557	123 962	125 608	1 031	1 044	948	1 008
NTNU	870 832	829 053	900 638	866 841	4 642	4 580	4 849	4 690
UiA	66 363	61 405	62 210	63 326	736	727	683	715
UiB	310 451	249 563	259 668	273 227	3 129	3 001	3 058	3 063
UiO	471 478	479 553	489 408	480 146	5 569	5 709	5 827	5 702
UiS	89 795	102 230	111 530	101 185	602	665	739	668
UiT	308 052	322 936	374 243	335 077	1 694	1 860	1 866	1 807
AHO								
HiM	6 122	5 018	4 595	5 245	73	74	98	82
NHH	19 342	22 166	24 477	21 995	252	217	246	238
NIH	13 903	18 763	26 836	19 834	292	266	262	273
NMH								
HINN	83 062	103 255	98 923	95 080	252	314	295	287
HiOA	71 367	111 167	135 961	106 165	562	664	711	646
HSN	114 301	89 834	105 896	103 344	535	617	539	564
HV	78 223	100 365	112 812	87 029	353	395	423	390
HiVo	8 878	11 242	14 335	11 485	84	104	112	100
HiØ	19 832	24 833	30 239	24 968	97	127	98	107
SH	10 386	11 352	9 416	10 385	9	35	33	25
KHiO								
MF	2 972	3 029	3 242	3 081	108	124	122	118
BI	104 180	96 625	91 041	97 282	251	356	245	284
VID	12 234	12 001	10 529	11 588	133	163	130	142
ATH					26	17	13	18
BD								
BA								
DMMH					66	45	64	59
FIH					24	25	21	23
HLB							3	1
HD					10	5	14	10
HLT					3	4	10	6
HK					25	33	28	29
LDH					25	18	12	18
NLA					95	48	70	71
NDH								
RSD					1	1	4	2
WOACT					39	27	43	36

4.2.4 Budsjettverknad i 2017

Endringane i finansieringssystemet er innførte med budsjettverknad for institusjonane i 2017. Det betyr at heile den resultatbaserte finansieringa er fordelt på nytt med bakgrunn i dei resultata, satsane og indikatorane som gjeld for 2017. Institusjonar som har gode resultat, får utteljing for dette i 2017 i form av høgre budsjettutteljing.

4.2.4.1 Ramme for resultatbasert utteljing i 2017

Resultatbasert finansiering utgjer om lag 10,7 mrd. kroner i 2017. Resultatbasert finansiering i 2016 er prisjustert til 2017-kroner og auka med 218 mill. kroner som følge av auka utteljing i utdanningsinsentiva i tidlegare finansieringssystem. I tillegg er om lag 300 mill. kroner flytte frå basis for å finansiere den nye BOA-indikatoren. Institusjonane som deltar i BOA-indikatoren, har fått ein reduksjon i basis. Reduksjonen er berekna ut frå desse institusjonane sin del av rammeløyvinga i 2016. Midlane er deretter fordelte til institusjonane på bakgrunn av resultata i BOA-indikatoren, jf. tabell under kap. 4.2.4.3.

Tabellen nedanfor viser uttrekket på om lag 300 mill. kroner i basis per institusjon i 2017. Tabellen viser også dei resultatbaserte midlane per institusjon i 2016 (i 2016-kroner), som er trekte ut før dei deretter er fordelte på nytt per institusjon ut frå dei indikatorane, satsane og resultata som gjeld med justert system. Oversikt over korleis midlane er fordelte per institusjon blir presentert i kap. 4.2.4.2 og kap. 4.2.4.3.

Uttrekk av midlar til resultatbasert finansiering				
Institusjon	Uttrekk frå basis til BOA-indikatoren	Uttrekk open ramme	Uttrekk lukka ramme	Sum uttrekk
NU	-12 344 000	-339 923 000	-20 065 000	-372 332 000
NMBU	-11 667 000	-263 376 000	-105 905 000	-380 948 000
NTNU	-58 284 000	-1 448 204 000	-502 462 000	-2 008 950 000
UiA	-11 846 000	-349 584 000	-34 890 000	-396 320 000
UiB	-29 562 000	-639 912 000	-261 688 000	-931 162 000
UiO	-50 994 000	-989 882 000	-572 942 000	-1 613 818 000
UiS	-12 644 000	-342 976 000	-44 427 000	-400 047 000
UiT	-28 826 000	-558 887 000	-121 061 000	-708 774 000
AHO		-59 352 000	-2 880 000	-62 232 000
HiM	-1 955 000	-61 474 000	-3 616 000	-67 045 000
NHH	-4 150 000	-130 764 000	-12 833 000	-147 747 000
NIH	-2 499 000	-40 171 000	-9 354 000	-52 024 000
NMH		-59 895 000	-3 961 000	-63 856 000
HINN	-9 742 000	-365 215 000	-15 077 000	-390 034 000
HiOA	-20 827 000	-621 134 000	-35 181 000	-677 142 000
HSN	-16 160 000	-497 534 000	-32 150 000	-545 844 000
HV	-16 741 000	-485 182 000	-16 232 000	-518 155 000
HiVo	-3 166 000	-108 726 000	-4 006 000	-115 898 000
HiØ	-5 780 000	-169 876 000	-4 011 000	-179 667 000
SH	-794 000	-4 247 000	-1 107 000	-6 148 000

Uttrekk av midlar til resultatbasert finansiering				
Institusjon	Uttrekk frå basis til BOA-indikatoren	Uttrekk open ramme	Uttrekk lukka ramme	Sum uttrekk
KHiO			-1 800 000	-1 800 000
MF	-799 000	-35 668 000	-5 896 000	-42 363 000
BI	-2 735 000	-115 990 000	-16 094 000	-134 819 000
VID	-2 385 000	-106 779 000	-6 696 000	-115 860 000
ATH		-6 634 000	-635 000	-7 269 000
BD		-6 667 000		-6 667 000
BA		-10 757 000		-10 757 000
DMMH		-40 164 000	-1 987 000	-42 151 000
FIH		-3 854 000	-542 000	-4 396 000
HLB		-653 000		-653 000
HD		-22 716 000	-147 000	-22 863 000
HLT		-7 639 000	-112 000	-7 751 000
HK		-51 637 000	-902 000	-52 539 000
LDH		-32 981 000	-402 000	-33 383 000
NLA		-57 102 000	-1 981 000	-59 083 000
NDH		-8 993 000		-8 993 000
RSH		-5 203 000	-107 000	-5 310 000
WOACT		-11 312 000	-566 000	-11 878 000

4.2.4.2 Budsjettutteljing for indikatorar med open ramme

Utteljing for studiepoeng i 2017-budsjettet er berekna ved at satsen per kategori, A-F, er multiplisert med gjennomsnittet for 2013–15 av talet på studiepoeng i same kategori. Utteljing for kandidatar er berekna ved at satsen per kategori, A-F, er multiplisert med talet på kandidatar for 2015 i same kategori. Utteljing for utvekslingsstudentar er berekna ved at satsen er multiplisert med det samla talet på inn- og utreisande utvekslingsstudentar og tilsvarende for utreisande studentar på Erasmus+-programmet i 2015. Utteljinga for doktorgradskandidatar er berekna ved at satsen er multiplisert med gjennomsnittet av talet på doktorgradskandidatar for 2013–15. Budsjettutteljinga er rekna ut frå desimaltal for studiepoeng, kandidatar og doktorgradskandidatar.

Tabellen nedanfor gir ei oversikt over budsjettutteljing for kvar enkelt institusjon på indikatorane i open ramme. Utteljinga for doktorgradsindikatoren er endra samanlikna med forslag til statsbudsjett for 2017. Ved en inkurie blei samarbeidsdoktorgrader og gradar innanfor PKU-programmet for 2015 ikkje tatt med i berekning av budsjettutteljinga. Når desse sgradane blir inkluderte i grunnlaget, aukar gjennomsnittet og budsjettutteljinga aukar med samla om lag 2,8 mill. kroner. Auken i utteljinga for doktorgradskandidatar er inkludert i tabellen nedanfor.

Budsjettutteljing for indikatorar med open ramme					
Institusjon	Studiepoeng	Kandidatar	Uttekslings- studentar	Doktorgradar ²⁰	Sum budsjettutteljing open ramme (avrunda)
NU	282 050 809	58 572 800	2 230 000	6 684 028	349 537 000
NMBU	221 587 818	59 726 000	3 215 000	35 501 246	320 030 000
NTNU	1 210 382 081	313 288 800	26 745 000	134 366 097	1 684 782 000
UiA	291 605 257	63 080 320	7 145 000	8 275 463	370 106 000
UiB	538 563 207	134 289 000	17 390 000	89 732 460	779 975 000
UiO	830 345 241	217 465 000	19 580 000	186 956 909	1 254 347 000
UiS	280 138 406	65 330 000	4 950 000	12 339 744	362 758 000
UiT	481 416 904	113 502 000	6 670 000	40 128 650	641 717 000
AHO	49 702 666	13 320 000	1 040 000	2 325 944	66 389 000
HiM	51 815 401	10 258 000	990 000	1 566 952	64 630 000
NHH	104 506 493	35 838 000	9 635 000	4 798 789	154 778 000
NIH	33 919 419	9 822 000	1 310 000	4 602 920	49 654 000
NMH	50 953 697	9 468 000	415 000	3 207 354	64 044 000
HINN	293 714 474	58 794 000	3 680 000	2 056 624	358 244 000
HiOA	514 376 649	121 691 000	6 440 000	3 182 870	645 691 000
HSN	412 136 039	95 251 800	6 620 000	4 407 051	518 415 000
HV	401 652 244	92 922 000	5 655 000	710 026	500 939 000
HiVo	92 970 151	16 832 000	2 530 000	440 705	112 772 000
HiØ	138 728 983	30 722 000	1 360 000	122 418	170 933 000
SH	3 861 889	1 019 000	60 000	48 967	4 989 000
KHiO				734 508	734 000
MF	28 552 212	6 654 000	335 000	2 325 944	37 867 000
BI	122 330 770	26 841 600	3 462 000	3 745 994	156 380 000
VID	88 979 002	19 920 000	880 000	1 297 632	111 076 000
ATH	5 168 948	1 104 000		24 484	6 297 000
BD	6 001 598	792 000	30 000		6 824 000
BAS	10 472 000	2 419 200	126 000		13 017 000
DMMH	32 990 471	7 888 000	455 000	122 418	41 456 000
FIH	3 212 426	624 000			3 836 000
HLB	709 333	168 000			877 000
HD	17 320 627	4 390 000	20 000		21 731 000
HLT	6 085 332	1 056 000			7 141 000
HK	44 224 259	7 434 000	336 000		51 994 000
LDH	24 277 616	5 173 000	280 000	48 967	29 779 000
NLA	55 688 405	8 503 000	220 000	220 353	64 631 000
NDH	7 591 573	2 016 000	45 000		9 653 000
RSD	4 399 483	824 000		24 484	5 248 000
WOACT	9 852 444	1 818 500	37 500		11 708 000

²⁰ Ramma for resultatbasert utteljing i open ramme er auka med om lag 2,8 mill. kroner samanlikna med førebels tildelingsbrev for 2017. Auken er som følge av endring i datagrunnlaget for samarbeidsgradar og gradar i PKU i doktorgradsindikatoren.

4.2.4.3 Budsjettutteljing for indikatorar med lukka rammer

Utteljing i statsbudsjettet for 2017 for publiseringspoeng, inntekter frå EU, Noregs forskingsråd, regionale forskingsfond og anna bidrags- og oppdragsverksemd (BOA) er berekna ved at satsen på indikatorane er multiplisert med gjennomsnittet av resultata på indikatorane for 2013–15.

Tabellen nedanfor gir ei oversikt over budsjettutteljing for kvar institusjon på indikatorane med lukka budsjetttrammer. Budsjettutteljinga er rekna ut frå desimaltal for indikatorane.

Budsjettutteljing for indikatorar med lukka ramme					
Institusjon	Inntekter frå EU	Inntekter frå Noregs Forskringsråd og RFF	Publiseringspoeng	BOA	Sum budsjettutteljing lukka ramme (avrunda)
NU	1 178 387	2 717 172	8 738 728	9 048 652	21 683 000
NMBU	28 053 795	23 137 283	25 744 215	12 809 639	89 745 000
NTNU	140 630 327	84 320 737	119 846 668	88 401 320	433 199 000
UiA	981 336	3 159 780	18 272 820	6 458 085	28 872 000
UiB	83 975 369	44 684 113	78 263 318	27 864 001	234 787 000
UiO	172 898 180	89 087 709	145 689 256	48 965 811	456 641 000
UiS	15 506 440	5 535 811	17 078 863	10 318 949	48 440 000
UiT	33 512 389	24 190 524	46 168 214	34 171 471	138 043 000
AHO					
HiM	153 874	417 617	2 083 187	534 890	3 190 000
NHH	946 672	2 166 714	6 085 575	2 243 072	11 442 000
NIH	1 662 360	60 499	6 981 283	2 022 675	10 727 000
NMH					
HINN	4 147 176	3 043 310	7 335 766	9 696 339	24 223 000
HiOA	9 485 715	5 437 029	16 502 954	10 826 855	42 253 000
HSN	3 062 204	5 380 973	14 405 299	10 539 088	33 388 000
HV	1 083 006	4 642 156	9 971 642	9 905 745	25 603 000
HiVo	1 197 559	328 410	2 561 528	1 171 252	5 259 000
HiØ	616 995	259 101	2 742 820	2 546 259	6 165 000
SH		90 046	650 594	1 059 039	1 800 000
KHiO					
MF		51 537	3 017 116	314 183	3 383 000
BI	189 594	930 615	7 260 748	9 920 917	18 302 000
VID	718 623	358 865	3 627 495	1 181 756	5 887 000
ATH			472 099		472 000
BD					
BAS					
DMMH			1 495 383		1 495 000
FIH			588 137		588 000
HLB			25 552		26 000
HD			245 803		246 000
HLT			148 695		149 000

Budsjettutteljing for indikatorar med lukka ramme					
Institusjon	Inntekter frå EU	Inntekter frå Noregs Forskringsråd og RFF	Publiseringspoeng	BOA	Sum budsjettutteljing lukka ramme (avrunda)
HK			732 032		732 000
LDH			470 432		470 000
NLA			1 813 377		1 813 000
NDH					
RSH			51 105		51 000
WOACT			929 297		929 000

4.2.4.4 Justering av budsjetteffektar i 2017

Når dei samla resultatbaserte midlane på 10,7 mrd. kroner er fordelte på nytt per institusjon i 2017, inneber det ei anna fordeling enn kva ho ville ha vore om midlane hadde blitt fordelte med utgangspunkt i tidlegare finansieringssystem. Endringane i finansieringssystemet inneber ei omfordeling av resultatbasert utteljing mellom institusjonane samla sett på om lag 180 mill. kroner i 2017, samanlikna med kva dei ville fått i 2017 med tidlegare finansieringssystem.

For å gi institusjonane eit ekstra år på å tilpasse seg endringane i finansieringssystemet, var det i utgangspunktet foreslått å halvere budsjetteffekten av det justerte finansieringssystemet for kvar enkelt institusjon i 2017. Det var lagt opp til å omfordele 90 mill. kroner i 2017 ved å flytte i basisdelen frå dei institusjonane som fekk betre resultatbasert utteljing med det justerte finansieringssystemet til dei institusjonane som fekk redusert utteljing. Frå og med 2018 var det lagt opp til å fordele midlane tilbake.

Stortinget vedtok i behandlinga av statsbudsjett for 2017 å løyve 44,5 mill. kroner frå og med 2017 til institusjonane som får redusert resultatbasert utteljing samanlikna med kva dei ville fått med tidlegare finansieringssystem. Desse midlane er lagt i basisdelen av finansieringssystemet til desse institusjonane, jf, tabellen nedanfor kolonne 7. Det inneber at omfordelingseffekten er redusert frå om lag 90 mill. kroner til om lag 44,5 mill. kroner i 2017, jamfør kolonne 8 i tabellen nedanfor.

Tabellen på neste side nedanfor viser kor mykje resultatbaserte midlar den enkelte institusjon ville ha fått i 2017 med tidlegare finansieringssystem, og kor mykje dei får i resultatbasert utteljing med justert finansieringssystem. Tabellen viser også endring mellom justert og tidlegare system²¹. Tabellen viser i tillegg kor mykje av omfordelingseffektane som blir justert i 2017 ved å endre basis.

²¹ Periodiserte tal frå rekneskapen er nytta for berekning av resultatutteljing på indikatorane inntekter frå EU, Noregs forskingsråd og regionale forskingsfond i tidlegare finansieringssystem.

Finansieringssystem

Budsjetteeffektar 2017							
Institusjon	Resultatbasert utteljing i 2017 med tidlegare system	300 mill. kr. basis med tidlegare system*	Resultatbasert utteljing i 2017 med justert system	Endring mellom tidlegare og justert system	Justering i basis i 2017 for å halvere budsjetteffekten av resultatbasert system	Kompensasjon for endringar i finansieringssystemet ²²	Samla budsjetteffekt, tidlegare versus justert system ²³
NU	375 076 000	12 344 000	371 220 000	-16 199 549	8 099 775	4 068 000	-4 031 775
NMBU	392 124 000	11 667 000	409 775 000	5 984 000	-2 992 000		2 992 000
NTNU	2 025 516 000	58 284 000	2 117 981 000	34 180 836	-17 090 418		17 090 418
UiA	408 002 000	11 846 000	398 978 000	-20 870 066	10 435 033	5 242 000	-5 193 033
UiB	985 552 000	29 562 000	1 014 762 000	-352 582	176 291	118 000	-58 291
UiO	1 599 448 000	50 994 000	1 710 988 000	60 546 000	-30 273 000		30 273 000
UiS	417 343 000	12 644 000	411 198 000	-18 788 549	9 394 275	4 716 000	-4 678 275
UiT	730 543 000	28 826 000	779 760 000	20 391 451	-10 195 725		10 195 725
AHO	64 360 000		66 389 000	2 029 000	-1 014 500		1 014 500
HiM	71 247 000	1 955 000	67 820 000	-5 382 033	2 691 016	1 358 000	-1 333 016
NHH	149 159 000	4 150 000	166 220 000	12 911 484	-6 455 742		6 455 742
NIH	54 354 000	2 499 000	60 381 000	3 528 000	-1 764 000		1 764 000
NMH	64 155 000		64 044 000	-110 746	55 373	120 000	64 627
HINN	379 371 000	9 742 000	382 467 000	-6 645 098	3 322 549	1 915 000	-1 407 549
HiOA	694 185 000	20 827 000	687 944 000	-27 069 262	13 534 631	6 865 000	-6 669 631
HSN	545 849 000	16 160 000	551 803 000	-10 206 229	5 103 115	2 637 000	-2 466 115
HV	528 384 000	16 741 000	526 542 000	-18 583 647	9 291 824	4 701 000	-4 590 824
HiVo	120 997 000	3 166 000	118 031 000	-6 131 582	3 065 791	1 564 000	-1 501 791
HiØ	178 581 000	5 780 000	177 098 000	-7 262 033	3 631 016	1 828 000	-1 803 016
SH	6 783 000	794 000	6 789 000	-787 516	393 758	203 000	-190 758
KHiO	376 000		734 000	358 418	-179 209		179 209
MF	49 254 000	799 000	41 250 000	-8 803 000	4 401 500	2 201 000	-2 200 500

²² 44,5 mill. kroner er lagt i basisdelen av finansieringssystemet.

²³ For enkelte institusjonar er ikkje kompensasjonen i kolonne 7 nøyaktig lik halvparten av beløpet i kolonne 6. Det er eit avvik som følge av at enkelte institusjonar har fått ein auke i resultatbasert utteljing samanlikna med førebels tildelingsbrev. Auken er som følge av korrigering av utteljing i doktorgradsindikatoren, jf. kap. 4.2.4.2.

Finansieringssystem

Budsjetteeffektar 2017							
Institusjon	Resultatbasert utteljing i 2017 med tidlegare system	300 mill. kr. basis med tidlegare system*	Resultatbasert utteljing i 2017 med justert system	Endring mellom tidlegare og justert system	Justering i basis i 2017 for å halvere budsjetteffekten av resultatbasert system	Kompensasjon for endringar i finansieringssystemet ²²	Samla budsjetteffekt, tidlegare versus justert system ²³
BI	137 453 000	2 735 000	174 682 000	34 493 967	-17 246 984		17 246 984
VID	119 531 000	2 385 000	116 963 000	-4 952 582	2 476 291	1 269 000	-1 207 291
ATH	7 668 000		6 769 000	-898 000	449 000	224 000	-225 000
BD	7 173 000		6 824 000	-349 000	174 500	87 000	-87 500
BAS	10 801 000		13 017 000	2 216 000	-1 108 000		1 108 000
DMMH	42 981 000		42 951 000	-30 000	15 000	8 000	-7 000
FIH	4 756 000		4 424 000	-331 000	165 500	83 000	-82 500
HLB	953 000		903 000	-50 000	25 000	13 000	-12 000
HD	23 622 000		21 977 000	-1 646 000	823 000	411 000	-412 000
HLT	7 469 000		7 290 000	-179 000	89 500	45 000	-44 500
HK	63 901 000		52 726 000	-11 175 000	5 587 500	2 794 000	-2 793 500
LDH	35 195 000		30 249 000	-4 944 516	2 472 258	1 242 000	-1 230 258
NLA	66 013 000		66 444 000	432 451	-216 225		216 225
NDH	9 096 000		9 653 000	557 000	-278 500		278 500
RSD	6 064 000		5 299 000	-765 000	382 500	191 000	-191 500
WOACT	15 054 000		12 637 000	-2 416 000	1 208 000	604 000	-604 000

Med løyvinga frå Stortinget på 44,5 mill. kroner er midlane som blir omfordelte mellom institusjonane redusert frå om lag 180 mill. kroner til om lag 135 mill. kroner. Stortinget har også vedteke at budsjetteffektane som følge av endringar i resultatbasert finansieringssystem skal bli fasa inn over tre år i staden for to, jamfør Innst. 12 S (2016-2017). Det inneber at den samla omfordelinga på 135 mill. kroner (180 minus 44,5 mill. kroner) skjer over tre år. Det vil seie at om lag 45 mill. kroner blir omfordelte mellom institusjonane i 2017, 90 mill. kroner blir omfordelte mellom institusjonane i 2018 og 135 mill. kroner blir omfordelte mellom institusjonane i 2019. Tabellen under viser kor mykje midlar som blir flytta tilbake i 2018 og 2019 (2017-kroner).

Institusjon	Justering i basis i 2017 for å halvere budsjetteffekten av resultatbasert system	Justering tilbake i basis i 2018	Justering tilbake i basis i 2019
NU	8 099 775	-4 049 887	-4 049 887
NMBU	-2 992 000	1 496 000	1 496 000
NTNU	-17 090 418	8 545 209	8 545 209
UiA	10 435 033	-5 217 516	-5 217 516
UiB	176 291	-88 145	-88 145
UiO	-30 273 000	15 136 500	15 136 500
UiS	9 394 275	-4 697 137	-4 697 137
UiT	-10 195 725	5 097 863	5 097 863
AHO	-1 014 500	507 250	507 250
HiM	2 691 016	-1 345 508	-1 345 508
NHH	-6 455 742	3 227 871	3 227 871
NIH	-1 764 000	882 000	882 000
NMH	55 373	-27 686	-27 686
HINN	3 322 549	-1 661 275	-1 661 275
HiOA	13 534 631	-6 767 316	-6 767 316
HSN	5 103 115	-2 551 557	-2 551 557
HV	9 291 824	-4 645 912	-4 645 912
HiVo	3 065 791	-1 532 895	-1 532 895
HiØ	3 631 016	-1 815 508	-1 815 508
SH	393 758	-196 879	-196 879
KHiO	-179 209	89 605	89 605
MF	4 401 500	-2 200 750	-2 200 750
BI	-17 246 984	8 623 492	8 623 492
VID	2 476 291	-1 238 145	-1 238 145
ATH	449 000	-224 500	-224 500
BD	174 500	-87 250	-87 250
BAS	-1 108 000	554 000	554 000
DMMH	15 000	-7 500	-7 500
FIH	165 500	-82 750	-82 750
HLB	25 000	-12 500	-12 500
HD	823 000	-411 500	-411 500

Institusjon	Justering i basis i 2017 for å halvere budsjetteffekten av resultatbasert system	Justering tilbake i basis i 2018	Justering tilbake i basis i 2019
HLT	89 500	-44 750	-44 750
HK	5 587 500	-2 793 750	-2 793 750
LDH	2 472 258	-1 236 129	-1 236 129
NLA	-216 225	108 113	108 113
NDH	-278 500	139 250	139 250
RSD	382 500	-191 250	-191 250
WOACT	1 208 000	-604 000	-604 000

4.2.4.5 Rammeløyving 2017 for universitet og høyskolar

Nedanfor er ei oversikt over rammeløyvinga for kvar enkelt institusjon. Løyvinga er fordelt på basis og resultatbasert utteljing.

Institusjon	Basis	Resultatbasert utteljing open ramme	Resultatbasert utteljing lukka ramme	Rammeløyving 2017
NU	944 496 155	349 537 000	21 683 000	1 315 716 155
NMBU	782 306 404	320 030 000	89 745 000	1 192 081 404
NTNU	3 987 606 815	1 684 782 000	433 199 000	6 105 587 815
UiA	887 452 580	370 106 000	28 872 000	1 286 430 580
UiB	2 382 877 397	779 975 000	234 787 000	3 397 639 397
UiO	3 593 841 803	1 254 347 000	456 641 000	5 304 829 803
UiS	978 103 643	362 758 000	48 440 000	1 389 301 643
UiT	2 505 066 942	641 717 000	138 043 000	3 284 826 942
AHO	105 990 498	66 389 000		172 379 498
HiM	138 919 269	64 630 000	3 190 000	206 739 269
NHH	271 641 810	154 778 000	11 442 000	437 861 810
NIH	202 377 817	49 654 000	10 727 000	262 758 817
NMH	193 844 063	64 044 000		257 888 063
HINN	623 303 209	358 244 000	24 223 000	1 005 770 209
HiOA	1 523 493 467	645 691 000	42 253 000	2 211 437 467
HSN	1 156 731 847	518 415 000	33 388 000	1 708 534 847
HV	1 267 669 212	500 939 000	25 603 000	1 794 211 212
HiVo	216 893 527	112 772 000	5 259 000	334 924 527
HiØ	425 388 239	170 933 000	6 165 000	602 486 239
SH	77 135 223	4 989 000	1 800 000	83 924 223
KHiO	334 074 116	734 000		334 808 116
MF	46 204 507	37 867 000	3 383 000	87 454 507
BI	128 268 057	156 380 000	18 302 000	302 950 057
VID	138 612 348	111 076 000	5 887 000	255 575 348

Finansieringssystem

Institusjon	Basis	Resultatbasert utteljing open ramme	Resultatbasert utteljing lukka ramme	Rammeløyving 2017
ATH	8 163 188	6 297 000	472 000	14 932 188
BD	18 490 700	6 824 000		25 314 700
BAS	4 086 900	13 017 000		17 103 900
DMMH	74 918 211	41 456 000	1 495 000	117 869 211
FIH	5 604 746	3 836 000	588 000	10 028 746
HLB	1 705 259	877 000	26 000	2 608 259
HD	29 141 469	21 731 000	246 000	51 118 469
HLT	2 767 356	7 141 000	149 000	10 057 356
HK	11 895 485	51 994 000	732 000	64 621 485
LDH	57 783 272	29 779 000	470 000	88 032 272
NLA	104 748 723	64 631 000	1 813 000	171 192 723
NDH	710 714	9 653 000		10 363 714
RSD	6 829 478	5 248 000	51 000	12 128 478
WOACT	99 916 446	11 708 000	929 000	112 553 446

4.2.4.6 Rapportering av data for 2016 og resultatutteljing i statsbudsjettet for 2018

I statsbudsjettet for 2018 blir innrapporterte tal for 2016 lagt til grunn og samanlikna med innrapporterte tal som ligg til grunn for utteljinga i statsbudsjettet for 2017. Endring i resultat gir budsjettverknad i 2018. Det betyr at grunnlaget blir berekna ut frå endring mellom resultat for indikatorane i 2016 og utgangsposisjonen i 2017. Utgangsposisjonen er resultat for kandidat og utvekslingsstudentar, inkludert Erasmus+ for 2015 og resultat for eit gjennomsnitt i 2013–15 for alle dei andre indikatorane.

Institusjonane legg inn forslag til kategori, A-F, for nye utdanningar i den årlege rapporteringa til DBH. Departementet går gjennom dei nye studieprogramma og gjer endeleg innplassering i kategoriar. Søknad om å få endra innplassering av eit eksisterande studieprogram må inngå som del av satsingsforslaget frå institusjonen for statsbudsjettet for 2018, med frist 1. november 2016.

Departementet behandlar ikkje søknader om endra innplassering av studieprogram som institusjonane sender utanom det samla satsingsforslaget.

Korrekt informasjon skal ligge til grunn for dei årlege budsjettvedtaka. Universitet og høgskolar rapporterer data som inngår i berekningsgrunnlaget for resultatutteljinga i finansieringssystemet. Kunnskapsdepartementet føreset at institusjonane kvalitetssikrar tala dei rapporterer til NSD, og at dei rapporterer innan fastsette fristar. Departementet føreset at dette skjer gjennom system for internkontroll, og at institusjonane kan dokumentere gjennomføringa. Mangelfull eller feilaktig rapportering frå institusjonane kan føre til redusert resultatbasert utteljing.

Institusjonane skal bruke gjeldande mal for rekneskap og andre rapportar som inneheld data som danner grunnlag for å berekne resultatbasert utteljing, slik at uttak og kvalitetssikring av data blir ryddig og likt handsama.

Vi minner om at malane for økonomirapporteringa blei endra for 2015-rekneskapen. Desse malane er gjeldande for rapporteringa for 2016-rekneskapen. Kunnskapsdepartementet vil også sende eit brev til dei statlege institusjonane i løpet av 2016 om rapporteringa for rekneskapen 2016. Kunnskapsdepartementet vil informere i tilskottsbrev til dei private institusjonane om krava til økonomirapportering for årsrapport 2016. Kunnskapsdepartementet gjer merksam på at departementet kan kontrollere at dei private institusjonane rapporterer pålitelege data. Institusjonane skal rapportere rekneskapen korrekt og til rett tid. Dette er særleg viktig der data frå rekneskapen er grunnlag for å berekne resultatbasert utteljing. På nettsidene til DBH ved NSD ligg spesifikasjonar av gjeldande rapporteringskrav og malar for rapporteringa.

Statlege og private institusjonar bør ha særleg merksemd på rapportering av data knytt til desse indikatorane:

- kandidatlar: I indikatoren inngår kandidatlar i vidareutdanningar i PPU, og spesifikke helsefag og kandidatlar som er omfatta av *Forskrift om grader og beskyttede titler* (gradsforskriften).
- studentar på Erasmus+ programmet
- BOA-inntekter

- EU-inntekter

I rapporteringa til NSD for oppnådde resultat i 2016 må institusjonane forklare følgande endringar i resultat frå året før:

- studieprogram med endring på meir enn 20 pst. i talet på 60-studiepoengseiningar
- endring i talet på 60-studiepoengseiningar på meir enn fem pst. innanfor ein kategori, A-F
- endring i talet på kandidatar på meir enn fem pst. innanfor ein kategori, A-F
- studentutveksling med endring på meir enn 20 pst.
- endring i talet på avlagde doktorgrader på meir enn 20 pst.
- endring i inntekter frå Noregs forskingsråd på meir enn 20 pst.
- endring i inntekter frå EU med endring på meir enn 20 pst.
- endring i inntekter frå anna bidrags- og oppdragsaktivitetar på meir enn 20 pst.

Utgjeve av:
Kunnskapsdepartementet

Offentlege institusjonar kan tinge fleire eksemplar frå:
Service- og tryggingsorganisasjonen til departementa
Internett: www.publikasjoner.dep.no
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Telefon: 222 40 000

Publikasjonskode: F-4259/7

Internett: http://www.regjeringen.no/orientering_statsbudsjettet_uh

Trykk:
Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon - 1/2017

FULLMAKTER 2017

1.1. Generelt

Vi viser til Bevilgningsreglementet, Reglement for økonomistyring i staten, Bestemmelser om økonomistyring i staten og Hovedinstruks for økonomiforvaltningen ved statlige universiteter og høyskoler. For administrative fullmakter viser vi også til særskilte brev og rundskriv. Eventuelle tilskuddsordninger må forvaltes i tråd med regelverket for staten.

Departementet kan når som helst trekke tilbake gitte fullmakter. Fullmaktene medfører ingen innskrenkninger i departementets instruksjonsmyndighet.

1.2. Budsjettfullmakter

1.2.1. Vedtak om nettobudsjettering

Stortinget gir ved særskilt vedtak samtykke til unntak fra bruttoprinsippet, jf. Bevilgningsreglementet § 4 annet ledd. Unntaket er bekreftet for 2017 ved at det er gitt nettobevilgning under utgiftspost 50 i budsjett for 2017, jf. Innst. 12 S (2016–2017) og Prop. 1 S (2016–2017).

Storingsvedtaket innebærer at institusjonen kan disponere eksterne inntekter fullt ut til sitt formål, i tillegg til bevilgning på 50-post. Institusjonen disponerer eventuelt positivt årsresultat og har ansvaret for å dekke eventuelt negativt årsresultat, jf. Hovedinstruks for økonomiforvaltningen ved statlige universiteter og høyskoler.

Institusjoner med unntak fra bruttoprinsippet må sørge for at midler fra andre statsinstitusjoner utbetales til institusjonenes arbeidskonti hos kontofører.

1.2.2. Fullmakt til å opprette og eie aksjer i selskaper

Institusjonenes adgang til å opprette selskaper og å kjøpe aksjer i eksisterende selskaper forutsetter at departementet gir institusjonene særskilte fullmakter i henhold til vedtak IV Andre fullmakter nr. 2, jf. Prop. 1 S (2016–2017), jf. Innst. 12 S (2016–2017).

Kunnskapsdepartementet gir institusjonen fullmakt til å:

- a) opprette nye selskap og eie aksjer i selskap som er av faglig interesse for institusjonen
- b) bruke overskudd av oppdragsfinansiert aktivitet til kapitalinnskudd ved opprettelse av nye selskaper eller ved kjøp av aksjer i selskaper, som er av faglig interesse for virksomheten
- c) bruke utbytte fra selskap som institusjonen har kjøpt aksjer i eller etter fullmakt forvalter, til institusjonens drift eller til kapitalinnskudd
- d) bruke inntekt fra salg av aksjer i selskap som institusjonen har ervervet med overskudd fra oppdragsvirksomhet eller etter fullmakt forvalter, til institusjonens drift eller til kapitalinnskudd.

Institusjonens eierskap i selskaper skal besluttet av styret, som skal kunne godtgjøre at dette er av faglig interesse. Videre skal styret fastsette mål for eierskapet og retningslinjer for forvaltningen, jf. rundskriv F-07-13. Eierskap er ikke en forutsetning for samarbeid eller for at ansatte ved institusjonen kan ha verv som styremedlem i et selskap.

Institusjonen skal legge departementets reglement til grunn ved sin utøvelse av myndighet etter fullmaktene, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-4. Det er ikke adgang til å benytte tingsinnskudd og å opprette stiftelser.

1.3. Administrative fullmakter

1.3.1. Fullmakt til å forvalte statens eierinteresser

Kunnskapsdepartementet gir institusjonen fullmakt til å forvalte statens eierinteresser på vegne av departementet, jf. ovennevnte fullmakter. Institusjonen skal legge departementets retningslinjer for forvaltning av statens eierinteresser til grunn. For øvrig viser vi til Meld. St. 27 (2013–2014) *Et mangfoldig og verdiskapende eierskap*.

1.3.2. Delegering av innkallelse til generalforsamling i heleide selskap

Kunnskapsdepartementet delegerer med dette til institusjonen å innkalle til generalforsamling i aksjeselskap der staten eier alle aksjene, og hvor institusjonen forvalter eierskapet, jf. aksjeloven § 20-5 første ledd.

Delegeringen gjelder for 2017, og kan ikke delegeres videre. Departementet forutsetter at institusjonen holder seg til bestemmelsene i aksjeloven, herunder varsler Riksrevisjonen om generalforsamlinger i aksjeselskap der staten eier alle aksjene, jf. aksjeloven § 20-7.

Institusjonen skal sørge for kjønnsbalanse i styrene i statsaksjeselskaper, jf. aksjeloven § 20-6. Departementet minner om at dette også er et mål i øvrige selskaper der staten eier aksjer.

1.3.3. Fullmakt til å inngå leieavtaler utover budsjettåret

Kunnskapsdepartementet gir institusjonen fullmakt til å inngå avtale om leie av lokaler, jf. departementets brev 26. mars 2001. Det er en forutsetning for bruk av fullmakten at alle kostnader dekkes innenfor uendret bevilgningsnivå for hele avtaleperioden, herunder også flyttekostnader og kostnader til brukerutstyr.

Klausul om fremleie ved eventuelt mindrebehov for areal skal innarbeides ved inngåelse av nye kontrakter. Det er videre en forutsetning for bruk av fullmakten at institusjonen nøye vurderer behovet for oppsigelsesklausuler. Hensynet til fremtidig handlefrihet skal veie tungt ved denne vurderingen. Slike vurderinger skal foreligge som en del av grunnlagsmaterialet i den enkelte sak om inngåelse av leieavtaler.

Fullmakten gjelder ikke for leieprosjekter som etter sin art eller omfang må klassifiseres som byggesaker. Fullmakten gjelder derfor ikke for avtale om leie av lokaler med varighet utover ti år i markedet og der summen av fremtidige leieforpliktelser er 100 mill. kroner eller mer, jf. Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor av 20. januar 2012 nr. 39, endret ved kongelig resolusjon 29. mai 2015, se følgende lenke: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/instruks-bygge-leie/id670873/>. Slike leieavtaler skal legges frem for Kunnskapsdepartementet før de inngås med bindende virkning for staten.

Kunnskapsdepartementet gjør videre oppmerksom på Statsbyggs prosedyrer for håndtering av byggeprosjekter innenfor den statlige kurantordningen. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har utarbeidet retningslinjer som gjelder fra 1. desember 2014, jf. Rundskriv H-11/14: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Retningslinjer-kurantprosjekter/id2340398/>

Dette innebærer at kurantprosjekter på 50 mill. kroner eller mer må meldes til Kunnskapsdepartementet før institusjonene setter byggesakene i bestilling hos Statsbygg, jf. punktet *Større byggeprosjekter* i dokumentet *Rapporteringskrav for årsrapport (2017–2018)*.

Også for kurantprosjekter er det en forutsetning at alle kostnader dekkes innenfor uendret bevilgningsnivå for hele avtaleperioden.

1.3.4. Fullmakt til å inngå forlik, opptre på statens vegne i forliksrådet eller innrømme erstatningsansvar

Institusjonen har fullmakt til å inngå forlik eller innrømme ansvar i saker om erstatning opp til 250 000 kroner. Fullmakten gjelder de saker der institusjonen selv skal dekke beløpet innenfor egne budsjettrammer. I saker som gjelder erstatning over 250 000 kroner, skal saken legges frem for departementet til avgjørelse.

Institusjonen har fullmakt til å reise forliksklage, og til å møte i forliksrådet i saker der departementet ellers ville vært part, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 tredje ledd, jf. første ledd. Dette inkluderer fullmakt til å bruke slike rettsmidler mot avgjørelse som er angitt i tvisteloven § 6-14 annet ledd. Dersom en sak som har vært behandlet i forliksrådet skal behandles for de alminnelige domstolene, vil departementet vurdere å delegere til institusjonene å representere staten også for disse instansene.

Erstatning på grunnlag av alminnelige erstatningsregler, med unntak av ansvar i kontraktsforhold og ansvar i forbindelse med statens forretningsdrift, kan belastes Justis- og beredskapsdepartementets budsjett, kapittel 471 Statens erstatningsansvar. Øvrige utbetalinger av erstatning må universiteter og høyskoler dekke innenfor egne rammer.

Institusjonen har ansvar for juridisk kvalitetssikring av erstatningsrettslige spørsmål før avgjørelse treffes. Det forutsettes at institusjonen foretar en grundig vurdering av grunnleggende vilkår for erstatning, dvs. ansvarsgrunnlag, økonomisk tap, årsakssammenheng, påregnelighet og adekvans – og eventuelt om det skal inngås forlik uten å erkjenne ansvar.

Saker av prinsipiell betydning eller saker der det kan være tvil om den juridiske vurderingen, skal forelegges Kunnskapsdepartementet, som vurderer om det er aktuelt å be Regjeringsadvokaten om bistand.

1.3.5. Fullmakt til å ta ut påtalebegjæring

Tidligere straffelov hadde som utgangspunkt at straffbare handlinger var undergitt offentlig påtale, med mindre noe annet var bestemt. Underslag og tyveri fra statlig arbeidsgiver ble påtalt av det offentlige, enten etter begjæring av staten som fornærmet, eller når allmenne hensyn mv. krevet påtale. Det samme gjaldt alminnelig bedrageri og utroskap. Grovt bedrageri og grov utroskap var undergitt ubetinget offentlig påtale, men også her ville i praksis anmeldelse og påtalebegjæring fra fornærmede normalt måtte foreligge for at etterforskningen skulle komme i gang. Det lå til det enkelte fagdepartement å begjære påtale,

men fagdepartementet kunne delegere til underliggende organ eller tjenestemann, rett til å begjære påtale. Kunnskapsdepartementet delegerte rett til å begjære påtale til institusjonene.

Etter ikrafttredelse av ny straffelov er ordningen med påtalebegjæring fra fornærmede som formelt vilkår for å straffeforfølge opphevet. I ny § 62 a i straffeprosessloven er det bestemt at den offentlige påtalemyndigheten skal påtale straffbare handlinger når ikke annet er bestemt ved lov. For overtredelser av straffebud med en strafferamme på to år eller lavere kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale.

Selv om offentlig påtale nå er den helt dominerende hovedregel, vil fremdeles anmeldelse være sentralt for at etterforskning av et antatt straffebrudd skal startes opp. Ved å bidra eller unnlate å bidra til sakens opplysning vil den fornærmede også heretter i betydelig grad øve innflytelse på om et lovbrudd blir straffeforfulgt. Det er derfor viktig at en statlig virksomhet, som oppdager straffebrudd av den typen som her er omtalt, nøye vurderer saken og hvorvidt den gir grunnlag for politianmeldelse. For straffebud med lavere strafferamme kan også synet til den berørte myndighet, når det gjelder ønskeligheten av påtale, være et moment i vurderingen av om allmenne hensyn tilsier påtale.

Vi viser videre til nærmere omtale i Statens personalhåndbok.

FULLMAKTER 2017 – INSTITUSJONER SOM SELV FORVALTER EIENDOM¹

1.1. Generelt

Vi viser til Bevilgningsreglementet, Reglement for økonomistyring i staten, Bestemmelser om økonomistyring i staten og Hovedinstruks for økonomiforvaltningen ved statlige universiteter og høyskoler. For administrative fullmakter viser vi også til særskilte brev og rundskriv. Eventuelle tilskuddsordninger må forvaltes i tråd med regelverket for staten.

Departementet kan når som helst trekke tilbake gitte fullmakter. Fullmaktene medfører ingen innskrenkninger i departementets instruksjonsmyndighet.

1.2. Budsjettfullmakter

1.2.1. Vedtak om nettobudsjettering

Stortinget gir ved særskilt vedtak samtykke til unntak fra bruttoprinsippet, jf. Bevilgningsreglementet § 4 annet ledd. Unntaket er bekreftet for 2017 ved at det er gitt nettobevilgning under utgiftspost 50 i budsjett for 2017, jf. Innst. 12 S (2016–2017) og Prop. 1 S (2016–2017).

Storingsvedtaket innebærer at institusjonen kan disponere eksterne inntekter fullt ut til sitt formål, i tillegg til bevilgning på 50-post. Institusjonen disponerer eventuelt positivt årsresultat og har ansvaret for å dekke eventuelt negativt årsresultat, jf. Hovedinstruks for økonomiforvaltningen ved statlige universiteter og høyskoler.

Institusjoner med unntak fra bruttoprinsippet må sørge for at midler fra andre statsinstitusjoner utbetales til institusjonenes arbeidskonti hos kontofører.

1.2.2. Eiendomsfullmakt

Institusjonen kan i henhold til vedtak II Merinntektsfullmakter nr. 3 i Prop. 1 S (2016–2017), jf. Innst. 12 S (2016–2017), avhende fast eiendom, jf. Instruks om avhending av statlig eiendom m.v., og bruke inntekter fra salg av eiendommer til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon.

Institusjonen må legge frem for departementet saker som er av prinsipiell art eller som innebærer større arealendringer.

¹ Universitetet i Oslo, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Universitetet i Bergen, Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges handelshøyskole og Norges idrettshøgskole.

1.2.3. Fullmakt til å opprette og eie aksjer i selskaper

Institusjonenes adgang til å opprette selskaper og å kjøpe aksjer i eksisterende selskaper forutsetter at departementet gir institusjonene særskilte fullmakter i henhold til vedtak IV Andre fullmakter nr. 2, jf. Prop. 1 S (2016–2017), jf. Innst. 12 S (2016–2017).

Kunnskapsdepartementet gir institusjonen fullmakt til å:

- a) opprette nye selskap og eie aksjer i selskap som er av faglig interesse for institusjonen
- b) bruke overskudd av oppdragsfinansiert aktivitet til kapitalinnskudd ved opprettelse av nye selskaper eller ved kjøp av aksjer i selskaper, som er av faglig interesse for virksomheten
- c) bruke utbytte fra selskap som institusjonen har kjøpt aksjer i eller etter fullmakt forvalter, til institusjonens drift eller til kapitalinnskudd
- d) bruke inntekt fra salg av aksjer i selskap som institusjonen har ervervet med overskudd fra oppdragsvirksomhet eller etter fullmakt forvalter, til institusjonens drift eller til kapitalinnskudd.

Institusjonens eierskap i selskaper skal besluttet av styret, som skal kunne godtgjøre at dette er av faglig interesse. Videre skal styret fastsette mål for eierskapet og retningslinjer for forvaltningen, jf. rundskriv F-07-13. Eierskap er ikke en forutsetning for samarbeid eller for at ansatte ved institusjonen kan ha verv som styremedlem i et selskap.

Institusjonen skal legge departementets reglement til grunn ved sin utøvelse av myndighet etter fullmaktene, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-4. Det er ikke adgang til å benytte tingsinnskudd og å opprette stiftelser.

1.3. Administrative fullmakter

1.3.1. Fullmakt til å forvalte statens eierinteresser

Kunnskapsdepartementet gir institusjonen fullmakt til å forvalte statens eierinteresser på vegne av departementet, jf. ovennevnte fullmakter. Institusjonen skal legge departementets retningslinjer for forvaltning av statens eierinteresser til grunn. For øvrig viser vi til Meld. St. 27 (2013–2014) *Et mangfoldig og verdiskapende eierskap*.

1.3.2. Delegering av innkallelse til generalforsamling i heleide selskap

Kunnskapsdepartementet delegerer med dette til institusjonen å innkalle til generalforsamling i aksjeselskap der staten eier alle aksjene, og hvor institusjonen forvalter eierskapet, jf. aksjeloven § 20-5 første ledd.

Delegeringen gjelder for 2017 og kan ikke delegeres videre. Departementet forutsetter at institusjonen holder seg til bestemmelsene i aksjeloven, herunder varsler Riksrevisjonen om generalforsamlinger i aksjeselskap der staten eier alle aksjene, jf. aksjeloven § 20-7.

Institusjonen skal sørge for kjønnsbalanse i styrene i statsaksjeselskaper, jf. aksjeloven § 20-6. Departementet minner om at dette også er et mål i øvrige selskaper der staten eier aksjer.

1.3.3. Fullmakt til å inngå leieavtaler utover budsjettåret

Kunnskapsdepartementet gir institusjonen fullmakt til å inngå avtale om leie av lokaler, jf. departementets brev 26. mars 2001. Det er en forutsetning for bruk av fullmakten at alle

kostnader dekkes innenfor uendret bevilgningsnivå for hele avtaleperioden, herunder også flyttekostnader og kostnader til brukerutstyr.

Klausul om fremleie ved eventuelt mindrebehov for areal skal innarbeides ved inngåelse av nye kontrakter. Det er videre en forutsetning for bruk av fullmakten at institusjonen nøye vurderer behovet for oppsigelsesklausuler. Hensynet til fremtidig handlefrihet skal veie tungt ved denne vurderingen. Slike vurderinger skal foreligge som en del av grunnlagsmaterialet i den enkelte sak om inngåelse av leieavtaler.

Fullmakten gjelder ikke for leieprosjekter som etter sin art eller omfang må klassifiseres som byggesaker. Fullmakten gjelder derfor ikke for avtale om leie av lokaler med varighet utover ti år i markedet og der summen av fremtidige leieforpliktelser er 100 mill. kroner eller mer, jf. Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor av 20. januar 2012 nr. 39 endret ved kgl. res. 29. mai 2015, se følgende lenke: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/instruks-bygge-leie/id670873/> Slike leieavtaler skal legges frem for Kunnskapsdepartementet før de inngås med bindende virkning for staten.

Kunnskapsdepartementet gjør videre oppmerksom på Statsbyggs prosedyrer for håndtering av byggeprosjekter innenfor den statlige kurantordningen. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har utarbeidet retningslinjer som gjelder fra 1. desember 2014, jf. Rundskriv H-11/14: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Retningslinjer-kurantprosjekter/id2340398/>.

Dette innebærer at kurantprosjekter på 50 mill. kroner eller mer må meldes til Kunnskapsdepartementet før institusjonene setter byggesakene i bestilling hos Statsbygg, jf. punktet *Større byggeprosjekter* i dokumentet *Rapporteringskrav for årsrapport (2017–2018)*.

Også for kurantprosjekter er det en forutsetning at alle kostnader dekkes innenfor uendret bevilgningsnivå for hele avtaleperioden.

1.3.4. Fullmakt til å inngå forlik, opptre på statens vegne i forliksrådet eller innrømme erstatningsansvar

Institusjonen har fullmakt til å inngå forlik eller innrømme ansvar i saker om erstatning opp til 250 000 kroner. Fullmakten gjelder de saker der institusjonen selv skal dekke beløpet innenfor egne budsjettammer. I saker som gjelder erstatning over 250 000 kroner, skal saken legges frem for departementet til avgjørelse.

Institusjonen har fullmakt til å reise forliksklage, og til å møte i forliksrådet i saker der departementet ellers ville vært part, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 tredje ledd, jf. første ledd. Dette inkluderer fullmakt til å bruke slike rettsmidler mot avgjørelse som er angitt i tvisteloven § 6-14 annet ledd. Dersom en sak som har vært behandlet i forliksrådet skal behandles for de alminnelige domstolene, vil departementet vurdere å delegere til institusjonene å representere staten også for disse instansene.

Erstatning på grunnlag av alminnelige erstatningsregler, med unntak av ansvar i kontraktsforhold og ansvar i forbindelse med statens forretningsdrift, kan belastes Justis- og beredskapsdepartementets budsjett, kapittel 471 Statens erstatningsansvar. Øvrige utbetalinger av erstatning må universiteter og høyskoler dekke innenfor egne rammer.

Institusjonen har ansvar for juridisk kvalitetssikring av erstatningsrettslige spørsmål før avgjørelse treffes. Det forutsettes at institusjonen foretar en grundig vurdering av grunnleggende vilkår for erstatning, dvs. ansvarsgrunnlag, økonomisk tap, årsakssammenheng, påregnelighet og adekvans – og eventuelt om det skal inngås forlik uten å erkjenne ansvar.

Saker av prinsipiell betydning eller saker der det kan være tvil om den juridiske vurderingen, skal forelegges Kunnskapsdepartementet, som vurderer om det er aktuelt å be Regjeringsadvokaten om bistand.

1.3.5. Fullmakt til å ta ut påtalebegjæring

Tidligere straffelov hadde som utgangspunkt at straffbare handlinger var undergitt offentlig påtale, med mindre noe annet var bestemt. Underslag og tyveri fra statlig arbeidsgiver ble påtalt av det offentlige, enten etter begjæring av staten som fornærmet, eller når allmenne hensyn mv. krevet påtale. Det samme gjaldt alminnelig bedrageri og utroskap. Grovt bedrageri og grov utroskap var undergitt ubetinget offentlig påtale, men også her ville i praksis anmeldelse og påtalebegjæring fra fornærmede normalt måtte foreligge for at etterforskningen skulle komme i gang. Det lå til det enkelte fagdepartement å begjære påtale, men fagdepartementet kunne delegere til underliggende organ eller tjenestemann, rett til å begjære påtale. Kunnskapsdepartementet delegerte rett til å begjære påtale til institusjonene.

Etter ikrafttredelse av ny straffelov er ordningen med påtalebegjæring fra fornærmede som formelt vilkår for å straffeforfølge opphevet. I ny § 62 a i straffeprosessloven er det bestemt at den offentlige påtalemyndigheten skal påtale straffbare handlinger når ikke annet er bestemt ved lov. For overtredelser av straffebud med en strafferamme på to år eller lavere kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale.

Selv om offentlig påtale nå er den helt dominerende hovedregel, vil fremdeles anmeldelse være sentralt for at etterforskning av et antatt straffebrudd skal startes opp. Ved å bidra eller unnlate å bidra til sakens opplysning vil den fornærmede også heretter i betydelig grad øve innflytelse på om et lovbrudd blir straffeforfulgt. Det er derfor viktig at en statlig virksomhet, som oppdager straffebrudd av den typen som her er omtalt, nøye vurderer saken og hvorvidt den gir grunnlag for politianmeldelse. For straffebud med lavere strafferamme kan også synet til den berørte myndighet, når det gjelder ønskeligheten av påtale, være et moment i vurderingen av om allmenne hensyn tilsier påtale.

Vi viser videre til nærmere omtale i Statens personalhåndbok.

OVERSIKT OVER HOVEDTREKKENE I STYRINGSDIALOGEN

Tidsfrist	Tema	Kilde
Desember 2016	Mål, styringsparametere, tildelt budsjetttramme for 2017 og andre føringer (Informasjon fra KD)	Tildelingsbrev for 2017
15. januar 2017	Institusjonene rapporterer kontantbeholdning i Norges Bank per 31. desember 2016 til <u>DFØ</u> (Rapportering fra institusjonene)	<i>Regnskap for 2016</i> (Brev av 15. desember 2016)
10. februar 2017	Årsregnskap for 2016 til DBH (Rapportering fra institusjonene)	<i>Årsregnskap for 2016</i> (Brev av 15. desember 2016)
15. februar 2017	Data til DBH (utenom regnskap og personaldata) ¹ (Rapportering fra institusjonene)	DBHs nettside
15. mars 2017	Årsrapport (2016–2017) og ev. saker til etatsstyringsmøtet Innspill til mål i utviklingsavtalen (gjelder pilotgruppe 2 for utviklingsavtale) (Rapportering fra institusjonene)	Tildelingsbrev for 2016 og 2017
31. mars 2017 kl. 12.00	Rapportering til CERES (forskning) (Rapportering fra institusjonene)	Nettsiden til CERES
Mai – juni 2017	Etatsstyringsmøter (Strategisk dialog mellom institusjon og KD)	Tildelingsbrev for 2017
Mai – juni 2017	Skriftlige tilbakemeldinger fra KD	Brev til institusjonene
1. juni 2017	Regnskap per 1. tertial 2017 til DBH (Rapportering fra institusjonene)	Eget brev fra departementet i 2017
1. oktober 2017	Regnskap per 2. tertial 2017 til DBH (Rapportering fra institusjonene)	Jf. ovenfor
Oktober 2017	Mål, styringsparametere, kandidatmåltall og foreløpige budsjetttrammer for 2018, dokumentasjon av finansieringssystemet (Informasjon fra KD)	<i>Orientering om forslag til statsbudsjettet 2018 for universitet og høyskolar</i> (Blått hefte)
1. november 2017	Budsjettforslag for 2019 (Forslag fra institusjonene til KD)	Tildelingsbrev for 2017, jf. vedlegg: <i>Veiledning for fremstilling av budsjettforslag for 2019</i>
1. november 2017	Personaldata til DBH (Rapportering fra institusjonene)	DBHs nettside
Desember 2017	Mål, styringsparametere, tildelt budsjetttramme for 2018 og andre føringer (Informasjon fra KD)	Tildelingsbrev for 2018

¹ Se hele oversikten over tidsfrister på nettsiden til Database for statistikk om høgre utdanning (DBH)
<http://dbh.nsd.uib.no/rapportering/>

Rapporteringskrav for Årsrapport (2017–2018)

Universiteter og høyskoler skal innen **15. mars 2018** sende dokumentet *Årsrapport (2017–2018)* til Kunnskapsdepartementet (postmottak@kd.dep.no), med kopi til Riksrevisjonen (postmottak@riksrevisjonen.no).

Årsrapporten skal ha følgende struktur, jf. *Bestemmelser om økonomistyring i staten*, pkt. 1.5.1:

- I. Styrets beretning
- II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall
- III. Årets aktiviteter og resultater
- IV. Styring og kontroll i virksomheten
- V. Vurdering av fremtidsutsikter
- VI. Årsregnskap

Nedenfor følger nærmere krav til innhold i årsrapporten for statlige universiteter og høyskoler. Årsrapporten skal også inneholde annen informasjon av betydning for departementets styring og oppfølging, jf. *Bestemmelser om økonomistyring i staten*, pkt. 2.3.3. Vi viser for øvrig til *Hovedinstruks for økonomiforvaltningen ved statlige universiteter og høyskoler* og veiledning fra Direktoratet for økonomistyring (DFØ) om utarbeidelse av årsrapport.¹ Departementet gjør oppmerksom på at årsrapporten skal publiseres på virksomhetens nettside innen **1. mai 2018**.²

Enkelte institusjoner har i forbindelse med tidstyvprosjektet bedt om en elektronisk mal for utfylling av årsrapporten. Departementet har derfor utarbeidet en slik mal, som det er frivillig for institusjonene å benytte. Malen skal være tilgjengelig på nettsiden til Database for statistikk om høgre utdanning (DBH): <http://dbh.nsd.uib.no/rapportering/>

Årsrapporten skal være et strategisk dokument som gir god informasjon til departementet om institusjonens resultater, mål og planer. Dokumentet bør vise hva institusjonen har lyktes med, hva som er sentrale utfordringer, og hvordan disse skal møtes. Departementet mener årsrapporten også bør være et viktig dokument for institusjonens egen resultatoppfølging og planlegging.

I. Styrets beretning

Styrets beretning skal signeres av hele styret og bør inneholde

- styrets overordnede vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse for 2017
- kort omtale av sentrale forhold, interne og eksterne, som har hatt betydelig innvirkning på oppnådde resultater
- overordnet fremstilling av de viktigste prioriteringene for 2018

Vi anbefaler å begrense omtalen til to sider.

¹https://dfo.no/Documents/FOA/Aarsrapport/Veiledningsnotat_aarsrapport_for_statlige_virksomheter_2015.pdf

² Kunnskapsdepartementet har avklart med DFØ at institusjonene kan benytte en hyperlenke fra virksomhetenes nettside til DBHs nettside for årsrapportene, så lenge det går klart fram at lenken fører dem til årsrapporten.

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Hensikten med dette kapitlet er å presentere virksomheten for andre lesere av årsrapporten enn departementet og virksomheten selv. Introduksjonen bør inneholde

- omtale av virksomhetens departementstilhørighet, tilknytningsform og samfunnsoppdrag
- omtale av lokalisering, toppledelsen og organisasjonsstruktur, gjerne i form av et overordnet organisasjonskart. Vesentlige endringer skal omtales.
- presentasjon av utvalgte hovedtall: Vi anbefaler at det minimum oppgis antall årsverk, antall registrerte studenter, totale inntekter og total tildeling fra Kunnskapsdepartementet og andre departementer. Det vil for øvrig være hensiktsmessig å vise til at statistikk fremgår i DBH.

Innholdet i og omfanget av del II vil variere i samsvar med virksomhetens egenart, men vi anbefaler at presentasjonen holdes innenfor to sider.

III. Årets aktiviteter og resultater

Dette er hovedkapitlet i årsrapporten og skal hovedsakelig inneholde resultatrapportering i henhold til institusjonens egne virksomhetsmål og styringsparametere samt de nasjonale styringsparametere. Resultatene skal vurderes i lys av utviklingen over tid, ambisjonsnivå, institusjonsstrategien samt andre data og kilder. Det skal også rapporteres på samfunns- og effektmål for byggeprosjekter. Se nærmere omtale nedenfor.

I tillegg skal kapitlet inneholde rapportering om bruk av midler til oppgradering av bygg for selvforvaltende institusjoner, SAKS-midler og midler til tiltak over kap. 281. Se nærmere omtale nedenfor. Dersom tiltak det er gitt særskilte midler til, ikke er avsluttet tidsnok til å rapportere fullstendig i *Årsrapport (2017–2018)*, må institusjonen gjøre oppmerksom på dette og gi en foreløpig rapport eller redegjøre kort for videre planer med tiltaket. Fullstendig rapport om gjennomføring og resultater må i slike tilfeller gis i *Årsrapport (2018–2019)*.

Rapporteringen skal også omfatte tildelinger og føringer for rapportering som omtales i eventuelle supplerende tildelingsbrev som institusjonene mottar i løpet av 2017.

Resultatrapportering på virksomhetsmål

Vi viser til kapittel 2 i tildelingsbrevet for 2017. Rapporteringen skal ta hensyn til både ettårig og flerårig perspektiv og skal inneholde følgende:

- Resultatene på nasjonale styringsparametere og vurdering av disse. Data for alle de nasjonale styringsparametere vil være tilgjengelig på DBHs nettside. Institusjonen kan selv velge om vurderingen skal fremkomme under egne overskrifter tilknyttet relevant virksomhetsmål eller samlet under én overskrift. Vesentlige endringer i resultater og resultater som institusjonen er henholdsvis særlig fornøyd med og ikke fornøyd med, bør nevnes. Omtalen bør være kort.
- Resultater på institusjonens egne styringsparametere og vurdering av måloppnåelse på virksomhetsmålene. Institusjonen oppmuntres til en rapportering som best mulig gir oversikt over og innsikt i institusjonens prioriteringer og utfordringer. Hovedfunn i

gjennomførte evalueringer skal omtales. Rapporteringen bør ikke legge altfor mye vekt på gjennomførte aktiviteter og tiltak.

- De fem institusjonene med utviklingsavtale fra 2017 skal rapportere status for oppfølging av avtalen. Det skal fremgå hva som er status på måleparametre/milepæler sammenlignet med utgangspunktet for avtalen. Rapporteringen kan være under egen overskrift eller sammen med de øvrige virksomhetsmålene med synliggjøring at dette inngår i utviklingsavtalen.

I denne delen gis det ingen anbefaling om antall sider, men rapporten må være oversiktlig og leservennlig.

Midler til oppgradering av bygg ved selvforvaltende institusjoner

Selvforvaltende institusjoner skal beskrive resultater og måloppnåelse for midler som Kunnskapsdepartementet har tildelt til oppgradering av bygg.

Midler til samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenslåinger

Institusjoner som får tildelt midler fra Kunnskapsdepartementet til samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenslåinger (SAKS), skal beskrive resultater og måloppnåelse.

Midler tildelt over kap. 281 post 01 og post 45

Institusjoner som får tildelt midler fra Kunnskapsdepartementet over kap. 281 post 01 og/eller kap. 281 post 45, skal beskrive resultater og måloppnåelse for hvert av disse tiltakene, samt bekrefte at midlene er benyttet i samsvar med forutsetningene i tildelingsbrevet. Rapporteringen for hvert tiltak bør ikke overstige en halv side.

Samfunns- og effektmål for byggeprosjekter

Institusjonene skal rapportere på måloppnåelse for byggeprosjekter med samfunns- og effektmål. Dette gjelder avsluttede byggeprosjekter, samt byggeprosjekter som fortsatt er i byggefase. For sistnevnte må institusjonene gjør rede for hvordan de legger til rette for at målene skal kunne nås etter at bygget står ferdig.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Kapitlet skal inneholde rapportering om styring og kontroll, effektiviseringstiltak, sikkerhet- og beredskapsarbeidet, oppfølging av Panorama-strategien samt likestilling, diskriminering og tilgjengelighet, jf. redegjørelsesplikten etter lovverket.

Rapportering om styring og kontroll

Institusjonene skal ha opplegg for styring og kontroll som er tilpasset institusjonens egenart, risiko og vesentlighet.³ Rapporteringen skal inneholde

- om system for risikovurdering er etablert
- overordnet vurdering av tilstanden for styring og kontroll i institusjonen. Dette innebærer en vurderingen av om opplegget for styring og kontroll bidrar til at
 - fastsatte mål og resultatkrav nås
 - ressursbruken er effektiv

³ Opplegg omfatter systemer, rutiner og prosesser knyttet til bl.a. mål og resultatstyring, risikostyring og internkontroll, budsjett- og regnskap, prosjekt- og porteføljestyling, investeringsoppfølging og evaluering.

- lover og regler overholdes
- resultat- og regnskapsinformasjonen er relevant og pålitelig
- vesentlig styringssvikt, feil og mangler avdekkes og håndteres
- internkontrollen er dokumentert
- nærmere omtale av vesentlige forhold ved styring og kontroll:
 - vesentlige forhold institusjonen mener departementet må kjenne til
 - oppfølging av revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen

Effektivisering

Det vises til kapittel 4 i tildelingsbrevet for 2017. Institusjonene skal gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester, er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder.

Sikkerhet og beredskap

Det vises til kapittel 4 i tildelingsbrevet for 2017. Institusjonen skal rapportere på følgende:

1. Er det gjennomført/revidert en ROS-analyse, herunder også for informasjonssikkerhet, i 2016 eller 2017, og som er behandlet av styret?
2. Er det gjennomført og evaluert en kriseøvelse i 2017?
3. Redegjør kort og overordnet (maks. én side) for virksomhetens oppfølging av de fem tiltaksområdene i *Handlingsplan for informasjonssikkerhet*, herunder kort beskrive og vurdere virksomhetens ledelsessystem (tidligere kalt styringssystem) for informasjonssikkerhet.
4. Ledelsessystem for informasjonssikkerhet: Er det innført en rutine for melding og håndtering av avvik og sikkerhetsbrudd (jf. også personopplysningsforskriften § 2-6), og er de viktigste avvikene behandlet i ledelsens gjennomgang?

Dersom spørsmål 1, 2 og 4 besvares med "nei", må institusjonen opplyse om hvorfor tiltaket ikke er gjennomført, og presentere en forpliktende plan for når og hvordan tiltaket skal gjennomføres.

Panorama-strategien

Det vises til skriftlig tilbakemelding til institusjonen som del av styringsdialogen våren 2016. Institusjonene skal rapportere hvordan Panorama-strategien følges opp inkludert blant annet institusjonens egne virkemidler for å stimulere til økt samarbeid med Panorama-landene og eventuelt konkrete resultater.

Likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet

Styret har ansvar for at rapporteringen i årsrapporten tilfredsstiller redegjørelsesplikten institusjonen har etter likestillingsloven, diskrimineringsloven om etnisitet, diskrimineringsloven om seksuell orientering og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) har utarbeidet en egen håndbok for universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren. Universitets- og høyskolerådet (UHR) har med utgangspunkt i denne utarbeidet en mal for rapportering på likestilling som er tilpasset universitets- og høyskolesektoren og som tilfredsstiller kravene. Se nettsidene til UHR. Styret bør vurdere om denne malen er egnet for virksomheten.

V. Vurdering av fremtidsutsikter

Dette kapitlet skal inneholde den fremtidsrettede delen av årsrapporten. Rapporteringen skal ta hensyn til både ettårig og flerårig perspektiv og inneholde omtale av fremtidsutsikter, planer og større byggprosjekter.

Omtalen av fremtidsutsikter

Institusjonen skal gi en overordnet omtale av forhold, i og utenfor virksomheten, som kan virke inn på evnen til å nå fastsatte mål og resultater på sikt, og skal gi en overordnet risikovurdering. Institusjonen må beskrive hvordan institusjonen forholder seg til disse risikoene, for eksempel ved oppfølging eller iverksetting av tiltak.

Planer

Institusjonen skal presentere virksomhetsmål og styringsparametere med ev. ambisjonsnivå.

For institusjonene som har utviklingsavtale, skal det innledningsvis fremgå hvordan målene i utviklingsavtalen er en integrert del av eller samordnet med institusjonens øvrige målstruktur.

Institusjonen må synliggjøre overordnede prioriteringer og budsjettvirkning av disse. Styrets vedtatte budsjett skal presenteres.

Større byggeprosjekter

Kunnskapsdepartementet ønsker bedre oversikt over planlagte, større byggeprosjekter. Dette gjelder både byggeprosjekter som institusjonene fremmer som satsingsforslag, og byggeprosjekter forutsatt dekket innenfor institusjonens nåværende bevilgning, slik som for eksempel Statsbyggs kurantprosjekter eller andre leieprosjekter. Vi viser til *Veiledning for fremstilling av budsjettforslag for 2019*, som er vedlegg til tildelingsbrevet for 2017. Vedlegget viser hva satsingsforslag for større byggeprosjekter skal inneholde.

Campusplaner og gjennomførte utredninger skal ligge til grunn for større oppgraderings- og byggeprosjekter på den enkelte campus, jf. Kunnskapsdepartementets brev av 29. september 2015 og instruks for håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor fastsatt ved kongelig resolusjon 20. januar 2012, endret ved kongelig resolusjon 29. mai 2015.

Kurantprosjekter på 50 mill. kroner eller mer må meldes til Kunnskapsdepartementet før institusjonene setter byggesakene i bestilling hos Statsbygg. Vi viser til rundskriv H-11/4 av 7. november 2014:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/KMD/STA/Rundskriv_kurantprosjekter_2014.pdf

Private husleieavtaler med leietid mer på enn ti år og med en samlet kostnad på 100 mill. kroner eller mer skal legges fram for vurdering av Kunnskapsdepartementet. Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor sier følgende om leie i det private markedet, jf. *Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor* av 20. januar 2012 nr. 39, sist endret 29. mai 2015:

Departementene er selv ansvarlige for å avklare om en skal dekke lokalbehovet ved leie i markedet eller ved et statlig byggeprosjekt. I denne vurderingen skal det overordnede hensynet være hva som er økonomisk mest gunstig for staten. Lokaler som det normalt er et velfungerende leiemarked for, klassifiseres som

konkurransesbygg. I utgangspunktet skal lokaler leies i markedet og med lavest mulig grad av spesialtilpasning. I de tilfeller hvor summen av fremtidige leieforpliktelser⁴ er på 100 mill. kroner eller mer, skal saken forelegges for Kommunal- og moderniseringsdepartementet for uttalelse. Ved foreleggelsen redegjøres det for formålet og de økonomiske og administrative konsekvenser av leieavtalen.

VI. Årsregnskap

Dette kapitlet skal inneholde årsregnskapet med noter og ledelseskommmentarer undertegnet av styret. Regnskapet skal være i henhold til krav fastsatt i økonomiregelverket, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og de krav Kunnskapsdepartementet har fastsatt.

⁴ Beregnet ved å multiplisere årlig forventet leieforpliktelse (husleie og andre kostnader forbundet med leieavtalen) med antall år leieavtalen løper. Antall år settes lik leieavtalens varighet inkludert ev. opsjoner om forlengelse. Det tas hensyn til indekssklausuler med forhåndsbestemte reguleringer i avtalen.

Veiledning for fremstilling av budsjettforslag for 2019

Institusjonens budsjettforslag skal inneholde satsingsforslag utenfor rammen.

Satsingsforslagene skal nummereres i prioritert rekkefølge og oppsummeres i tabell i begynnelsen av dokumentet, jf. følgende mal for tabell:

Prioritet	Satsingsforslag	2019	2020	2021
1	Eks.1: Rehabilitering forsknings- og undervisningsbygg	100 mill. kroner	80 mill. kroner	80 mill. kroner
2	Eks.2: studieplasser BA sykepleierutdanning	10 studiepl., kategori E, 3 år		
3	Eks.3: Endre innplassering av BA geografi	Fra F til E		

Tekstlig omtale av et satsingsforslag skal:

- være på inntil en halv side
- redegjøre for hvordan tiltaket er knyttet til målene for sektoren og institusjonens egne mål og profil
- oppgi beløpet det søkes om
- besvare relevante spørsmål i [utredningsinstruksen](#)

Veiledning til særskilte forslag

1. Søknad om midler til større byggeprosjekter

Eventuell søknad om midler til større byggeprosjekter forutsetter at behovs- og funksjonsanalyse allerede er gjennomført, jf. [Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor av 20. januar 2012 nr. 39](#) sist endret 29. mai 2015:

Presentasjon av satsingsforslag for byggeprosjekter skal bygge på institusjonenes campusplaner og inneholde:

- o redegjørelse for hvordan prosjektet er knyttet til nasjonale mål og institusjonens egne virksomhetsmål og strategiske prioriteringer
- o vurdering av institusjonens eksisterende bygningsmasse og effektiv utnyttelse av denne
- o dokumentert vurdering av behovet. Det må fremgå hvilke utredninger og vurderinger institusjonene har gjort.
- o alternative løsninger for å dekke arealbehovet

2. Søknad om studieplasser

Ved eventuell søknad om midler til nye studieplasser skal institusjonene oppgi antall studieplasser (inkludert type, varighet og kategori A-F). Kostnadsanslag er ikke nødvendig.

3. Søknad om endret innplassering av utdanningsprogram

Eventuell søknad om endret innplassering av kategori for eksisterende utdanningsprogram må sendes departementet som en del av institusjonens samlede satsingsforslag. Søknader som sendes utenom institusjonens årlige satsingsforslag, behandles ikke.

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

16/3549-

15.12.2016

Årsregnskap for 2016

Vi viser til Finansdepartementets rundskriv R-8/2016 av 9. november 2016 angående avslutning av statsregnskapet for 2016 og frister for innrapportering. Det vises også til Finansdepartementets rundskriv R-10/2015 av 17. desember 2015 angående rapportering av regnskapsopplysninger til statsregnskapet 2016 og til rundskriv R-115 av 24. november 2016 angående utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap. Rundskrivene og alle skjemaer som skal benyttes ved innrapporteringen, kan lastes ned fra Finansdepartementets nettside (<https://www.regjeringen.no/no/dokument/dep/fin/rundskriv/arkiv/id446220/>).

1. Statsregnskapet for 2016 og enkelte andre rapporter for 2016 – frister

Institusjonene skal sende inn regnskapsmateriale for 2016 til Riksrevisjonen, Direktoratet for økonomistyring (DFØ), Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) og Kunnskapsdepartementet (KD) innen de frister og i den utstrekning som er angitt i tabellen nedenfor.

Følgende rapporter/oppgaver og frister gjelder for institusjonene som har unntak fra bruttoprinsippet:

Rapport/oppgave	Frist til Riksrevisjonen	Frist til DFØ	Frist til DBH	Frist til KD
Posterings til kapitalregnskapet				24. januar 2017
Aksje- og eierinteresser			Løpende ved endringer, senest 1. februar 2017	
Årsregnskap 2016	10. februar 2017 ²		10. februar 2017 ²	
Gaver og gaveforsterkninger ¹				15. februar 2017
Riksrevisjonens beretning 2016			14 dager etter mottak, senest 15. juli 2017	

¹ Gjelder universitetene og høyskoler som kan tildele doktorgrad.

² Se omtale av rapportering av årsregnskapet nedenfor

2. Rapportering av regnskapsopplysninger

Rapporteringen til DBH skal skje elektronisk i samsvar med de maler som er fastsatt for dette. For rapportering og innsending av regnskapsmateriale til Riksrevisjonen gjelder de retningslinjer Riksrevisjonen har gitt i eget brev til institusjonene.

Statlige fond

Vi viser til kapittel 3.6 i Bestemmelser om økonomistyring i staten og til kapittel 8 i Finansdepartementets rundskriv R-115 av 24.11.2016. Universitetet i Oslo skal presentere separate årsregnskap for 2016 for de statlige fondene Tøyenfondet og Observatoriefondet. Årsregnskapene for disse fondene skal ikke inkluderes i universitetets årsregnskap, og skal inneholde følgende tre deler:

- ledelseskommmentarer knyttet til oppstilling av bevilgningsrapportering og fondsregnskapet
- oppstilling av bevilgningsrapportering med noter
- oppstilling av fondsregnskapet med noter

Oppstillingsplanen for bevilgningsrapporteringen i vedlegg 1 C i rundskriv R-115 bør brukes så langt den passer.

Innrapportering av opplysninger til kapitalregnskapet

Institusjonene skal rapportere inn følgende kapitalposter:

- Leieboerinnskudd
- Ordinære fond
- Beholdningen i konsernkontoordningen

Til rapporteringen av punktene (i)-(ii) skal *Skjema 6 Innrapportering av posteringer til kapitalregnskapet* benyttes, jf. vedlegg 1 til Finansdepartementets rundskriv R-8/2016 av 9. november 2016. Rapporten under punkt (iii) skal stilles opp som angitt i Bestemmelsen punkt 3.5.4 for regnskapsåret 2016 som helhet. Inngående balanse pr. 1. januar 2016 fremgår av kontogruppe 82 *Virksomheter med særskilte fullmakter* i vedlegg 3 i Meld. St. 3 (2015-2016). Vi viser for øvrig til vedlegg 2 i Finansdepartementets rundskriv R-8/2016 som angir grupper og undergrupper i kapitalregnskapet. Beholdninger i konsernkontoordningen skal angis i undergruppe 8202 i kapitalregnskapet.

Posteringene i kapitalregnskapet skal sendes som e-post til sd@kd.dep.no innen **24. januar 2017**.

Vi understreker viktigheten av at rapporteringen av posteringene til statens kapitalregnskap gjennomføres rettidig og er korrekt og fullstendig. Disse rapportene er et viktig redskap for departementet i oppfølging og rapportering av kapitalpostene i sektoren.

Oversikt over statens aksje- og eierinteresser

Vi viser til departementets brev av 13. desember 2006 vedrørende opprettelse av en selskapsdatabase. Departementet legger opp til at institusjonene skal rapportere aksje- og eierinteresser til statsregnskapet for regnskapsåret 2016 direkte til selskapsdatabasen i DBH på <http://dimp.nsd.uib.no/selskap/>.

Vi viser for øvrig til tabell 3.6 Aksjeinteresser per 31. desember 2015 i Meld. St. 3 (2015-2016) som viser beholdningene pr. 31. desember 2015. Oversikten er delt opp i følgende grupper:

Gruppe 1:

Aksjer i gruppe 1 omfatter aksjer som er eid av staten og finansiert med bevilgning over 90-post i statsbudsjettet og aktivert i kontogruppe 6260 i kapitalregnskapet pr. 31. desember 2016. Gruppe 1 omfatter 2015 bare de eierposisjonene Kunnskapsdepartementet selv forvalter.

Gruppe 2:

Aksjer i gruppe 2 omfatter aksjer institusjonene har anskaffet med overskuddet av oppdragsfinansiert aktivitet, eller forvalter etter fullmakt fra Kunnskapsdepartementet.

Vi presiserer at det er verdien på transaksjonstidspunktet, dvs. da aksjen ble kjøpt/anskaffet, som skal føres opp som bokført verdi i statsregnskapet. Historisk kost legges til grunn for denne oppføringen, og bokført verdi skal derfor som regel ikke justeres ved svingninger i markedsverdi. Vi viser til kapittel 4.4 *Prinsipper for føring av statsrekneskapen* i Meld. St. 3 (2015-2016).

Vi understreker at rapporteringen skal være i samsvar med retningslinjene i punkt 3.3.2 i Finansdepartementets rundskriv R-8/2016. Departementet baserer rapporteringen av statens aksjeinteresser på opplysningene i selskapsdatabasen i DBH, og forutsetter at

selskapsdatabasen til enhver tid er korrekt oppdatert og omfatter alle aksjer institusjonen forvalter 31. desember 2016. Vi forutsetter videre at det er samsvar mellom opplysningene i selskapsdatabasen, note 11 i institusjonenes virksomhetsregnskap og det som er registrert i foretaksregisteret hos Brønnøysundregistrene.

Oppstilling og presentasjon av årsregnskapet for 2016

Vi viser til Finansdepartementets rundskriv R-115 om utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap. Presentasjon av årsregnskapet for 2016 skal følge bestemmelsene og rapporteringskravene og presenteres i samsvar med oppstillingsplanene i oppgjørspakkene for økonomirapportering som er lagt ut på DBHs nettsider.

Departementet legger til grunn at bidrags- og oppdragsprosjekter som er fullført pr. 31. desember 2016, også avsluttes regnskapsmessig. Departementet forutsetter at regnskapet er avstemt og at det er samsvar mellom det avlagte regnskap og føringene som fremkommer i saldobalansen, som på tresiffernivå skal samsvare med standard kontoplan.

Departementet viser til Finansdepartementets rundskriv R-102 av 24. november 2016 og forutsetter at standard kontoplan benyttes som føringskontoplan, og understreker at standard kontoplan er obligatorisk på tresiffernivå. Når institusjonen tar i bruk underkonti, må slike passe innholdsmessig inn under det overordnede obligatoriske nivået på tre siffer. Tilsvarende gjelder dersom institusjonen tar i bruk konti på lavere nivå enn underkonto.

Departementet har med virkning fra 10. juli 2014 og 11. september 2014, fastsatt nye hovedinstrukser for økonomiforvaltningen ved statlige universiteter og høyskoler, Senter for internasjonalisering av utdanning og NOKUT. Det vises til departementets brev av 10. juli 2014 og 11. september 2014. Hovedinstruksene er tilpasset Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten av 12. desember 2003 med endringer, senest av 18. desember 2013.

Årsregnskapet for 2016 skal inneholde følgende obligatoriske elementer:

- ledelseskomentarar
- bevilgningsoppstilling
- virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet

Årsregnskapet for 2016 skal leveres elektronisk til DBH innen 10. februar 2017.

Årsregnskapet med ledelseskomentarar pr. 10. februar kan avlegges administrativt, mens styrebehandlet årsregnskap skal avlegges ved ledelseskomentarar underskrevet av styrets medlemmer og inngå i årsrapporten for 2016 som skal sendes inn innen 15. mars 2017, jf. Bestemmelsen punkt 1.5.1.

De anbefalte statlige regnskapsstandardene (SRS) fra 2015 skal danne grunnlaget for føring og presentasjon av regnskapet for de statlige universitetene og høyskolene, Senter for internasjonalisering av utdanning og NOKUT i 2016.

Årsregnskapet for 2016 skal leveres elektronisk til DBH og presenteres i samsvar med de oppstillingsplaner som er angitt i oppgjørspakkene for økonomirapportering på DBHs nettsider. Oppgjørspakkene vil være tilgjengelig på DBHs nettsider medio desember 2016. Oppgjørspakkene for årsregnskapet for 2016 er tilpasset bestemmelsene i Finansdepartementets rundskriv R-115.

Departementet viser til punkt 4.3 i rundskriv R-115 og forutsetter at styrets ledelseskommmentarer til årsregnskapet for 2016 inneholder følgende elementer:

- en kortfattet beskrivelse av institusjonens formål
- en bekreftelse på at regnskapet gir et dekkende bilde og er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra overordnet departement og med opplysning om eventuelle avvik
- en vurdering av institusjonens drift i perioden
- omtale av vesentlige avvik mellom periodisert resultatbudsjett og resultatregnskap
- omtale av utviklingen i avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet
- omtale av gjennomførte investeringer i perioden og planlagte investeringer i senere perioder
- opplysning om at institusjonens revisor er Riksrevisjonen

Ledelseskommmentarene til regnskapet skal begrenses til forhold som er av vesentlig betydning for å kunne vurdere institusjonens regnskapsavlegg og økonomiske stilling, og være undertegnet av styrets medlemmer.

Regnskapsavlegget for 2016 pr. 10. februar 2017 skal være institusjonenes endelige årsregnskap. Eventuelle korrigeringer, for eksempel som følge av revisjonen, skal gjøres i påfølgende regnskapsår, med mindre departementet i samråd med Riksrevisjonen i særskilte tilfeller gir annen instruks. Vi viser for øvrig til reglene i SRS 3 om korrigering av feil.

3. Særskilte forhold som gjelder årsregnskapet for 2016

Vi viser til avsnittet om særskilte forhold i departementets brev av 16. mars 2016 og 30. august 2016 om delårsrapportering for 1. og 2. tertial 2016. Departementet vil peke på følgende forhold:

Regnskapsføring av inntekter fra bevilgning

Bevilgninger og tilskudd fra Kunnskapsdepartementet og andre departementer skal anses opptjent på balansedagen med mindre annet er særskilt angitt i tildelingsbrevet.

Dette innebærer at bevilgninger og tilskudd fra Kunnskapsdepartementet og andre departementer skal presenteres i regnskapet i den perioden bevilgningen eller tilskuddet er mottatt. Bevilgninger og tilskudd som skal behandles tilsvarende og som ikke er benyttet på balansedagen, skal klassifiseres som forpliktelse og føres opp i avsnitt C II på linjen Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet i balanseoppstillingen og spesifiseres i note 15 del I. Tilsvarende gjelder for andre statlige bevilgninger og tilskudd som gjelder vedkommende regnskapsperiode og som ikke er benyttet på balansedagen. Bevilgninger og tilskudd som uttrykkelig er forutsatt benyttet i senere perioder, skal klassifiseres som forskudd og presenteres som ikke inntektsført bevilgning i avsnitt D III Ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer i balanseoppstillingen og spesifiseres i note 15 del II. Det vises til side 8 i DFØs veiledningsnotat til SRS 10 Inntekt fra bevilgninger som finnes elektronisk tilgjengelig på dfo.no slik:

<https://dfo.no/Documents/FOA/SRS/Redegj%C3%B8relse%20for%20endringer%20i%20SRS%20august%202015.pdf>

Endringer i standard kontoplan for statlige virksomheter

Det er gjort mindre endringer i standard kontoplan for statlige virksomheter, jf. R-102 av 24.11.2016 fra Finansdepartementet. Ny versjon av kontoplanen for statlige UH-institusjoner gjeldende fra 01.01.2016 er lagt ut på Kunnskapsdepartementets hjemmeside.

Nye SRS'er gjeldende fra 01.01.2016

Det er gjort endringer i de statlige regnskapsstandardene, jf. R-114 av 23. november 2015 fra Finansdepartementet. De nye standardene skal benyttes av de statlige UH-institusjonene fra 01.01.2016.

Bruk av virksomhetskapi tal

Institusjoner som velger å bruke virksomhetskapi tal for å dekke underskudd eller supplere bevilgningsfinansiert aktivitet, skal presentere slik bruk som angitt i note 15, jf. note 8.

Note 15

Note 15 viser institusjonens gjennomføring av budsjettet og inneholder viktig informasjon både for departementet og den enkelte institusjon. Det er derfor viktig at note 15 er fullstendig. Departementet vil peke på at del I må inneholde alle relevante opplysninger om utsatt virksomhet, investeringer og andre forhold som er viktig for å kunne bedømme institusjonens økonomiske stilling og planlagte tiltak framover.

Note 32

Noten inneholder en sammenstilling av datagrunnlaget for finansieringssystemet, og blir fylt ut automatisk.

Tildelinger til faste oppgaver og nasjonale sentre i 2016

Departementet gjør oppmerksom på at unntakene som gjelder Utdanningsdirektoratets tildelinger til de nasjonale sentrene som er organisert etter universitets- og høyskoleloven § 1-4 (4) skal klassifiseres som bevilgning i 2016, resultatføres i kontogruppe 39 og behandles i samsvar med SRS 10 Regnskapsføring av inntekter fra bevilgninger. Tilsvarende gjelder for tildelinger fra Helsedirektoratet til spesialistutdanningene i odontologi. Tildelingene fra Utdanningsdirektoratet til nasjonale sentre skal presenteres i resultatregnskapet på linjen "Inntekt fra bevilgninger" og spesifiseres på linjen "Andre poster som gjelder bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet" i note 1. Tildelingene fra Helsedirektoratet til spesialistutdanningene i odontologi skal presenteres på linjen "Inntekt fra bevilgninger" i resultatregnskapet og spesifiseres i avsnittet "Tilskudd og overføringer fra andre departement" i note 1.

Presentasjon av resultatinformasjon for nasjonale fellesoppgaver

Driften av en rekke nasjonale fellesoppgaver er etter avtale lagt til bestemte institusjoner, og slik at driftsutgiftene er inkludert i vertsinstitusjonens ordinære tildeling. Departementet forutsetter at resultatinformasjon for den enkelte fellesoppgave presenteres som note 19 i vertsinstitusjonens årsregnskap i 2016. Det vises til oppgjørspakken for årsregnskapet for 2016.

Gaver og gaveforsterkninger

Det er innført et særskilt opplegg som skal brukes ved rapportering av gaver som utløser gaveforsterkning, til kapitalregnskapet. Vi viser til punkt 3.3.8 i Finansdepartementets rundskriv R-8/2016. Skjema 14 skal brukes ved rapportering av inn- og utgående balanse og årets endringer for mottatte gaver og gaveforsterkningsmidler, jf. vedlegg 1 til rundskriv R-8/2016.

Korrigerende av feil og virkning av prinsippendring og estimatendring

Vi viser til reglene i SRS 3 om regnskapsføring av virkning av endring av regnskapsprinsipper for de institusjoner som har gjennomført prinsippendringer i 2016. Når det er gjennomført en prinsippendring, skal sammenlikningstallene i balansen oppgis per 01.01 og i prinsippnoten.

Publisering av sentrale dokumenter for regnskapsåret 2016

Departementet gjør oppmerksom på følgende bestemmelser i Rundskriv R-115, pkt. 4.2 og Økonomibestemmelsene, pkt. 2.3.3:

- Årsrapporten med årsregnskapet skal publiseres på virksomhetens nettsider innen 1. mai eller så snart den er behandlet i styringsdialogen mellom departementet og virksomheten.
- Virksomheten skal publisere revisjonsberetningen som et tillegg til årsregnskapet, etter at Riksrevisjonen har overlevert Dokument 1 til Stortinget og resultatet av regnskapsrevisjonen dermed er offentlig.

Departementet har avklart med DFØ at det er tilstrekkelig å løse dette gjennom en lenke til de dokumenter som er presentert på DBHs nettsider. Dette gjelder årsregnskap og revisjonsberetning, og tildelingsbrev som også skal publiseres.

Avsetning for opparbeidet fleksitid og opptjent ikke avviklet ferie

Verdien av opparbeidet fleksitid skal kostnadsføres og avsettes som kortsiktig gjeld ved hver tertialavslutning, jf. SRS 25, pkt. 18. Ved årets slutt skal det også avsettes for opptjent ikke avviklet ferie, jf. SRS 25, pkt. 13.

Presentasjon og spesifikasjon av bankinnskudd og andre kontantbeholdninger

Bankinnskudd skal presenteres i hele tusen kroner i oppstillinger og noter. For å unngå avstemmingsproblemer mellom tabell 3 og samlet beholdning på oppgjørskontoene i Norges Bank som følge av avrunding, må imidlertid verdien i de angjeldende celler i regnearkene i årsoppgjørspakken spesifiseres i tusen kroner med minst tre desimaler i samsvar med kontoutskrift fra banken. Eksempelvis skal en beholdning på oppgjørskontoen i konsernsystemet i Norges Bank på kr 16 773 394,73 spesifiseres som 16 773,395 eller eventuelt 16 773,39473 i angjeldende celler i balanseoppstillingen, kontantstrømoppstillingen og note.

4. Endringer i finansieringssystemet

Vi viser til Prop. 1 S (2016-2017) og *Orientering om statsbudsjettet 2017 for universiteter og høyskoler* (Blått hefte) der det er gjort rede for endringer i finansieringssystemet med virkning fra og med budsjettåret 2017. Endelig versjon av Blått hefte vil foreligge etter at statsbudsjettet for 2017 er behandlet i Stortinget. Endringene omfatter bl.a. nye indikatorer for bidrags- og oppdragsaktivitet (BOA) og utvidelse av datagrunnlaget for inntekter fra EU til å omfatte alle inntekter fra EU. En sammenstilling av datagrunnlaget for indikatorer som hentes fra regnskapet, spesifiseres i note 32.

5. Delårsrapportering i 2017

Det skal avlegges delårsregnskap pr. 1. og 2. tertial 2017 etter forenklet modell. Rapporteringsfrist for 1. tertial er 1. juni og for 2. tertial 1. oktober. Departementet vil i egne brev angi hvilke oppstillinger delårsregnskapene for 2017 skal omfatte.

Med hilsen

Toril Johansson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Joar Nybo
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi:
Riksrevisjonen
NSD – Norsk senter for forskningsdata AS

Adresseliste

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	Postboks 6768 St. Olavs plass	0130	OSLO
Høgskolen i Bergen	Postboks 7030	5020	BERGEN
Høgskolen i Hedmark	Postboks 400	2418	ELVERUM
Høgskolen i Lillehammer	Postboks 952	2604	LILLEHAMMER
Høgskolen i Molde vitenskapelig høyskole i logistikk	Postboks 2110	6402	MOLDE
Høgskolen i Oslo og Akershus	Postboks 4, St. Olavs plass	0130	OSLO
Høgskolen i Sogn og Fjordane	Postboks 133	6851	SOGNDAL
Høgskolen i Sørøst-Norge	Postboks 235	3603	KONGSBERG
Høgskolen i Volda	Postboks 500	6101	VOLDA
Høgskolen i Østfold		1757	HALDEN
Høgskolen Stord/Haugesund	Postboks 1064	5407	STORD
Kunst- og designhøgskolen i Bergen	Strømgaten 1	5015	BERGEN
Kunsthøgskolen i Oslo	Postboks 6853 St Olavsplass	0130	OSLO
Nord universitet	Postboks 1490	8049	BODØ
Norges Handelshøyskole	Helleveien 30	5045	BERGEN
Norges idrettshøgskole	Postboks 4014 Ullevål Stadion	0806	OSLO
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet	Postboks 5003	1432	ÅS
Norges musikkhøgskole	Postboks 5190 Majorstua	0302	OSLO
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		7491	TRONDHEIM
Samisk høyskole	Hánnoluohkká 45	9520	KAUTOKEINO
Senter for internasjonalisering av utdanning	Postboks 1093	5809	BERGEN
Universitetet i Agder	Serviceboks 422	4604	KRISTIANSAND S
Universitetet i Bergen	Postboks 7800	5020	BERGEN
Universitetet i Oslo	Postboks 1072 Blindern	0316	OSLO
Universitetet i Stavanger		4036	STAVANGER
Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet		9019	TROMSØ